

ANGOLA

Sosialimperialismen i Afrika

Oktober

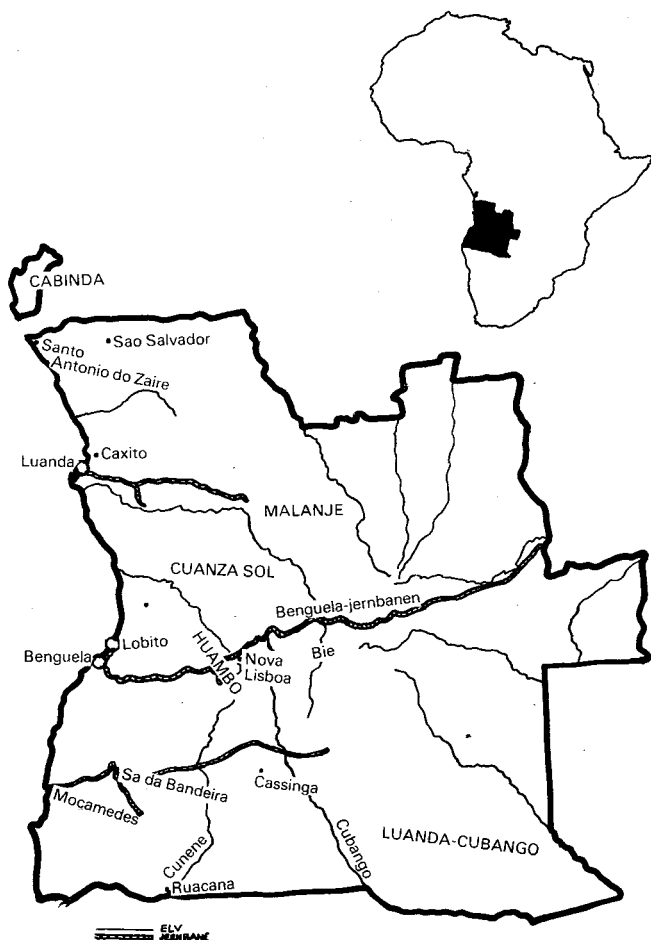
Angola

**Sosialimperialismen
i Afrika**

**Forlaget Oktober A/S
Oslo 1977**

Angola

Sosialimperialismen i Afrika

© Forlaget Oktober A/S 1977

1. opplag, april 1977, 3000

Trykt hos A/S Duplotrykk, Oslo 1977

ISBN 82-7094-155-7

Innhold

Sovjets innblanding i Angola:	
Mer våpen til borgerkrigen enn til 15 års frigjøringskamp	
Klassekampen 37/75	9
Sovjet splitter frigjøringskampen for å herske over Angola	
Klassekampen 45/75	14
FNLA — MPLA — UNITA i Angola	
Imperialistene sår splid blant frigjøringsbevegeles-	
ne	
Klassekampen 46/74	19
Frigjøringsorganisasjonene i Angola	
Er én «progressiv» og de to andre «reaksjonære»?	
Klassekampen 47/75	26
USA og Sovjet — dødsfiender av Angola	
Sovjets «støtte» kom da enheten mellom MPLA,	
FNLA og UNITA var i emning	
Klassekampen 48/75	32
Angola:	
Pravda lyver om Sovjets holdning til FNLA/	
UNITA	
Klassekampen 2/76	37
6000 kubanere — leietropper slåss på begge sider	
Leiesoldater er bruhoder for supermaktene i	
Angola	
Klassekampen 3/76	39
Sovjet i Angola	
Fei alt hykleri om «frihetskamper» til side!	
Klassekampen 8/76	45

Bak infiltrasjonen i Angola	
Sovjet driver storstilt ny-kolonialisme i Afrika	
Klassekampen 8/76	48
12.000 kubanere i Sovjets tjeneste	
Ingen «Internasjonal brigade» i Angola!	
Klassekampen 9/76	54
SV-ledelsens Angola-«støtte» — splitt og hersk i Sovjets ånd	
Klassekampen 10/76	65
Gulf Oil side om side med sovjetisk base?	
Ingen løsning for Angolas folk!	
Klassekampen 12/76	65
«Normale» forbindelser mellom Gulf og MPLA	
Klassekampen 16/76	72
Sovjetiske stridsvogner på offensiven i Angola	
«Seirene» tufta på utenlandske bajonetter	
Klassekampen 13/76	73
Angola — prøvefelt for Sovjet	
Vil Bresjnev «tilby hjelp» flere steder i Afrika?	
Klassekampen 14/76	79
KBG kopierer militærkart over flere land i Afrika	
Klassekampen 16/76	85
Intervenerte Sovjet i Angola for å kjempe mot Sør-Afrika?	
Klassekampen 30/76	86
Kina om Angola i FN	
Klassekampen 30/76	88
Kubansk «tilbaketrekking» fra Angola	
Klassekampen 43/76	91
Cuba bygger flåte for fiske på Angolas kyst	
Klassekampen 16/76	93
Trekk lærdommer fra krigen i Angola:	
Skjerp kampen mot Sovjet	

Kronikk-serie i Klassekampen 23, 25, 27, 29/76. . .	95
Del I: Hva hendte i Angola?	97
Del II: Angola-krigen viser at begge supermaktene er farlige, USA går ned, Sovjet opp.	104
Del III: Angola og Norge.	114
Viktige dokumenter fra Angola bekrefter Sovjets aggresjon Forfølgelse og fengsling av revolusjonære Klassekampen 36/76	119
Bak den falske myten om «sosialismen» i Angola: Et borgerlig diktatur med undertrykking, korrup- sjon og spionasje Klassekampen 44/76	123
— Alle utenlandske tropper ut av Angola! Klassekampen 44/76	127
Angola-bødler hevner bødler Utdrag fra Klassekampen 51/76	128
Sannheten om «tilbaketrekkinga»: Kubanske soldater og «rådgivere» oversvømmer Angola Klassekampen 57/76	129
Angola i dag Kronikk-serie i Klassekampen 79, 81, 87/76	131
Del I: 8 millioner i måneden i MPLA- subsidiert til sørafrikanske firma.	131
Del II: Hemmelig politi og MPLA-tropper mot streikende arbeidere.	136
Del III: Motstanden mot sosialimperialismen organiseres i Angola.	141
Del IV: MPLAs svar på arbeiderklassens og folkets kamp: Brutal undertrykking og styrking av voldsapparatet.	145
Del V: Utviklinga av statskapitalisme i Angola.	152

Sovjet i Afrika:

Falsk «støtte» til den væpna frigjøringskampen

Klassekampen 89/76 161

Ett-årsdagen for «frigjøringa»:

Fortsatt harde kamper i Angola

Klassekampen 90/76 165

«U-hjelp» til MPLA baner veg:

Svensk imperialisme på offensiv i Angola

Klassekampen 97/76 169

Hvem har forandret seg — revisjonistene eller frigjøringsbevegelsene? 173

OAU og Angola 177

Kina og Angola 187

Erklæring fra Folkerepublikken Kinas utenriksdepartement 195

I tryggingsrådet i SN

Kinas standpunkt til Angola-spørsmålet 197

Tryggingsrådet i SN

Kinas stilling til Angola 201

Sluttkommunike frå konferansen som politisk utval i sentralkomiteen i UNITA heldt, der politiske og militære kadrar var med.

Halden i Cuanza, Angola frå sjuande til tiande mai 1976 213

Cuanzamanifestet

(Utferda av politisk utval i sentralkomiteen i UNITA og overkommandoen i Dei væpna styrkene for frigjering av Angola (FALA) i Cuanza, Angola den tiande mai 1976) 213

MPLA og Sør-Afrika. Nokre spørsmål vi ikke har fått svar på 216

Den Kommunistiske Organisasjonen i Angola:

MPLA representerer det nye angolanske borgerskapet 218

Forord fra forlaget

Høsten 1975 måtte Portugal innrømme nederlaget sitt og gi opp koloniherrdømmet over landet. Månedene før og etter uavhengighetsdagen var Angola førsteside-stoff i aviser over hele verden. Oppslaga gjaldt ikke frigjøringa, men en blodig borgerkrig mellom frigjøringsbevegelsene. Den ene av dem, MPLA, vant en foreløpig seier i februar 1976 — med massiv sovjetisk støtte og 15.000 kubanske soldater på si side.

Hvorfor brøt denne borgerkrigen ut? Hvorfor ga Sovjet over 7 ganger så mye militært materiell og annen støtte til MPLA på disse få månedene enn de ga til frigjøringskrigen de 15 åra før? Hvem vant krigen — det angolesiske folket eller den sovjetiske sosial-imperialismen?

Svar på disse spørsmåla finner du i denne boka. Den bygger på artikler som blei skrevet i AKP(m-l)s avis KLASSEKAMPEN mens krigen raste. Klassekampen var den eneste avisa som ikke nøydde seg med å gjengi Sovjets propaganda om krigen, men undersøkte forholda sjøl og trakk konklusjoner ut fra det.

SUPERMAKTENE KJEMPER OM AFRIKA

Angola-krigen forteller at nyoppdelinga av verden mellom de to imperialistiske supermaktene Sovjet og USA er begynt. Det varsler en ny imperialistisk verdenskrig.

Afrika vil høyst sannsynlig bli en dramatisk skueplass for kappestriden mellom de to supermaktene i åra framover. Derfor er det viktig at du leser denne boka og studerer erfaringene fra Angola-krigen i 1975.

Sovjets innblanding i Angola:

Mer våpen til borgerkrigen enn til 15 års frigjøringskamp

Klassekampen 37/75

For å forstå supermaktenes konkurranse om Angola, er det nødvendig å se på hva landet har av naturrikdommer.

Omkring halvparten av eksporten rett før april 1974 var kaffe. Av andre viktige jordbruksprodukter som eksporteres, nevner vi sisal, mais, bomull og bananer.

Gruve- og mineralsektoren er i sterk framgang. Overlegent størst er diamanteksporten, som aleine utgjorde om lag 20 prosent av den totale verdien. Videre blir det utført jernmalm, mangan, aluminium, svovel, kopper og en rekke andre mineraler. Sjøl om eksporten av dette ikke er særlig stor, har landet til dels meget rike forekomster av disse metallene, som bare i liten grad er utnyttet. I juli 1975 ble det oppdaget titanforekomster, som sannsynligvis er verdens rikeste.

Særlig kontinentalsokkelen utafor kysten er rik på olje. I Cabinda nord for Kongo-elva, produserer Gulf Oil flere millioner tonn olje årlig.

De siste månedene har Sovjet trappet opp sin innblanding i Angola kraftig. Innblandinga skjer langs tre linjer. Dels ved å splitte de tre frigjøringsbevegelsene, dels ved press gjennom kolonimakta Portugal og de portugisiske koloniadministratorene og dels ved direkte intervensjon.

De tre frigjøringsbevegelsene i Angola, MPLA, FNLA og UNITA, ble dannet først på sekstitallet. Det eksisterer motsigelser mellom disse tre av regionale, stammemessige og historiske årsaker. Likevel har de

Demonstrasjon i 1974 til støtte for kampen alle de tre frigjøringsorganisasjonene, MPLA, FNLA og UNITA, fører mot den portugisiske kolonialismen. Foto: NTB

vært samlet om ett mål: Å velte det portugisiske kolonistyret og oppnå uavhengighet for Angola.

Alle organisasjonene er anerkjent av Organisasjonen for afrikansk enhet (OAU) og har mottatt støtte fra OAUs frigjøringskomite. I januar i år (1975) ble de tre frigjøringsorganisasjonene enige om å samordne politikken overfor kolonimakta Portugal. I påfølgende forhandlinger oppnådde en enighet om at landet skulle erklæres uavhengig i november i år. Inntil da skulle en overgangsregjering med representanter fra både MPLA, FNLA og UNITA samt fra de portugisiske myndighetene stå for styret i Angola.

SOVJET INN FOR Å SPLITTE ENHETEN

Folket i Angola og i de andre afrikanske landa stilte seg positive til denne enheten. Men ikke de sovjetiske sosialimperialistene. Pravda, Izvestija, Novoje Vremja

og telegrambyrået TASS kaller systematisk MPLA «revolusjonær», «de patriotiske styrkene» osv. De to andre frigjøringsorganisasjonene, FNLA og UNITA, blir stemplet som «reaksjonære», «høyrekrefter» og liknende.

Sovjet ønsker en splittelse av frigjøringskreftene og gjennom dette å fremme sine egne imperialistiske interesser i Angola.

For tida sender Sovjet store våpenforsyninger til den ene frigjøringsbevegelsen som den bruker mot de to andre. Det britiske tidsskriftet «Foreign Report» skrev for en stund siden at «russerne har losset mesteparten av det som finnes i Angola av AK-47 geværer, mortere, rakettkastere, panservogner og SAM 7 raketter. Det er blitt observert to båtlaste med våpen hver uke de tre siste månedene fra Sovjet. Alt er bestemt for en frigjøringsbevegelse i Angola».

ALDRI RAKETTER OG PANSERVOGNER FØR

Det er bemerkelsesverdig at i de 15 åra som det angolanske folket førte væpnet kamp mot de portugisiske kolonialistene, bidro Sovjet aldri med tilnærmelsesvis så mye våpenhjelp, som det de har gitt til en av organsiasjonene bare i den aller siste tida.

Eksempelvis har Sovjet aldri levert verken raketter eller panservogner til frigjøringskampen i Angola før nå, i en borgerkrigsliknende situasjon.

NYKOLONIALISME

En annen sovjetisk taktikk er å forsøke å utnytte den portugisiske koloniadministrasjonen til å fremme sine egne interesser. Etter kuppet i Portugal i april 1974, blir militæradministrasjonen i Angola utnevnt av de Væp-

MPLA-soldater med sovjetiske våpen. Nå gir Sovjet våpen bare til MPLA. De har øst inn mer våpen den aller siste tida, enn de har gjort i løpet av de siste 15 åra.

nede Styrkers Bevegelse (MFA). Sovjet er interessert i å få så revisjonistorienterte offiserer som mulig til koloniadministrasjonen. Dermed kan en av frigjøringsbevegelsene gis fordeler på bekostning av de to andre. Muligheten til å gripe direkte inn med portugisiske enheter står også åpen.

Hittil har den portugisiske regjeringa grepet inn og tatt tilbake full regjeringsmakt i Angola. Dette skjedde den 14. august 1975. Den 29. august suspenderte militærregjeringa avtalen mellom de tre frigjøringsbevegelsene på den ene sida og Portugal på den andre om uavhengighet for Angola.

På tross av at kolonimakta Portugal er kraftig svekket, har landet tusener av tropper i Angola. Revolusjonære i Portugal har reist parolen om ingen avreise av tropper til Angola og tilbaketrekking av kolonitroppene. De portugisiske revisjonistene derimot utmerker seg ikke ved noen anti-kolonial glød. Tvertimot støtter de undertrykkinga av de progressive innen hæren som protesterer mot avreise til Angola.

DIREKTE INTERVENSJON

Den tredje måten Sovjet griper inn i Angola på, er ved direkte intervensjon. Et par eksempler:

— Sovjet har sendt et betydelig antall militære til Angola som «rådgivere». Disse jobber bak kulissene og leder også militære operasjoner mot de to andre frigjøringsbevegelsene.

— Fra et sovjetisk skip i havna i Lobito ble det skutt med raketter mot styrkene til en av frigjøringsbevegelsene.

Sovjet splitter frigjøringskampen for å herske over Angola

Klassekampen 14/75

I løpet av det siste året har flere land i Afrika frigjort seg fra kolonialismen og oppnådd nasjonal sjølstendighet. Også i Angola er det gamle åpne koloniveldet til Portugal brutt, etter 15 års væpna kamp.

I Angola har tre nasjonale frigjøringsbevegelser ført den væpna kampen mot kolonimakta, og for et sjølstendig Angola. Alle tre frigjøringsbevegelsene har slått fast at oljeenklaven* Cabinda er en del av Angola.

15. januar i år (1975) inngikk de tre frigjøringsbevegelsene FNLA, MPLA og UNITA en avtale med kolonimakta Portugal om en angolansk samlingsregjering av de tre bevegelsene, som skulle overta styret når Angola blei sjølstendig 11. november i år.

Samtidig er det satt i gang en internasjonal kampanje fra revisjonistpartiene, leda fra Moskva, for å sverte Folkerepublikken Kina, og for å rettferdiggjøre sosialimperialismens innblanding i Angola.

15. januar ble det understreket fra alle de tre frigjøringsbevegelsene at de nå hadde lagt et viktig felles grunnlag for den framtidige sjølstendige nasjonen.

De afrikanske folkenes frigjøring fra kolonialismen er en viktig del av den tredje verdens kamp mot imperialismen. Disse landenes farligste fiende er de to imperialistiske supermaktene USA og Sovjet.

Supermaktene og andre mindre sterke imperialistmakter (for eksempel rasistregimet Sør-Afrika) ser med frykt på denne utviklinga, og gjør hva som helst for å trenge seg inn etter den gamle kolonimakta.

* *Enklave* — del av en stat som er innelukka i fremmed område.

ANGOLA OG SUPERMAKTENE

I Angola har imperialismaktene gjort sitt beste for å splitte folket, for å kunne trenge seg inn etter Portugal. Sovjet har åpent motarbeidet samarbeidsavtalen mellom de tre frigjøringsbevegelsene fra første stund. For det første kjørte de ut for fullt for å sette de tre bevegelsene opp mot hverandre, ved å stemple dem som henholdsvis «progressiv» og «reaksjonær/nykolonialistisk». Deretter pøste de på med våpen til den ene frigjøringsbevegelsen, MPLA, og sendte «rådgivere».

Etter ei stund bryter de samarbeidsavtalen i stykker. Den progressive frigjøringskampen mot kolonialismen, blir avløst av en borgerkrig som splitter det angolanske folket og legger Angola åpent for imperialistiske makter.

Det er først og fremst sosialimperialistene i Kreml som har forårsaket denne utviklinga. Gjennom mer enn 14 års frigjøringskamp i Angola viste Sovjet ingen interesse for å støtte den. De gav riktignok litt våpenhjelp, iall hovedsak eldre, utrangerte og lette våpen.

Men fra desember 1973 innstilte de all hjelp. Dette gjorde de midt i den fasen da folket i Angola trengte all mulig hjelp, da Angolas frigjøringskamp mot kolonimakta Portugal var i det absolutt hardeste og mest avgjørende stadiet.

VÅPEN TIL MPLA FOR Å SPLITTE

«Våpenhjelpa» til den ene frigjøringsbevegelsen tok Sovjet opp igjen *i samme øyeblikk* som de tre frigjøringsbevegelsene kom til enighet om en samarbeidsavtale, som skulle lede avviklinga av kolonistyret, den 11. november.

Fra da av satte Sovjet i gang med våpenforsendelse til den ene av frigjøringsbevegelsene som i løpet av snaue

to måneder overgikk det de samlet hadde sendt til Angola i løpet av de 14 årene Angolas folk dreiv direkte krig med Portugal.

Nå var det heller ikke lenger snakk om sendinger av eldre, til dels utrangerte, våpen. Sovjet sendte, og sender, panservogner, 144 mm-raketter, luftartilleri, o.l. Kort sagt: typisk tunge våpen, og moderne våpen, våpen som aldri tidligere har vært i Angola. Ifølge med våpnene kommer en rekke sovjetiske «rådgivere».

Dette er åpen aggresjon fra den imperialistiske supermakta Sovjet.

OAU KONSEKVENT FOR ENHET

Organisasjonen for Afrikansk Enhet (OAU) har hele tida støttet enhetsbestrebelsene mellom de tre nasjonale frigjøringsbevegelsene, og prinsipielt satt dem på lik linje. Sovjet har i den siste tida åpent angrepet OAU for dette.

OAU har de siste åra ført en progressiv og anti-imperialistisk politikk på flere områder. De støttet det vietnamesiske folket, de støtter fullt ut kampen mot rasistregimet i det sørlige Afrika, de støtter det palestinske folkets kamp mot sionismen.

I sin vurdering av Angola-spørsmålet har OAU lagt vekt på at splittelse svekker det angolanske folket, og svekker det afrikanske folket som helhet. Splittelsen setter hele frigjøringa i fare.

OAU har i skarpe ordelag fordømt Sør-Afrika og Sovjet for direkte og åpen innblanding i Angola. I dette bildet bør en i høyeste grad også peke på at den andre supermakta, USA, hører med. De er begge aktive, men USA har til nå ikke stått så åpent fram som Sovjet.

Hva gjør så revisjonistene i denne saka? Jo, de «overser» supermaktenes splittelseskjør. De følger opp sosialimperialismens «analyse» av frigjøringsbevegelsene. De tier helt stille om Sovjets aggresjon.

Soldater fra MPLA, FNLA, UNITA og Portugal patruljerer gatene i LUANDA februar 1975. Foto: NTB

Men i første rekke angriper verdens revisjonistpartier Folkerepublikken Kina. Kina er blant de landene som går i spissen for å støtte det angolanske folket på deres egne premisser, og som støtter fullt opp om OAU's vurdering om splittelse i kampen. Denne kampanjen, som også falske «kommunister» i SV- og «NKP»-ledelsen følger opp, er leda fra Kreml.

DE FALSKE «KOMMUNIST»-LEDERNE

Nå har SV-ledelsen tatt opp den Sovjet-styrte kampanjen ved at de propaganderer for støtte til bare *en* av frigjøringsorganisasjonene, nemlig MPLA. Kampanjen for støtte følger helt opp sosialimperialistenes linje. De støtter splittelseslinja som har ført til den reaksjonære

borgerkrigen, reaksjonær fordi den legger landet helt åpent for imperialistenes inntrenging og utplyndring.

SV- og «NKP»-lederne har også vært aktive i ordkrigen mot FNLA og UNITA, for på den måten å bidra ytterligere til splittelse.

Det finnes en rekke eksempler på dette. Her skal vi bare ta opp ett, ett som er typisk for revisjonistledernes propaganda og løgnkampanje.

I sommer slo revisjonistpressen stort opp at «det nykolonialistiske UNITA» mottok støtte fra *hvite* angolesere.

Dette ble kjørt fram flere ganger. Helt til det ble klart at MPLA og FNLA ønsker hvite i Angola velkommen i sin bevegelse. Dette er innholdet i revisjonistledernes «dokumentasjon».

SV-LEDELSEN VELGER IMPERIALISMENS SIDE

De har ganske åpent og utilsørt valgt imperialismens og supermaktenes side i Angola-spørsmålet. Den kampanjen Moskva har satt i gang, og som også de falske «kommunistene» i SV- og «NKP»-ledelsen støtter fullt ut, til støtte for én frigjøringsbevegelse mot de to andre, kan bare betegnes som reaksjonær.

Imperialistene sår splid blant frigjøringsbevegelsene

Klassekampen 46/75

De tre frigjøringsbevegelsene i Angola har forskjellig bakgrunn og historie. Dette bør ikke skygge over det faktum at FNLA, MPLA og UNITA alle er reelle frigjøringsbevegelser som har ført en aktiv frigjøringskrig mot kolonimakta for et sjølstendig og uavhengig Angola.

Det er imperialismaktene, og i særlig grad Sovjet, som spiller på og utpensler de motsigelsene som finnes mellom frigjøringsbevegelsene. Bare imperialistene er tjent med et splittet Angola, hvor frigjøringsbevegelsene bekjemper hverandre i stedet for å stå sammen.

Vi tar i denne artikkelen opp noe av bakgrunnen for disse motsetningene og trekker fram noe av bevegelsesens historie.

For å se nærmere på hendingene i Angola, er det vanskelig å komme utenom stammene. Stammene er store grupper av folk, ufullstendig utvikla nasjoner. De har et eget språk, ofte svært forskjellig fra nærliggende stammer. Tradisjoner, skikker og økonomisk utviklingsnivå er også som oftest meget forskjellig. I den delen av landet hvor stammene bor, finner en ofte rester av tidligere produksjonsformer, ursamfunnet, slavesamfunnet og ulike føydale produksjonsformer, i noen grad tilpasset kapitalismen. I byene derimot, hersker stort sett vanlige kapitalistiske produksjonsforhold.

SPLITT OG HERSK

Tradisjonene fra kolonitida har ofte vært at kolonimakta prøvde å bruke en stamme mot en eller flere andre. Kolonistene utnyttet motsigelser som fantes før kolonitida, eller gikk inn for å skape nye. En metode var f.eks. å rekruttere en stamme til sitt lokale voldsapparat. Taktikken med «splitt og hersk» har vært i bruk helt sia Romerrikets dager.

Disse tradisjonene er en tung arv å bære. De fins ikke bare i Angola, men også i en mengde andre land i Afrika og Asia.

SAMHOLD NØDVENDIG

De er like fullt noe en må regne med når en skal vurdere det politiske spektret i Afrika. Mange politiske bevegelser tar ofte utgangspunkt i en bestemt stamme. Dette kan ha både en svakhet og styrke. En kan spille på det etniske samholdet som fins innafor befolkningsgruppa. Samtidig kan en åpne for indre strid innafor landets grenser, og for utenlandsk innblanding ved at imperialister og nykolonialister spiller på de eksisterende motsigelsene.

Organsiasjonen for Afrikansk Enhet (OAU) peker på nødvendigheten av indre samhold, nettopp for å motvirke slike splittelsesforsøk fra fiendens side. Dette er en ting som alle folkegruppene må løse i fellesskap, ikke ved at en stamme blir dominerende innen statsapparatet.

IKKE BARE KLASSEMOTSIGELSER

Disse innledende bemerkningene er nødvendige for å gi et bedre helhetsinntrykk av situasjonen i Angola. Sjølsagt gikk hovedmotsigelsen under frigjøringskrigen

mot Portugal mellom folket i Angola på den ene sida og imperialistene og deres lakeier på den andre. En annen sak er at f.eks. motsetninger mellom etniske grupper kan komplisere bildet.

SV-ledelsen og andre påstår at MPLA er den eneste progressive rørsla i Angola, mens de to andre, FNLA og UNITA er underbruk/lakeier/oppkjøpt av amerikansk/vest-europeisk/sør-afrikansk monopolkapital. For å prøve disse påstandene, må vi se på de tre rørsle sine historie.

MPLA

MPLA (Folkebevegelsen for Angolas Frigjøring) ble stiftet i Luanda i 1956 av intellektuelle, i hovedsak av mbundu-stammen. Denne stammen bor i området rundt Luanda og dominerer befolkninga i hovedstaden Luanda. Angolas Kommunistiske Parti (stiftet i 1955 av lokale medlemmer av det portugisiske revisjonistpartiet) deltok også i stiftelsen av MPLA.

MPLA ledet angrepet på en rekke fengsler i Luanda i februar 1961. Opprøret ble møtt med omfattende massakrer fra portugisernes side. MPLA-lederne og flere hundre svarte ble slaktet ned. MPLA ble sterkt svekket etter denne portugisiske offensiven.

I 1962 søkte MPLA og forløperen til FNLA å komme til enighet, men mislyktes. MPLA ble utvist fra Kongo-Leopoldville (nå Zaire) i 1963 og flyttet til Kongo-Brazzaville. Dermed var muligheten til å operere fra baser i nabolandet stengt. Denne muligheten fantes nå bare mot enklaven Cabinda, nord for Kongo-elva, atskilt fra resten av Angola.

MPLA ble anerkjent av Organisasjonen for Afrikansk Enhet (OAU) i 1965.

Fra 1967 åpnet bevegelsen front fra Zambia, og utviklet frigjøringskampen i vesentlig grad. MPLA samlet etterhvert støtte også utover mbundustammen.

Angolesere i demonstrasjon og kamp mot kolonimakta Portugal før imperialismaktene, og særlig Sovjet, fikk i stand den reaksjonære borgerkrigen. Foto øverst: NTB

I desember 1972 anerkjente MPLA Holden Robertos (FNLA's president) formelle ledelse i frigjøringskampen gjennom det «Øverste Råd for Frigjøring av Angola».

Grensa til Zaire ble igjen åpnet for MPLA, for første gang siden 1963. Men denne avtalen holdt bare noen få måneder, og MPLA måtte på ny fortrekke til Kongo-Brazzaville.

I tida like før militærkuppet i Portugal i april 1974, hadde MPLA alvorlige militære tilbakeslag.

INDRE STRIDIGHETER

I mai 1974 brøt det ut dype indre stridigheter i MPLA. Bevegelsen ble splittet i tre. Beskyldninger haglet fram og tilbake om at «mulattene dominerer», «grupper av intellektuelle dominerer», «de som virkelig slåss har liten innflytelse». Agentbeskyldninger og stammemot-sigelser ble også brakt opp. I løpet av høsten 1974 brøt Daniel Chipendas fløy ut av MPLA og gikk over til FNLA. Dette var et alvorlig slag fordi Chipenda hadde sterk støtte i grenseområdene mot Zambia, hvor nettopp MPLA hadde hatt sterk aktivitet fra 1967 av.

MPLA sluttet våpenhvile med Portugal den 22. oktober 1974. Bevegelsen hadde likevel noen måneder før tatt mer eller mindre «pause» i kamphandlingene, og innstilte operasjonene mot de portugisiske styrkene 1. oktober 1974. (Keesings Contemporary Archives, s. 26 863.).

Portugals militærrapport fra september 1974 har ikke en eneste rapport om MPLA-aktiviteter. Ifølge Colin Legun i African Contemporary Record 1974—75, s. B 530 var det kjent at MPLA og Portugal hadde inngått en stilltiende våpenhvileavtale i slutten av juli 1974, etter at MPLA fram til midten av juli hadde hatt en offensiv mot portugiserne fra mai av.

FNLA

Det nåværende FNLA's første forløper, UPNA (Folkeunionen for Nord-Angola) ble stiftet i 1954 i Leopoldville. UPNA skiftet navn til UPA i 1958, men var fort-

satt i hovedsak dominert av bakongo-stammen i Nord-Angola. Fra 15. mars 1961 av ledet UPA en større oppstand i Nord-Angola. Store deler av bakongo-området ble befridd, men portugiserne tok mye tilbake under motoffensiven samme høst. Portugiserne gjennomførte store massakre mot titusener UPA-tilhengerne og andre under motoffensiven.

FNLA DANNES

FNLA (Nasjonalfronten for frigjøring av Angola) ble dannet i 1962 av UPA og nasjonalistpartiet PDA. De dannet samme året den revolusjonære eksilregjeringa GRAE. GRAE ble den første angolesiske frigjøringsorganisasjonen som ble anerkjent av OAU i 1962.

GRAE ble splittet i 1964 da utenriksminister Jonas Savimbi, seinere leder for UNITA, trakk seg ut. Gjen-
sidige beskyldninger om agentvirksomhet for CIA osv.
haglet gjennom lufta. Videre fant det sted mytterier
blant FNLA-tropper i 1964 og i 1972.

OAU trakk tilbake anerkjennelsen av GRAE i 1971,
men dette ble seinere omgjort igjen.

Da quislingen Moise Tshombe var statsminister i Kongo-Leopoldville i 1964—65, motarbeidet han aktivt FNLA i nært samarbeid med portugisiske tropper. En av Tshombes beste støtter var for øvrig nettopp de portugisiske fascistene.

Hovedstøttepunktet til FNLA er fortsatt i nord, men bevegelsen legger vekt på at blant lederne er det bare et mindretall fra bakongo-stammen.

På 70-tallet har FNLA vunnet en del nye støttepunkter i sentrale og sørlige deler av landet.

I følge Colin Legum i *African Contemporary Record* 1974—75, s. 530, *trappet FNLA opp* aktiviteten i juli, og portugisiske militærrapporter refererer til flere FNLA-operasjoner både i august og september 1974.

FNLA sluttet våpenhvile med Portugal den 15. oktober 1974.

UNITA

UNITA (Nasjonalunionen for Angolas fulle uavhengighet) ble stiftet i 1966 i Muangai i Moxico-provinsen, etter at Jonas Savimbis forhandlinger med MPLA ikke førte fram. UNITA har sterkest støtte blant Ovimbundu- og chokwestammene i sentral- og Øst-Angola. Særlig dreier det seg om provinsene Huambo og Bie, hvor omtrent 40 prosent av folket i landet bor.

UNITA fikk fra først av støtte fra Zambia, men ble kastet ut derfra i 1967. Grunn: UNITA sprengte Benguela-jernbanen som fører kopper fra Zambia gjennom Zaire til kysten av Angola.

Særlig fra 1968 og til ut på 70-tallet la UNITA vekt på sjølbergning, og opererte inne i Angola uten baser i nabolanda. Jonas Savimbi er den eneste frigjøringsleder som hele tida har vært inne i Angola.

UNITA skapte muligheter for at SWAPO (den Sørvestafrikanske frigjøringsorganisasjonen) kunne dra gjennom Angola og inn i sitt hjemland for å føre geriljakrig mot det sør-afrikanske rasistregimet.

UNITA ble anerkjent av OAUs frigjøringskomite den 17. april 1974, altså vel ei uke før kuppet i Portugal.

Portugisiske militærrapporter melder om sterk UNITA-aktivitet i mai 1974, da 9 portugisere ble drept og 6 såret i et angrep.

UNITA sluttet våpenhvile med Portugal 14. juni 1974.

Er én «progressiv» og de to andre «reaksjonære»?

Klassekampen 48/75

SV-ledelsen går for tida i spissen for å hevde at det finnes bare én progressiv frigjøringsbevegelse i Angola, mens de to andre organisasjonene tjener reaksjonen og imperialismen. De stiller MPLA opp mot FNLA og UNITA. Disse to organisasjonene blir dømt nord og ned. SV-ledelsen påstår at det er utelukkende i vestlig presse at FNLA og UNITA har fått en ufortjent status av frigjøringsorganisasjoner.

I denne artikkelen viser vi hvor falsk denne påstanden er. I virkeligheten fungerer denne splitt- og hersk-linja som ei utstrakt hand til Sovjets infiltrasjon i Angola.

«Disse to bevegelsene (FNLA og UNITA) som knapt nok kan sies å representere enkeltstående folkegrupper, er tenkt å skulle fremkalle en nykolonial løsning på Angola-konflikten».

Sitatet er hentet fra en løpeseddel til støtte for MPLA, utgitt av SV-dominerte organisasjoner, og skulle være dekkende for det SV-ledelsen stort sett hevder om Angola-spørsmålet.

Til påstanden om at FNLA og UNITA hver bare representerer en stamme/folkegruppe så er det et velkjent faktum at alle tre bevegelsene har sitt utspring i en eller to stammer. Men i dag hevder alle tre bevegelsene at de har stor og stadig økende oppslutning fra hele Angola, og ikke bare fra de stammene de sprang ut av.

«NYKOLONIALISTISKE»

SV mener at FNLA/UNITA er nykolonialistiske organisasjoner, som ikke ønsker et sjølstendig Angola. De unngår behendig å forklare hva de legger i begrepet «nykolonialisme». Hvis de for eksempel mener at det å tillate utenlandske investeringer i landet er nykolonialisme, så har de raskt plassert samtlige afrikanske land, og også MPLA, i den gruppa. For eksempel tapper det amerikanske oljeselskapet GULF fortsatt ut olja i Cabinda, til tross for at MPLA tok kontroll over Cabinda alt i juni 1975.

VESTLIG PRESSE?

En annen tåpelig påstand som serveres i den samme løpeseddelen, og som har vært litt av en gjenganger i revisjonistisk presse i det siste, er at «vestlig presse har gitt UNITA/FNLA status som frigjøringsbevegelser». Her lager SV-ledelsen ris til egen bak.

Allerede i 1962 inngikk MPLA samarbeidsforhandlinger med forløperen til FNLA.

I 1962 ble FNLA anerkjent av OAU (Organisasjonen for Afrikansk Enhet) som den første angolesiske frigjøringsbevegelsen.

I likhet med OAU's linje i 1962, så støttet de også arbeidet for enhet mellom de to frigjøringsbevegelsene i 1972.

SAMARBEIDSAVTALEN FRA 1972

Den omfattende avtalen fra 1972 er dessuten nok et bevis på at MPLA i likhet med OAU tydeligvis ser på FNLA på en annen måte enn SV-ledelsen. Det har vært god tone blant revisjonistene å fortie avtalen av 1972

fullstendig. La oss derfor sitere litt fra MPLAs informasjonsorgan *Angola in Arms* fra desember 1972:

«MPLAs og FNLAAs overenskomst:

I betraktning av

— at våre folk er ett og våre organisasjoner har felles mål,

— den absolutte nødvendighet av å føre en mer effektiv revolusjonær kamp for å oppnå dette målet, er vi, ledelsen for MPLA og FNLA, herved blitt enige om følgende:

1. Et råd skal opprettes under navnet «Det øverste råd for Angolas frigjøring», SCLA, hvis oppgave skal være å koordinere politikken til UMC og PCA på toppen.

2. Medlemmer i SCLA skal bestå av en president, som skal være fra FNLA, og en visepresident fra MPLA og alle medlemmene i UMC og PCA.

UMC (Den forente militære kommando) skal opprettes. Samarbeidet her skal omfatte rekruttering, trening, militære operasjoner, etterretning og informasjon.

UMC skal være ansvarlig for planlegging og ledelse av frigjøringskrigen på alle felter.

PCA (Det politiske råd for Angola) skal opprettes.

PCA skal være ansvarlig for propaganda, mobilisering og diplomatiske aktiviteter, sivilbefolkningens velferd og administrasjon av de frigjorte områdene.

PCA skal også utarbeide et program for politisk integrasjon.

Setet for SCLA, UMC og PCA skal være i Zaire.

MPLA og FNLA har blitt enige om å innføre en atmosfære av fred og fordragelighet mellom sine styrker og om øyeblikkelig opphør av alle fiendtligheter og angrep på hverandre i presse, radio og andre massemedia».

Dette er noen av de viktigste punktene for avtalen.

Neto fra MPLA og Roberto fra FNLA undertegner samarbeidsavtalen som blei inngått 11. desember 1972. Ifølge SV var dette en avtale mellom en «virkelig frigjøringsbevegelse» og en «marionettbevegelse for imperialismen».

FELLES POLITIKK MED «IMPERIALIST-LAKEIER»

Spørsmålet er så om MPLA ville sitte i ukevis ved forhandlingsbordet med nykolonialister/imperialist-lakeier, for å inngå en avtale om felles politisk og militær ledelse, med sikte på full integrasjon mellom de to bevegelsene, og med Holden Roberto (FNLA's leder) som president for det hele.

At UNITA ikke var med på disse forhandlingene skyldes først og fremst at de utelukkende opererte på angolesisk territorium, helt fra de ble kastet ut av Zambia i 1967 (etter sprengningen av Benguela-jernbanen). UNITA satset på størst mulig sjølberging i de områdene de kjempet. Kontakten med utenverdenen ble derfor svært liten, ulikt FNLA og MPLA som opererte fra baser i henholdsvis Zaire og Kongo/Brazzaville, og som

derfra hadde gode muligheter til kontakt og til å drive informasjonsvirksomhet og propaganda.

ENIGHET FNLA — MPLA — UNITA

Etter en hel serie med forhandlinger kom FNLA, MPLA og UNITA 15. januar 1975 fram til enighet om å opprette ei felles regjering, som skulle overta styringa av Angola fra den 11. november. I den anledning uttalte Agostinho Neto (leder for MPLA) på vegne av de tre frigjøringsbevegelsene: «Det viktigste grunnlaget for at frigjøringskampen skal lykkes er endelig oppnådd, og vi skal aldri tillate at mindre uenigheter mellom oss av våre fiender blir forvandlet til store motsetninger». (Oversatt fra *Africa*, november 1975)

Det kubanske bladet *Tricontinental*, nr. 95, har dette å si om samarbeidsforhandlingene: «Etter seks dagers forhandlinger undertegnet de tre anti-kolonialistiske organisasjonene MPLA, UNITA og FNLA ved sine respektive presidenter ... avtalene, som vil fremskynde avkolonialiseringa...»

Bladet siterer også fra den forberedende avtalen undertegnet 4. januar i Mombasa, Kenya av MPLA og FNLA. «I det vi anser at enheten mellom frigjøringsbevegelsene er den fremste faktoren i kampen mot kolonialismen, et instrument for å sikre og konsolidere nasjonal uavhengighet og gjenoppbygging».

Videre fra et felleskommuniké fra 5. januar: «I den samme ånd av forståelse og enighet bestemte de tre frigjøringsbevegelsene at de fra nå av skal samarbeide på alle områder, og spesielt i spørsmålet om dekolonialisering, forsvar av territoriell integritet og nasjonal gjenoppbygging». Så langt *Tricontinental*.

SUPERMAKTENE BAK

Er det fortsatt bare «vestlig presse» som gir organisasjonene status av frigjøringsorganisasjoner?

Årsaken til borgerkrigen i Angola er supermaktenes infiltrasjon. Det er Sovjet, USA og andre imperialistmaktens rasende forsøk på å splitte de tre frigjøringsorganisasjonene fra hverandre med en gang de har kommet fram til enighet, som skaper problemene.

USA og Sovjet — dødsfiender av Angola

Sovjets «støtte» kom da enheten mellom MPLA, FNLA og UNITA var i emning

Klassekampen 48/75

På den såkalte sikkerhetskonferansen i Helsinki i sommer (1975) var Sovjet en av de varmeste talsmenn for «ikke-innblanding i andre staters indre anliggender». Hva sosialimperialistene mener med «ikke-innblanding» ser vi klart i Angola. Det er nemlig ingen overdrivelse å si at supermakta Sovjets åpne imperialistiske innblanding i Angola er årsaken til den borgerkrigen som raser nå.

I sin tale i FNs hovedforsamling 24. november 1975, påpekte Kinas talsmann Lai Ya-li at den andre supermakta USA ikke hadde ligget særlig mye etter. Lai anklaget USA for å hisse de sør-afrikanske myndighetene opp for å få dem til å intervensere i Angola.

Vi har tidligere pekt på hvordan Sovjets støtte til Angola fram til april 1974, ja i all hovedsak fram til samarbeidsforhandlingene mellom de tre frigjøringsbevegelsene tok til, var omtrent lik null. Det dreide seg om eldre, dels utrangerte og lettere våpen.

Vi nevnte også at Sovjet-revisjonistene på et tidspunkt i 1973 trakk tilbake absolutt all støtte. Den væpna kampen mot den portugisiske kolonialismen var nettopp på denne tida inne i en kritisk og avgjørende fase. Dette skyldtes blant annet at MPLA i 1973—74 var splittet i tre fraksjoner, og at organisasjonens kampkraft dermed var svekket.

Sovjet hevdet at de ville trekke tilbake all støtte inntil organisasjonen var samlet. De satte som klar betingelse for eventuell ny støtte at Daniel Chipendas fraksjon

igjen ble tatt inn i organisasjonen. (Chipenda gikk seinere over til FNLA.)

SOVJET BLANDER SEG INN I FRAKSJONSSTRID

I en av de mest kritiske faser av frigjøringskrigen trekker altså Sovjet tilbake all hjelp og blander seg i stedet inn i en fraksjonsstrid i den ene frigjøringsbevegelsen.

Ettersom samarbeids-forhandlingene mellom de tre frigjøringsbevegelsene ble stadig mer seriøse og enighet mellom dem begynte å bli en realitet, fattet Sovjet en plutselig og intens interesse for frigjøringskamp. Skip på skip med våpen ankom til havna i Luanda, det var 144 mm-kanoner og panservogner og lignende, moderne våpen av en type og størrelsesorden som aldri før har vært sendt til Angola. Alt var bestemt for MPLA.

SOVJET GJORDE MPLA MILITÆRT OVERLEGEN

På dette tidspunktet var de tre frigjøringsbevegelsene noenlunde likeverdige hva mannskap og våpen angikk. Den enorme våpenleveransen til MPLA, som i løpet av et par måneder langt overgikk det Sovjet samlet hadde sendt i løpet av 14 års frigjøringskamp, forrykket totalt balansen mellom de tre bevegelsene.

MPLA var nå de andre to frigjøringsbevegelsene totalt overlegen i militær slagkraft. De hadde dessuten flere hundre sovjetiske «rådgivere».

Ifølge Jonas Savimbi, leder for UNITA, var det etter dette at FNLA og UNITA skaffet seg leiesoldater og økt våpenstøtte. (Newsweek)

Nesten like avgjørende som våpenleveransen, var den gigantiske diplomati- og presseoffensiven som Sovjet satte i gang samtidig. Her kjørte de systematisk fram

MPLA som en «progressiv» og «anti-imperialistisk» bevegelse, mens FNLA og UNITA derimot ble kalt «reaksjonære», «nykolonialistiske», «imperialist-lakeier» osv.

SOVJET SÅDDE OGSÅ MISTILLIT TIL ANDRE LAND I AFRIKA

Sovjet «overså» bevisst den store enheten som hersket mellom de tre bevegelsene (som Agostinho Neto, leder for MPLA, viste til i sin tale på vegne av de tre frigjøringsbevegelsene 15. januar 1975.) De sådde mistillit, ikke bare mellom de tre, men også mellom de afrikanske landa. Med den massive hetsen mot FNLA og UNITA lyktes det til slutt å bryte enigheten, og den reaksjonære borgerkrigen brøt ut. Sovjet forlangte tilmed OAUs støtte for denne imperialistiske politikken.

Sovjet har hele tida skreket høyt og falskt om «hjelp» til Angolas folk i kampen mot imperialismen og nykolonialisme.

Også USA, som tidligere stort sett har stilt seg fiendtlig til frigjøringskampen i Angola, og støttet de portugisiske kolonialistene, satset nå, etter den voldsomme aktiviteten til Sovjet, for fullt på å «hjelp» Angola til «sjølstendighet». Dette gjør de ved å sende våpen og materiell via Zaire, først og fremst til FNLA.

Det er viktig å slå fast hvem som virkelig støtter Angolas folk og som oppriktig ønsker sjølstendighet for landet, og hvem som sår splittelse for å kunne trenge seg inn og overta det portugisiske hegemoniet, som ønsker å splitte enheten i Afrika, som ønsker å splitte og svekke den tredje verdens kamp.

Til den siste gruppa hører først og fremst de to imperialistiske supermaktene USA og Sovjet. Spesielt Sovjet er aktiv, for om mulig å få seg en base i det sørlige Afrika, og dermed kunne rivalisere med USA

USA-forsyninger losses til FNLA-styrker. Også USA satsa i Angola — for å splitte frigjøringskampen og prøve å overta etter Portugal.

om kommandoen over Sør-Atlanteren, som er et uhyre viktig strategisk område, dette ved siden av de rike ressursene, olje, diamanter, kaffe o.l. som finnes i Angola.

KINA BEHANDLER DE TRE PÅ LIK LINJE

I motsetning til disse dødsfiendene av det angolesiske folket har Kina hele tida støttet frigjøringskampen.

I FNs hovedforsamling 24. november 1975 gjentok og presiserte Kinas talsmann Lai Ya-li at Kina konsekvent har behandlet de tre frigjøringsbevegelsene likt, og har gitt hjelp, også militær assistanse, til alle tre i deres kamp mot kolonialismen. Lai understreker at de anser de tre bevegelsene for å være våpenbrødre, at de har vært det under kampen mot Portugal, og at de fortsatt bør være det.

Derfor har Kina fulgt opp OAUs linje, og gjentatte ganger oppfordret til forsoning mellom de tre.

Da samarbeidsavtalen mellom de tre frigjøringsorganisasjonene trådte i kraft, stoppet Kina all ny militær hjelp og har siden ikke gitt noen ting. Dette er fakta, fastslo Lai, «uansett hva sosialimperialismen og andre måtte sladre om for å dekke over sine egne forbrytelser i Angola.»

Angola:

Pravda lyver om Sovjets holdning til FNLA/UNITA

Klassekampen 2/76

Kreml-ledernes hovedorgan *Pravda* «fordømte» den 3. januar 1976 den utenlandske innblandinga i Angola. Samtidig forsvarte *Pravda* Sovjets våpenhjelp til en av partene i striden «for å sikre Angola mot aggressiv inntrenging utafra, for å hjelpe landet til å forsvare sin suverenitet, uavhengighet og territoriale integritet.»

I tillegg hevder *Pravda* oppsiktsvekkende nok at Sovjet var villig til å godta en overgangsregjering mellom FNLA, MPLA og UNITA, men at FNLA og UNITA «i steden valgte å slåss». Påstanden er interessant av to grunner. For det første, Sovjet ville godta et samarbeid mellom det de framstiller som det «progressive» MPLA og de «sør-afrikanske agentene» FNLA og UNITA. Hvor blir det i så fall av de «prinsippene» som Sovjet hevder å stå på?

For det andre: Påstanden er rein historieforfalskning. Kort tid etter at avtalen om en fellesregjering ble undertegnet i januar 1975, var det nettopp Sovjet som sprøytet inn svære mengder våpen til den ene parten. Taktikken lykes, full borgerkrig brøt ut mellom partene. Imperialistiske og ekspansjonistiske stater, men særlig de to supermaktene, trådte inn i krigen — ikke av omsorg for folket i Angola, men for å sikre sine egne interesser.

STODA NÅ

Tendensen i Angola er at den utenlandske innblandinga bare øker. Tallet på kubanske tropper skal være kommet opp i hele 6000, mens enkelte kilder hevder at det fins 8000 kubanere i Angola. USA øker på sin side innsatsen, på tross av sterk motstand i det amerikanske folket og i deler av herskerklassen mot innblanding i en ny krig. Etterretningsorganisasjonen CIA skal være i gang med å verve leiesoldater i Europa.

Våpenleveransene fra de sovjetiske sosial-imperialistene fortsetter for fullt.

6000 kubanere — leietropper slåss på begge sider

Leiesoldater er bruhoder for supermaktene i Angola

Klassekampen 3/76

Leiesoldater utgjør en stadig viktigere brikke i kampen om Angola. Alle de tre frigjøringsbevegelsene — MPLA, FNLA og UNITA — bruker leiesoldater. Den største gruppa er de mer enn 6000 — enkelte kilder mener nærmere 8000 — kubanere som slåss for MPLA.

Leiesoldatene i Angola er delvis regulære tropper, delvis brukes de til å betjene panservognene, kanonene og rakettene som sprøytes inn i landet. Frigjøringsbevegelsene har ikke personell til dette sjøl.

Supermaktene Sovjet og USA satser stadig hardere på å vinne innflytelse i Angola. Foruten å forsyne MPLA med artilleri og rakettvåpen, skal det være over 400 sovjetiske «rådgivere» i landet, foruten 100—150 fra Tsjekkoslovakia.

De stadig flere leiesoldatene utgjør i dag en innfallsport for økt utenlandsk innblanding og imperialismen i Angola.

Norsk presse har brakt mange forvirrende og feilaktige opplysninger om de tre frigjøringsbevegelsene. SV- og «NKP»-avisene har fulgt opp splittelsespolitikken ved å skjønne MPLA-styrkene som de eneste «ekte»frigjøringsstyrkene. Styrkene til FNLA og UNITA blir omtalt som «nykolonialistiske» styrker, som holder det gående ved hjelp av sør-afrikanske tropper.

Faktum er at ingen av de tre frigjøringsbevegelsene kan kalles «ekte» hvis det skal bety at de bare består av angolesere. I alle bevegelsene utgjør likevel angoleserne

Cabinda Gulf Oil Company

SEDE EM LUANDA

POR UMA ANGOLA
PRÓSPERA
E EM PAZ

RUA ALFREDO TRONY N.º 15 - TEL.: 30040/45

L U A N D A

Faksimilen: Annonse fra den MPLA-kontrollerte pressa i Luanda, hovedstaden i Angola. «Cabinda Gulf Oil Company, kontoret i Luanda. For et rikt Angola i fred.» (Diario de Luanda, 3. desember 1975).

Et eksempel på imperialistisk infiltrasjon i Angola, her demonstrert gjennom regjeringspressa. Et alvorlig problem for hele Angolas folk. Revisjonistene prøver å framstille det som om denne infiltrasjonen først og fremst er et spørsmål om hva FNLA og UNITA gjør eller ikke gjør. En splitt og hersk-taktikk som i første rekke tjener til å beskytte supermakta Sovjet.

det store flertallet. Det finnes såvel hvite angolesere som portugisere både innen MPLA, FNLA og UNITA.

KATANGESISKE LEIESOLDATER I MPLA

Foruten leietroppene fra Kuba og «rådgivere» fra Sovjet og Tsjekkoslovakia, har MPLA ifølge bladet *Jeune Afrique* 28. november 1975 en kontingent på mellom

2000 og 3000 tidligere katangesiske leiesoldater (gendarmer). Tallet her er for lavt. Colin Legum anslår det til mellom 3500 og 6000 i boka «After Angola».

Disse flyktet til Angola da quislingbevegelsen til Moise Tshombe ble knust i det daværende Kongo-Leopoldville (i dag Zaire) i første del av 60-tallet. I Angola ble de rekruttert av de portugisiske koloniherrene til å slåss mot frigjøringsbevegelsene, særlig FNLA, som var mest aktiv på det daværende tidspunktet.

Etter et kort mellomspill i Kongo da Tshombe var statsminister 1964—65, ble de igjen jagd tilbake til Angola. Der ble de katangesiske gendarmene organisert i portugisernes såkalte *grupos especiais*, som helt fram til 1974 fungerte som sjokktropper i krigen mot FNLA og MPLA.

FNLA OG UNITA BRUKER LEIDE TROPPER

FNLA skal ha i underkant av 1000 portugisiske leiesoldater, muligens 300 amerikanere og et usikkert antall fra Zaire. (*Jeune Afrique*, 28. november 1975 antyder ca. 5000. Mye tyder på at innslaget av Zaire-soldater var betydelig mindre.)

Også UNITA har soldater fra Zaire, men det dreier seg om bare noen få hundre. UNITA skal også ha ca. 1000 leiesoldater bestående av portugisere, franskmenn, engelskmenn, belgiere, vest-tyskere og sør-afrikanere.

I et intervju med *Newsweek* fra 1. desember 1975 benekter lederen for UNITA, Jonas Savimbi, at de noen gang har bedt Sør-Afrika og Rhodesia om hjelp. Han hevder at det var først da UNITA ble angrepet av MPLA, anført av kubanske stridsvognførere, at UNITA besluttet å skaffe seg liknende våpen.

I likhet med MPLA hadde de sjøl ikke folk til å føre panservogner. De leide folk, blant dem sør-afrikanere, men i hovedsak franskmenn.

SØR-AFRIKANSKE ANGREP

I ly av borgerkrigen har Sør-Afrika nyttet sjansen til å okkupere damanleggene ved Cunene, grenseelva mellom Angola og Namibia. Samtidig har sør-afrikanske tropper flere ganger rykket inn i Sør-Angola for å slå til mot soldater og baser som tilhører den namibiske frigjøringsbevegelsen SWAPO.

Dette er mulig på grunn av den reaksjonære innblandinga fra supermaktene og andre imperialistiske land, som har lyktes i å splitte de tre frigjøringsbevegelsene slik at de nå fører en ødeleggende borgerkrig.

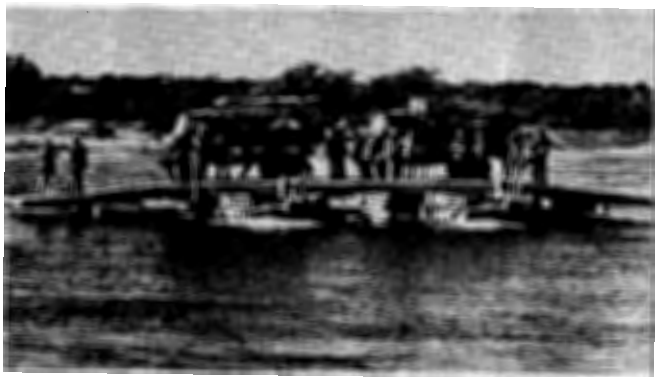
«PROGRESSIVE» OG «REAKSJONÆRE» LEIESOLDATER?

Leiesoldatene utgjør et svart kapittel i Afrikas historie. De står bak en strøm av blod i flere afrikanske land i sin tjeneste for ulike imperialistmakter.

I Angola øker antallet leiesoldater. For eksempel

Kubanske soldater med utstyr fra Sovjet slåss sammen med MPLA mot UNITA og FNLA. Foto: NPS

Sørafrikanske tropper som i ly av borgerkrigen har rykket inn i Sør-Angola. Foto: NTB

økte antallet kubanere fra ca. 3000 i november til 6000, kanskje 8000, nå (januar 1976). I USA skal etterretnings-organisasjonen CIA ha satt i gang en kampanje for å verve flere leiesoldater til Angola.

Er det så noen prinsipiell skilnad på kubanere som slåss i Angola etter russiske ønsker, og utlendinger som slåss for CIA, Frankrike, Sør-Afrika osv? Finnes det «progressive» og «reaksjonære» leiesoldater?

Nei, når frigjøringsorganisasjonene har takket ja til «hjelpen» fra supermaktene, betyr det at det er hengt en møllestein rundt halsen på Angolas folk, og at Angolas frihetskamp blir undergravd.

Angola er i dag i ferd med å bli en slagmark mellom supermaktene. I dag fører ingen av de tre frigjøringsorganisasjonene *folkekrig*. Takket være supermaktene og innblanding fra ekspansjonistiske makter som Sør-Afrika, kjemper FNLA, MPLA og UNITA mot hverandre. Forskjellige deler av folket settes opp mot hverandre.

Men liksom supermaktenes intriger blir bekjempet stadig hardere av folkene ellers i den tredje verden, vil også folket i Angola til slutt sette en stopper for dette

forsøket på å bruke en blodig borgerkrig til å skaffe seg fotfeste.

(De tallmessige overslagene over utenlandske tropper og leiesoldater er stort sett hentet fra *Jeune Afrique*, *The Observer* og *Le Monde*.)

Sovjet i Angola

Feil alt hykleri om «frihetskamp» til side!

Klassekampen 8/76

Dag ut og dag inn frakter sovjetiske fly kubanske leiesoldater fra Havana til Luanda. I dag finnes det minst 10.500 utkommanderte kubanere i landet, de fleste svarte kubanere ledet av hvite offiserer. De omlag 1000 sovjetiske «rådgiverne» lar kubanerne gjøre den skitne jobben mens de sjøl står litt i bakgrunnen.

På samme tid forsøker USA å styrke sine forsøk på infiltrasjon i Angola. Men å satse på sør-afrikanske leiesoldater har vist seg å være en kompromitterende affære. Ford og Kissinger har forlenget skjønt at det er Bresjnev og Gromyko som sitter med de sterkeste kortene i supermaktsspillet om Angola.

Sovjets taktikk er klar nok: Satse så mye som mulig på ett kort militært sett, dundre løs og håpe at krigen skal vinnes ved hjelp av harde brutale slag. Det ligger mye gambling i denne taktikken.

SVART KAMPANJE

Alt mens supermaktene strides ved hjelp av stråmannstropper i Angola, driver de falske «kommunistene» rundt om i verden en svart kampanje for Sovjets groteske innblanding. Her i Norge har «NKP»-avisa «Friheten» allerede klart å sammenlikne Sovjet og Kubas innblanding i Angola med Den internasjonale brigades heltemodige innsats i den spanske borgerkrigen! «Var det heller ingen forskjell mellom

Bresjnev bygger ut den sovjetiske nykolonialismen i Afrika. Tegning: Klassekampen

den progressive internasjonale brigaden og Hitlers og Mussolinis styrker som kjempet på Francos side under den spanske borgerkrigen?» spør avisa — uten skam. Hvilken frekk og falsk sammenlikning! For hva gjorde Den internasjonale brigaden? Den sluttet seg til de spanske frihetskjemperne i heltemodig kamp mot Franco-fascismen. Det daværende sosialistiske Sovjet gikk i spissen for å støtte frihetskjemperne. De spanske folkemassene sloss både mot Franco-fascismen, Hitler- og Mussolini-styrkene som brukte Spania som prøveklut for den storkrigen som snart skulle komme.

MILITÆRT BRUHODE

De 10 500 kubanske leiesoldatene er derimot stråmenn for ei fascistisk og imperialistisk supermakt som blan-

der seg inn i Angola av minst to grunner:

- Bresjnev prøver å sikre og bygge ut den sovjetiske nykolonialismen på det afrikanske kontinentet, og sikre supermakta de enorme naturressursene som finnes der,
- Bresjnev prøver å sikre supermakta et sikkert militært bruhode på vestkysten av Afrika. Et slikt bruhode kommer godt med for ei supermakt som skal flytte en stor marineflåte fra for eksempel Atlanterhavet til Det indiske hav på kort tid.

I kampen for verdensherredømmet betyr Angola mye for supermakta Sovjet. USA skulle nok gjerne sett at den amerikanske kontrollen var like sterk i landet. Men den oppstigende supermakta Sovjet leder i dag med flere hestehoder.

Nei, fei all demagogi om «støtte til frihetskamp» til side. Sovjets «støtte» til Angola har samme mål som Sovjets «støtte» til Tsjekkoslovakia.

Først når alle fremmede tropper er jagd ut av Angola, vil Angolas folk sjøl bli i stand til å avgjøre sin egen framtid. Og det vil de sikkert og visst gjøre en dag.

Sovjet driver storstilt ny-kolonialisme i Afrika

Klassekampen 8/76

Kampene raser videre i Angola. Det såkalte topp-møtet i Moskva levnet ikke tvil: Sovjetlederne har et klart overtak på USA-imperialistene i Angola. Bresjnev følte seg på ingen måte tvunget til å inngå noen ny politisk hestehandel med Kissinger om hvordan de to supermaktene skulle dele Angola mellom seg. Imens fortsetter krigen i Angola hvor supermaktene, med Sovjet på klar tetplass, driver krigen ved hjelp av stråmanns-tropper. Over 10 000 kubanske soldater finnes nå i Angola.

Angola er et overveldende bevis for at den så lenge omtalte «avspenninga» forlengst er over. Rivaliseringa mellom de to supermaktene preger tvert om bildet. Angola er blitt et viktig område for denne striden. Grunnen er enkel: Den supermakta som kontrollerer dette viktige området på Afrikas vestkyst, har skaffet seg minst to fordeler: Et viktig militært mellom-landingssted, og et område med enorme naturressurser.

En artikkel i Folkets Dagblad i Kina viser på en overbevisende måte hvor store ressurser den sovjetiske sosialimperialismen er på jakt etter i Afrika. Artikkelen ble trykt 20. januar 1976 og er gjengitt i utdrag i telegrambyrået Hsinhua 22. januar. Her gir vi et sammendrag av artikkelen fra Hsinhua.

Artikkelen peker på at det ikke er tilfeldig at Sovjet satser så hardt på å tvinge til seg fotfeste i Afrika: Afrika er strategisk sett viktig med sine enorme naturressurser. På 60-tallet satte Sovjet-lederne fart i ekspan-

sjonen i Afrika under dekke av «samarbeid» og «fred». I de seinere åra har de hokret rundt med de utbrukte løftene om «industrielt samarbeid» og «internasjonal arbeidsdeling».

Hensikten er klar. Artikkelen understreker at «det industrielle samarbeidet» som de sovjetiske sosial-imperialistene praktiserer ikke er noe annet enn metoder som skal gjøre det lettere for dem å trenge inn i og kontrollere afrikanske land. «Det betyr at Sovjet skal skaffe pengene, utstyret og teknikken, mens afrikanske land skal skaffe arbeidskrafta, naturressursene og varer, halvferdige eller på annen måte.»...

AVTALER MED 26 AFRIKANSKE LAND

Under dekke av «industrielt samarbeid» har Sovjet økt den ny-koloniale aktiviteten drastisk i Afrika i de siste åra. Artikkelen forteller at «Afrika står nå på toppen av lista av tredje verden-land hvor de sovjetiske revisjonistene har satt i gang et slikt 'samarbeid'. Sovjet har undertegnet avtaler om såkalt teknisk og økonomisk samarbeid med 49 land. Hele 26 av disse er afrikanske land. Ved hjelp av disse avtalene infiltrerer Sovjet særlig bergverk, metallurgi, olje, kraft, maskinbygging og matproduksjon. Sovjet legger her opp til å sikre seg mineralene og sjøl ta hand om foredlinga av dem.»

Som artikkelen sier så skjer dette fordi Sovjet-lederne prøver å styrke seg økonomisk i rivaliseringa med USA-imperialismen om herredømme.

KRAFTIG KAPITALEKSPORT

Artikkelen fortsetter: «I samarbeidets navn har de nye tsarene eksportert en stor mengde kapital til afrikanske land. Ufullstendig statistikk viser at fra 1954 til 1974

Angolanske ungdommer på kurs i Leningrad. Under dekke av ulike «samarbeidsavtaler» har Sovjet økt den nykoloniale virksomheten sin i Afrika drastisk. Foto: NTB

oversteg sovjetisk statsmonopolkapital til afrikanske land 3000 millioner amerikanske dollar, som i hovedsak er blitt investert i det olje-rike Nord-Afrika og i Vest-Afrika med sine viktige avleiringer med råmateriale.»

STORE VERDIER FØRES UT

Dette «samarbeidet» har ført til at enorme verdier er blitt brakt ut av Afrika. Ufullstendige tall viser at Sovjet fra 1960 til 1974 har tatt ut verdier fra Afrika til en verdi av 4 700 millioner amerikanske dollar. Av dette utgjør bomullsverdien 1 800 millioner, kakao over 700 millioner, frukt nesten 400 millioner, ris om lag 300 millioner og olje om lag 200 millioner amerikanske dollar.

«FELLES-FORETAK»

Artikkelen peker også på at såkalte «*felles-foretak*» er et av de viktigste midlene som Sovjet bruker for å plyndre afrikansk råmateriale til lav pris, utbytte lokal, billig arbeidskraft, eksportere kapital, selge ferdigprodukter og høste superprofitter.

«For eksempel har sovjetrevisjonistene skaffet seg fabelaktige profitter ved å selge sovjet-produserte maskiner, industrielt utstyr, traktorer, biler, limousiner, elektrisk utstyr, pumper og andre ferdigprodukter gjennom 'felles-foretak' som de har satt opp i Nord, Vest- og Øst-Afrika», forteller Folkets Dagblad.

ULIKT BYTTE

Folkets Dagblad fortsetter: «Ulikt bytte er en hovedmetode som de sovjetiske revisjonistene bruker for å utbytte det afrikanske folket. Gjennom «langsiktige handelsavtaler», «hjelp», «samarbeid» og press på tilbakebetaling av gjeld, holder de nye tsarene brutalt nede prisene på afrikanske primærprodukter og øker prisen kraftig på sine egne industrivarer». Forskjellen blir stadig større. Et anslag antyder at afrikanske land har tapt nesten 2 400 millioner dollar fra 1955 til 1974 på grunn av forverra handelsbetingelser med Sovjet.

VIL IKKE VARE VED

Men dette vil ikke vare ved. Folkets Dagblad avslutter artikkelen med å slå fast at «de afrikanske landa og folkene har vunnet gledelig framgang når det gjelder å sikre nasjonal uavhengighet, sikre statlig suverenitet, kontrollere naturressurser og utvikle sin nasjonale

I månedsskiftet februar/mars 1976, få dager etter at MPLA proklamerte fullstendig seier i borgerkrigen, deltok en delegasjon fra MPLA på den 25. partikongressen i Moskva. På bildet øverst ser vi Alves Bernardo Baptista (medlem av ledelsen i MPLA og administrasjonsminister i Angola) sammen med deltakere på kongressen.

Fidel Castro var sjølsagt en framtrædende gjest på kongressen.

økonomi. Tendensen til å gå imot ny-kolonialistisk utbytting og plyndring øker hver dag. Land ønsker uavhengighet, nasjoner ønsker frigjøring og folkene ønsker revolusjon. Ingen 'internasjonal arbeidsdeling' eller 'industrielt samarbeid' fra Sovjet-revisjonistene kan stoppe denne store historiske tendensen. Moskvas ny-kolonialisme er nødt til å bli fullstendig tilintetgjort», sier Folkets Dagblad.

Ingen «internasjonal brigade» i Angola!

Klassekampen 9/76

Vi hevder at Sovjet pisket opp til borgerkrig i

Angola. Vi har dokumentert hvordan Sovjets imperialistiske spill er hovedårsaken til at Angola er kastet ut i borgerkrigen, som i neste omgang ble fulgt av rekruttering av tusenvis av leiesoldater og invasjon fra Sør-Afrika.

Når Moskva-klakkørene i «NKP»-avisa «Friheten» og revisjonister verden over sammenlikner Sovjets innblanding i Angola med Den internasjonale brigades heroiske innsats i den spanske borgerkrigen, er det igjen nødvendig å gjennomgå karakteren av Sovjets «innsats» i Angola.

De tre frigjøringsbevegelsene FNLA, MPLA og UNITA drev organisert væpna frigjøringskamp mot den portugisiske kolonialismen fra 1960/61 fram til seieren i 1974. Sovjet viste minimal interesse, og i en avgjørende fase av frigjøringskampen (1974) opphørte *all* støtte fra Sovjet. I løpet av 14 år beløp verdien av den sovjetiske støtten seg til et sted mellom 25 og 53 millioner dollar, det meste ble gitt som annenrangs våpen og krigsmateriell.

SOVJETS «HJELP»

Sovjet kastet seg inn når det var klart at den nasjonale frigjøringskampen ville seire. Fra januar 1975 til januar 1976 utgjorde «hjelpa» deres mellom 250 og 500

millioner dollar. Omtrentlig overslag viser altså at *Sovjet ga 10 ganger så mye på ett år etter seieren som de ga på 14 år mens den væpna kampen mot Portugal pågikk!*

Men det er også nødvendig å se nøyer på karakteren av «hjelpa» i tida før og etter at samarbeidsavtalen mellom de tre frigjøringsbevegelsene trådte i kraft (15. januar 1975).

TUNGE VÅPEN OG JAGERFLY

Tidligere var det som nevnt mest lette og dels annenrangs håndvåpen. Men etter at Portugal var slått, begynte Sovjet å pøse inn tyngre våpen som panservogner, 122 mm rakettkastere, Sam 7-raketter, T-34 og T-54 stridsvogner, AK-47 automatgeværer. I det siste har de også sendt anslagsvis 24 MIG-21 jagerfly.

Kinas linje står som en kontrast til sosialimperialismens aggressive innblanding for å splitte de tre frigjøringsbevegelsene.

Under frigjøringskampen mot Portugal ga Kina militær og materiell støtte til alle tre bevegelsene. Da stridighetene brøt ut mellom de tre, trakk Kina all støtte tilbake samtidig som de oppfordret til fortsatt enhet mellom dem.

LEIESOLDATER INN I KRIGEN

Inntil nylig besto frigjøringsbevegelsene nesten bare av angolesere. MPLA har vervet mellom 3.500 og 6.000 tidligere katangesiske gendarmer, som tidlig i 60-åra kjempet for quislingen Moise Tshombe i daværende Belgisk Kongo. Seinere sto de til disposisjon for Portugals kolonistyre i Angola. Kubanske leiesoldater begynte også å fylle MPLAs rekker, i tillegg til «rådgivere» fra blant annet Sovjet og Tsjeckoslovakia.

Også FNLA/UNITA skaffet seg leiesoldater, etter rapportene å dømme mest franskmenn og sør-afrikanere.

Nå intervenerte også Sør-Afrika. De gikk med regulære tropper inn i Angola, okkuperte områdene rundt Cunene-dammen, startet såkalt «hot pursuit» («varm forfølgelse») av soldater fra frigjøringsbevegelsen SWAPO flere hundre kilometer inn på Angolas territorium. De angrep også MPLA-styrker.

BEGGE SUPERMAKTENE AKTIVE

All sovjetisk støtte ble nå gitt til MPLA, samtidig med at Sovjet satte i gang en brei internasjonal kampanje mot FNLA og UNITA. Sovjet spilte bevisst på motsetningene mellom frigjøringsbevegelsene, og klarte å splitte dem.

Supermakta USA ble også mer aktiv. De bevilget blant annet «i hemmelighet» 27 millioner dollar til FNLA/UNITA — offisielt, andre kilder mener det var nærmere 50 millioner dollar.

12.000 KUBANSKE SOLDATER

MPLA har definitivt kommet på offensiven militært, på grunn av de mange tusen leiesoldatene som er blitt sendt fra Sovjets satelitt-stat Kuba. Sjel har Sovjet «bare» hatt «rådgivere» i Angola, et sted mellom 400 og 1.000.

I de siste tre ukene har sovjetiske fly *daglig* brakt 200 kubanske soldater fra Cuba til Angola, slik at antallet nå nærmer seg 12.000 (februar 1976). *Cuba har altså 13—14 prosent (12.000 av 90.000) av sin stående hær i Angola!*

MPLAs styrker ble for ei tid siden anslått til 35.000—40.000 mann. At 12.000 kubanere er satt inn i

MPLA har definitivt kommet på offensiven militært, pga. kubanske leiesoldater med tunge sovjetiske våpen.

fremste linje, med kubanske offiserer og sovjetiske «rådgivere» i den militære ledelsen, er helt avgjørende for MPLAs slagkraft.

INGEN «INTERNASJONAL BRIGADE»

«Frihetens» sammenlikning mellom Den internasjonale brigade i Spania og de kubanske soldatene er et grotesk forsøk på å skjønne sosialimperialismens framferd i Angola.

I Spania sloss frivillige anti-fascister fra hele verden i en internasjonal brigade mot de fascistiske styrkene til Franco. De var både politisk og militært underlagt

ledelsen i de spanske republikanske styrkene.

I Angola slåss kubanerne for Sovjets imperialistiske interesser. De meldte seg ikke frivillig i MPLAs tjeneste mens kampen mot Portugal pågikk. De deltar på Sovjets ordre i en borgerkrig som i hovedsak er skapt av Sovjet sjøl, etter at den portugisiske kolonialismen var slått.

Kilder: Hsinhua Telegrambyrå 23.januar, Der Spiegel 26.januar, Time 26.januar 1976 og Klassekampen fra 1975 og 1976.

SV-ledelsens Angola-«støtte» — splitt og hersk i Sovjets ånd

Klassekampen 10/76

På et møte i Oslo 31. januar 1976 ble SV-ledelsens og «NKP»s linje i Angola-spørsmålet plukket fra hverandre bit for bit. Bak den hyklerske støtten til den ene av de tre frigjøringsorganisasjonene, sto dette tilbake: Full støtte til Sovjets imperialistiske infiltrasjon i Angola. Det er verdt å se nærmere på hva som skjedde på møtet som fant sted i Det Norske Studenter-samfund. For argumentene som de aktive SVerne brukte her, blir brukt over hele verden av falske «kommunister» og opportunister. Her i Norge opptrer de ukentlig i SV-avisa *Ny Tid* og i «NKP»-avisa «Friheten».

Den mest fantastiske påstanden ble forøvrig servert fra AUF-hold: At ingen til nå hadde kunnet føre bevis for at det fantes kubanere i Angola (!). Nå sier det seg sjøl at det er ganske vanskelig å skjule 12.000 kubanere. I debatten ble det da også vist til Fidel Castros tale på kongressen til det kubanske revisjonistpartiet i desember 1975. Her gjorde også Castro det tindrende klart at Cuba hadde et større antall soldater i Angola.

LANG REKKE SKJELLSORD

De mest aktive SV-erne i debatten førte til torgs en lang rekke av skjellsord mot to av frigjøringsorganisasjonene, FNLA og UNITA. På samme måte som Sovjet-lederne gjør, karakteriserte de disse to organisa-

sjonene som «ny-kolonialister», «USA-imperialismens forlengede arm», «CIA-agenter», o.l. Dette fulgte de opp med å «påvise» at verken FNLA eller UNITA har slåss noe særlig mot den portugisiske kolonialismen. MPLA framstiller de som «den eneste reelle frigjøringsbevegelsen», og den eneste som går imot en ny-kolonial løsning.

I tråd med denne falske framstillinga, hevdet de sentrale SV-erne i debatten at MPLA konsekvent gikk i spissen for alle samarbeids- og enhetsavtaler som kom i stand, i alt minst fem. De hevdet videre at FNLA like konsekvent saboterte dem og gikk til angrep på MPLA.

SJØLMOTSIGENDE

Det er mildt sagt å hevde at dette er sjølmotsigende. Hvis det virkelig var slik at bare MPLA førte frigjøringskrig mens de to andre organisasjonene ville forråde landet etter som de er «USA-imperialismens forlengede arm» og «betalte CIA-agenter», hvordan kunne da MPLA i det hele tatt tenke på å inngå avtaler med dem?

Inger Ofstads svar på dette var at «MPLA ville unngå blodbad»(!). Det er fristende å gjøre som SV-lederne ofte gjør, å trekke en sammenlikning med Vietnam. De påstår at i dag fører MPLA frigjøringskrig på samme måte som FNL gjorde i Sør-Vietnam. Skulle da FNL ha gått i samarbeidsforhandlinger med fascistene Thieu og USA-imperialismen og nedlegge frigjøringskampen «for å unngå blodbad»? Det er lett å se at Ofstads og SV-ledelsens linje i Angola-spørsmålet er på fullstendig gyngende grunn.

For disse talemåtene er absurde. Grunnen til at MPLA gjentatte ganger gikk inn i enhetsforhandlinger med for eksempel FNLA, var at de ønsket enhet for å stå sterkere i kampen mot Portugals kolonialisme. Det burde være nok å minne om avtalene mellom FNLA og

COMPANHIA DE DIAMANTES DE ANGOLA
(DIAMANG)

EMPRESA
PARA PESQUISAS
E EXTRACÇÃO
DE DIAMANTES
AO SERVIÇO DA NOVA
ANGOLA INDEPENDENTE

DUNDO - LUNDA - LUANDA

Gigantkonsernet Diamang hilser i denne annonsen i MPLA-avisa Diario de Luanda, 5.februar 1976, «det nye uavhengige Angola og stiller seg til tjeneste for det».

MPLA fra 1972. De var så omfattende at de til og med slo fast at det skulle skje en fullstendig politisk og militær sammensmelting av de to organisasjonene til en bevegelse, med FNLAs Holden Roberto som øverste leder. Det er mer enn usannsynlig at Neto og den øvrige MPLA-ledelsen ville la sin frigjøringskamp bli ledet av «en som har stått på CIAs lønningsliste siden 1962».

INGEN FOLKEKRIG NÅ

Under borgerkrigen i Angola har plutselig sentrale SVere stått fram som varme talsmenn for *folkekrig*. Ellers har de et mildt sagt tvisynt forhold til væpna kamp. Men når de nå omsider snakker om folkekrig, dreier det seg om en krig som på ingen måte kan kalles folkekrig. De siste ukene har gjort det klart at det er de kubanske troppene (minst 12 000) som fører an på alle frontavsnitt. Sekundert av om lag 1000 sovjetiske «rådgivere», er det de kubanske troppene som behersker panser- og stridsvognene og som flyr mellom 20 og 30 sovjetiske MIG-21-jagere. Pro-MPLA-reporteren Anders Johanson i Dagens Nyheter hevder det samme 28. og 30. januar: «utan kubansk ingripande hade MPLA kanske tvingats övergå till gerillakrig.» Videre: «De kubanska panserförbanden har en ledande funktion. MPLAs trupper följer tett efter och säkrer vunnen terräng.»

Når fremmede tropper — som utgjør minst 25 prosent av MPLAs styrker — fører an i konvensjonell krigføring, da har dette forlengst opphørt å være folkekrig.

GULF OIL

Det har vært sagt med varierende styrke fra sentralt SV-hold, blant annet i pressa, at MPLA er sosialistisk, at bare MPLA kan sikre Angola mot en «ny-kolonialistisk utvikling», o.l. Disse argumentene dukket på nytt opp på lørdagsmøtet i Oslo.

Med et slikt utgangspunkt må det være svært problematisk å skjønne bakgrunnen for de uttalelsene som MPLAs finansminister Saydi Mangas kom med i desember. Da slo han fast at deres forbindelser med Gulf Oil, det amerikanske monopolkonsernet, er svært gode. Ifølge Los Angeles Times 4. desember 1975 har

direktøren for Gulf Cabinda, Sidney Anderson, uttalt at Gulf betaler 500 millioner dollar i avgifter til Angola. MPLA fikk de første 100 millionene i september, og skulle få nye 125 millioner 31. desember.

DIAMANG

Et annet gigantkonsern, diamantselskapet Diamang, har også et godt forhold til MPLA. Alle Diamangs gruver ligger i MPLA-kontrollert område. Diamang betaler i likhet med Gulf store summer i avgifter til MPLA. Det er også verdt å merke seg at en større del av aksjene i selskapet er sør-afrikansk-eide.

IKKE GRUNNLEGGENDE FORSKJELLIGE

Dette er opplysninger som finnes i internasjonal presse, de finnes i angolansk presse, o.l. Vi bringer ikke disse kjente opplysningene for å sverte MPLA.

Tvert om gjør vi det for å understreke *nok en gang* at det finnes tre frigjøringsorganisasjoner i Angola som *ikke er grunnleggende* forskjellige fra hverandre.

Gulf-eksemplet minner oss også om en annen viktig ting: Supermaktene Sovjet og USA unnsår seg ikke for å satse på begge sider i Angola. USA gir sin støtte gjennom CIA og prøver å kjøpe FNLA og UNITA på den måten. USA gir penger til MPLA gjennom Gulf. Sovjet gir stridsvogner og enorme mengder andre våpen til MPLA, mens de selger anti-tankvåpen til FNLA gjennom det tsjekkoslaviske selskapet Omnipol. Dette gir mer enn en antydning om hvem som er Angolas virkelige fiender.

Argumentene til de aktive SVerne på lørdagsmøtet i Oslo ble tatt fra hverandre ett for ett. Tilbake sto ei

pro-sovjetisk linje som ble mer og mer vanskelig å forsvare.

Deres linje er et angrep på Angolas folk. Den er dømt til å mislykkes — trass i alle krumspring, enten disse skjer i SV-prensa eller i Det Norske Studentersamfund i Oslo.

Gulf Oil side om side med sovjetisk base?

Ingen løsning for Angolas folk!

Klassekampen 12/76

Falske «kommunister» og krefter som på ulike vis støtter Moskvas Angola-politikk har i den siste tida brukt mange forskjellige argumenter for å støtte Sovjets imperialistiske overgrep. Fra SV-ledelsen og «NKP»-hold her i Norge er det vanlig at de prøver å rettferdiggjøre sin Sovjet-støtte med å mane fram påstanden om at det er en *grunnleggende* forskjell mellom de tre frigjøringsorganisasjonene. Til vanlig hevder disse kreftene at bare MPLA står for en politikk som ikke åpner for en «ny-kolonial løsning». FNLA og UNITA skal derimot være «ny-kolonialistiske bevegelser».

Det er på tide å plukke fra hverandre dette argumentet. Det er et falskt argument, og tjener bare en hensikt: å rettferdiggjøre Sovjets infiltrasjon i Angola. En slik påstand skal bygge opp under inntrykket av at bare Sovjet-støtten til MPLA er stor nok, så blir landet frigjort fra de store vestlige økonomiske interessene i Angola.

Påstandene utmerker seg med at de knapt nok forsøkes dokumentert. Et begrep som «nykolonial» blir definert ved å sette det sammen med kjente uttalelser fra Holden Roberto og Jonas Savimbi (lederne for FNLA og UNITA), hvor begge understreker at de ikke vil stenge landet for utenlandsk kapital. Savimbi har også uttalt at fri konkurranse i samfunnet er nødvendig, hvis en skal unngå stagnasjon, og at han ønsker et nært samband med EEC.

HVA SIER ALVOR-AVTALEN?

Men er det slik at disse uttalelsene står i klar motsetning til uttalelser fra MPLA-hold? Er det virkelig slik at to av frigjøringsorganisasjonene står for ny-kolonialismen, mens den ene, MPLA, står konsekvent imot alle former for ny-kolonialisme?

Både uttalelser, dokumenter og praksis etterlater ingen tvil: *Alle tre* organisasjonene har i dag et økonomisk program som svarer *nei* på spørsmålet. Det eksisterer heller ingen vesentlige forskjeller mellom programmene til de tre organisasjonene.

I den viktige Alvor-avtalen, som ble inngått mellom de tre frigjøringsorganisasjonene 15. februar 1975, heter det i paragrafene 55 og 54: «FNLA, MPLA og UNITA vil respektere eiendom og de rettmessige interessene til portugiserne bosatt i Angola.» «FNLA, MPLA, UNITA og den portugisiske regjering er enige om å etablere konstruktive og varige samarbeidsbånd på alle områder, tekniske, kulturelle, vitenskapelige, økonomiske, handelsmessige, monetære, finansielle og militære, på grunnlag av uavhengighet, likhet, frihet og gjensidig respekt for hverandres interesser.»

ENIGHET OM FORHOLDET TIL PORTUGAL

Det ser altså ut som om det var enighet om hvordan forbindelsene til den gamle kolonimakta Portugal skulle være.

Dette bekreftes av uttalelser fra for eksempel MPLAs utenriksminister Nascimento i Le Monde 3. mai 1974: «*De portugiserne som er i Angola kan få bli*»... «*De vil ikke bli fratatt sine økonomiske interesser, og vold mot dem vil ikke forekomme.*»

FNLA

I 1966 vedtok FNLA ei politisk plattform i Kinshasa (Zaire). Her følger noen utdrag fra hovedpunktene om agrarreform og utvikling av jordbruket:

- Nasjonalisering av all jord og alle rikdommer i jorda.

- Likvidasjon av alle føydale og førkapitalistiske produksjonsformer.

- Avskaffelse av den kapitalistiske konsentrasjonen av jorda gjennom nasjonalisering av konsesjonsinnehaverne.

- Fordeling av jorda til de bøndene som ikke har jord og de som har lite jord.

Om industri og finans:

- Statskontroll over alle større industriforetak og nasjonalisering av energikilder.

- Nasjonalisering eller kontroll av alle gruveforetak.

- Nasjonalisering av alle transportmidler og forbedring av veinettet.

Seinere har FNLA vært langt mindre konkret:

En representant for FNLA uttrykte i et intervju med den amerikanske avisa *Guardian* (28. oktober 1974) at «de hvite settlerne hadde stjålet landet», og at «FNLA ville sende afrikanerne tilbake til de gode landområdene som plantasjeeierne hadde stjålet, uten nødvendigvis å kaste de store farmerne og kaffeplantasjeeierne ut av Angola. Vi må finne på noe annet å gjøre for dem».

Om nasjonalisering av utenlandsk kapital var FNLA-representanten lite villig til å uttale seg, men visse store utenlandske konserner ville bli nasjonalisert.

UNITA

UNITAs ledere har i sterkere grad enn FNLA i seinere tid uttrykt ønske om nasjonalisering av portugisisk-eide plantasjoner og utenlandsk-eid industri. Men uttalelsene

er noe forskjellige. Noe klart utformet program for økonomien har vi heller ikke fra UNITA.

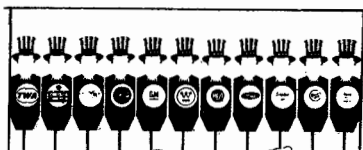
Det som går klart fram er at ingen av de tre frigjøringsbevegelsene ville stenge døra for utenlandsk kapital, ingen hadde konkrete planer om en fullstendig nasjonalisering av utenlandsk-eid industri.

VIKTIG INTERVJU MED MPLA-MINISTER

I sine uttalelser og programforslag har MPLA tidligere gått inn for nasjonalisering og jordreform i ganske stort omfang. I lengre tid har MPLA hatt kontrollen over hovedstaden og mange av de økonomisk sett viktigste områdene. I stedet for å legge ensidig vekt på tidligere uttalelser, som ikke trenger være identiske med nåværende standpunkter, har vi derfor sakset fra et større intervju med MPLAs minister for økonomisk samordning og planlegging, Carlos Rocha. Det er gjengitt i *Diario de Luanda* 20. januar 1976. (Carlos Rocha er også medlem av sentralkomiteen og politbyrået i MPLA).

«...Dette vil si at vi er åpne for enhver form for samarbeid med alle land i verden. Men det er nødvendig at dette samarbeidet virkelig tjener det angolesiske folket. På denne måten, som uttrykt i MPLAs program, godtar vi tilstedeværelsen av utenlandske bedrifter på vårt territorium, men det er nødvendig at disse bedriftene er underordnet lovene i det landet hvor de installerer seg, innafor den alminnelige utviklingsplanen til vårt land.»

«...De private bedriftene er for øyeblikket de største i landet vårt. For eksempel *Gulf Oil* eller konsernet *Diamang* eller *Petrofina*, som i vårt land kalles *Petrangol*, partner med stor-konserner som *Texaco*, det franske *CFP* osv. Disse store konsernene arbeider særlig med utvinning av råvarer. Naturligvis er vi klar til å samarbeide med disse selskapene, men vår stilling i

«ABAIXO O IMPERIALISMO»

A

AJUDA O POVO ANGOLANO

**AO SERVIÇO
DE ANGOLA
INDEPENDENTE
E PROGRESSIVA**

'UTA BLANK, INNI KRANK'

Alle disse faksimilene er fra den MPLA-kontrollerte avisa Diario de Luanda, 24. april og 3. desember 1976.

«Skyt på imperialismen»

«BAYER hilser det angolesiske folket»

«FINA i tjeneste for et uavhengig og progressivt Angola»

«TEXACO tjener den nye uavhengige nasjonen. Bidrar til den økonomiske oppbygginga i det nye landet.»

forbindelsene med dem avhenger særlig av typen forbindelser som disse ønsker å opprettholde med oss.

Spørsmål: — Hva vil dette si?

Carlos Rocha: — Dette vil si at samarbeidet bør være bilateralt, gjensidig, ikke sant? Vi ønsker å samarbeide med dem, men det er nødvendig at de også samarbeider med oss. Hvis de ikke samarbeider med oss, vil det være det samme som i kolonitida. Vi har slåss i 14 år for å bli kvitt kolonialismen og vi er nå inne i den andre frigjøringskrigen. Derfor er en slik stilling ikke akseptabel.

Spørsmål: — Men tror De at dere er i stand til å kontrollere deres (bedriftenes) virksomhet i Deres land?

Carlos Rocha: — Vi tror at vi alltid er i en samarbeidsfase, at forståelsen mellom de store bedriftene og oss er mulig, og derfor er vi åpne for en slik forståelse.»

INGEN UTESTENGING AV UTENLANDSK KAPITAL

Rochas uttalelser kan tolkes i flere retninger. Men de kan *ikke* tolkes til at MPLA vil stenge ute utenlandske kapitalinteresser, og de kan slett ikke tolkes i retning av at MPLA vil foreta en fullstendig nasjonalisering og omforme den kapitalistiske økonomien i «sosialistisk» retning.

Disse uttalelsene fra en av MPLAs ministre stemmer godt overens med hva finansminister Saydi Mingas har sagt til utenlandske journalister tidligere. Og de rettferdiggjør slett ikke påstander om at MPLA har en økonomisk politikk som er grunnleggende forskjellig fra FNLA og UNITA.

HVA BETYR EN «SEIER» FOR MPLA?

Om det går som Bresjnev vil, vil Sovjet lykkes i sine forsøk på å sette seg fast i Angola, i første omgang med

militære styrker, «rådgivere», kanskje klare å opprette en base o.l. I første omgang vil Sovjet neppe sette seg fast også med økonomiske plasseringer. Det er først og fremst den *militære* kontrollen Sovjet nå er ute etter. På samme tid vil amerikanske og andre vestlige økonomiske interesser herje i Angola, sjøl i perioden etter en midlertidig militær seier for MPLA støttet av Sovjet og de kubanske troppene.

Sovjetisk militær dominans og store vestlige økonomiske interesser og kontroll er såvisst ingen løsning for Angola. Bare en frigjøring fra begge supermaktene og all imperialisme kan sikre en virkelig frihet for Angolas folk.

«Normale» forbindelser mellom Gulf og MPLA

Klassekampen 16/76

Ifølge Aftenposten 23/2-1976 har det amerikanske utenriksdepartementet godkjent at oljeselskapet Gulf gjenopptar normale forbindelser med MPLA-regjeringa i Angola.

Dette vil i første omgang bety at Gulf utbetaler den summen på 100 millioner dollar som egentlig skulle vært betalt i slutten av desember 1975. Den årlige summen som Gulf betalte til det portugisiske kolonistyre, på 500 millioner dollar skal nå betales til MPLA-regjeringa.

Gulf har hele tida ønsket å oppretteholde forbindelser med MPLA, men andre deler av det amerikanske monopolborgerskapet fikk tvunget igjennom at Gulf skulle stoppe utbetalingene. Det ser nå ut som om Gulf har fått et visst gjennomslag for sin «realistiske» politikk overfor MPLA-regjeringa. Hvis Gulf kan fortsette å tilrane seg profitt på det angolesiske folkets arbeid, vil nok også resten av USA-imperialismen komme etter med en like «realistisk» politikk.

Sovjetiske stridsvogner på offensiven i Angola

«Seirene» tufta på utenlandske bajonetter

Klassekampen 13/76

Borgerkrigen i Angola raser videre. Meldingene i pressa tyder på at MPLA er på offensiven i en krig der leiesoldatene særlig på MPLAs side spiller en mer og mer viktig rolle, som kanonføde og støttetropper for supermaktenes jakt etter mer fotfeste i Afrika. Sovjet øyner sjansen til å få sitt første viktige støttepunkt i det sørlige Afrika. Hva vil en militær «seier» bety?

I skrivende stund (februar 1976) rykker MPLA, anført av 12 — 14.000 kubanere med sovjetiske stridsvogner, relativt raskt fram i tidligere UNITA-

Ei gruppe MPLA-soldater avfyrrer en lett rekylfri kanon av russisk fabrikk. Først rykker kubanerne fram med sovjetiske stridsvogner, så følger MPLA-styrker og sikrer vunnet terreng. Foto: NTB

kontrollert område. UNITAs hovedsete Huambo er erobret, nå skal de kubanske troppene også ha inntatt byene Lobito, Benguela og lenger sør de to byene Sa da Bandeira og Moçamedes.

I nord erobret troppene ifølge Oslo-avisene de siste viktige byene som FNLA kontrollerte, nemlig Santo Antonio do Zaire og Sao Salvador (i slutten av forrige uke).

Offensiven hadde ikke vært mulig uten «hjelp» utenfra. Først de enorme våpenlastaene fra Sovjet, seinere strømmen av kubanske leiesoldater. Alle rapporter går ut på at kubanerne rykker fram først med de sovjetiske stridsvognene, og at MPLA-styrkene følger etter og sikrer vunnet terreng.

EN «SEIER» FJERNER IKKE ÅRSAKENE TIL KRIGEN

Et viktig spørsmål er om for eksempel den tallmessig mest betydningsfulle stammen ovimbundu (som utgjør nesten 40 prosent av befolkninga, og som i overveiende grad har støttet UNITA) slår seg til ro under et MPLA-styre, eller om de reiser seg igjen. Hvis det siste blir tilfelle, kan MPLA bli nødt til fortsatt å støtte seg på utenlandske våpen og soldater. Kimen til borgerkrig vil fortsatt være i Angola.

OAU SKIFTER LINJE

OAU (Organisasjonen for Afrikansk Enhet) har helt fram til nå stått på kravet om forsoning og samlingsregjering mellom alle tre frigjøringsbevegelsene. På OAU-konferansen i begynnelsen av januar 1976 holdt 22 stater fortsatt fast på dette kravet. 22 stater gikk inn for å anerkjenne MPLA som den eneste regjeringa, mens to land avholdt seg fra å stemme.

I det siste har fem nye land anerkjent MPLAs regjering, blant dem Etiopia og Uganda som stemte avholdende på konferansen. Ugandas president, som er formann i OAU, har nå invitert MPLA til medlemskap i OAU.

Dette betyr at OAU nå har forlatt sin tidligere linje, og tatt standpunkt for den ene sida i borgerkrigen.

Berettiget avsky overfor det rasistiske regimet i Sør-Afrikas innblanding i Angola har fått mange afrikanske stater til å anerkjenne MPLAs regjering.

Men de fremste i å provosere fram borgerkrigen har vært supermaktene med Sovjet i spissen. Sør-Afrika hadde verken politisk eller militær styrke til å invadere Angola så lenge de tre frigjøringsbevegelsene sto sammen. Nettopp i splittelsen og borgerkrigen ligger årsaken til at Sør-Afrika våger seg inn, i kjølvannet etter Sovjets intrigespill.

SOVJET INN I JANUAR 1975

Sovjet begynte sin innpumping av avanserte og moderne våpen allerede i januar 1975, særlig fart ble det på våpensendingene i mars. Sovjetiske rådgivere og de første kubanske soldatene kom deretter.

I begynnelsen av 1975 ble det gjennom CIA kanalisert en såkalt «hemmelig bevilgning» til FNLA/UNITA fra USA.

Sør-Afrika okkuperte i juli damanræggene Caleque og Ruacana ved Cunene-elva helt i sør på grensa til Namibia. Men inntrenginga djupt inn i Angola og de første angrepene på MPLA-styrkene kom først da borgerkrigen var i full gang 25. oktober, da de kubanske leiesoldatene begynte å gjøre seg gjeldende for fullt.

Nok en gang i afrikansk historie har leiesoldater kommet til å spille en framtreddende rolle. De siste ukenes kjøp og salg, særlig i London, har vakt berettiget avsky verden over. Her er hundrevis av profesjo-

nelle mordere, som tidligere har utført skjendselsgjerninger i Kongo og Biafra. En del av britene er også soldater som er blitt sagt opp i den britiske hæren.

Men disse folkas betydning for krigens gang er liten. Heller ikke leiesoldatene fra Zaire, Frankrike og Sør-Afrika, som har utgjort hovedbestanddelen av utlendinger i FNLA/UNITAs styrker, har tallmessig vært så mange at de har vært avgjørende militært.

Det som virkelig har betydd noe er de 12—14.000 kubanerne som fullt ut kan nyttiggjøre seg de sovjetiske våpnene (f.eks. stridsvogner, panservogner og jagerfly). Dette sier seg sjøl når MPLAs styrker neppe utgjør mer enn 35.000 mann.

«EX-TJENERNE TIL TSHOMBE»

Lite påaktet, men langt fra uten betydning, er de ca. 3000 tidligere katangesiske gendarmene som i dag inngår i MPLAs regulære styrker.

Disse leiesoldatene har ei spesielt svart fortid. I perioden 1960—63 sloss de for quislingen Moise Tshombe mot den progressive nasjonalisten Lumumba i det daværende Kongo. Da Tshombe ble styrtet av Mobutu, som nå er president i staten som nå heter Zaire, flyktet de katangesiske gendarmene til Angola.

Etter kort tid var de i de portugisiske koloniherrenes tjeneste. De ble satt inn mot frigjøringsbevegelsene flere ganger og var svært forhatt, ikke minst av MPLA. «Ex-tjenerne til Tshombe» blir de kalt i nr. 2—3/1972 av «MPLA», utgitt på engelsk av MPLAs representasjon i Sverige.

Da Portugal overga seg og begynte å trekke seg ut av Angola, gikk storparten av disse styrkene over til MPLA.

ALLE FREMMEDE TROPPER UT AV ANGOLA!

Vi har alltid støttet kravet om at alle fremmede tropper må ut av Angola. Når vi sier alle, så mener vi alle, leiesoldater, «rådgivere», enten de er sovjetrussere, kubanere, sør-afrikanere, leiemordere fra London eller katangesiske quisling-gendarmer.

Når revisjonister og falske «kommunister» snakker om utenlandske leietropper, «overser» de stadig vekk Sovjets kubanske tropper, for ikke å snakke om de tidligere katangesiske gendarmene. SV-avisa Ny Tids linje — slik den kommer fram på lederplass i nr. 5/1976 — er den samme som Sovjets. Sovjetiske rådgivere, kubanske leiesoldater og Tshombes ex-morder-bande blir for dem «progressive frivillige», mens bare den utenlandske innblandinga på FNLA og UNITAs side blir fordømt. Deres linje er like falsk som når Sovjet sjøl krever «alle fremmede tropper» ut av Angola.

DET SØRLIGE AFRIKA — STRATEGISK VIKTIG

Det sørlige Afrika er både av ressursmessige og militær-strategiske grunner av uhyre stor viktighet for de to imperialistiske supermaktene. Den som kontrollerer det sørlige Afrika har ikke bare tilgang til flere av verdens rikeste mineralforekomster, men også kontroll over et av verdens mest trafikkerte havneområder. Nesten samtlige skip fra Den persiske gulfen og Asia passerer det sørlige Afrika (til tross for at Suez-kanalen er åpen), på veg til Europa.

Som nevnt i en artikkel i Klassekampen (nr. 11, 1976) om ZANU, har USA gjennom Sør-Afrika og Rhodesia en framtrædende og dominerende posisjon, og er oppsatt på å forsvare sine interesser der med nebb og klør.

Sovjet, som i rivaliseringa med USA i det siste har kommet stadig mer på offensiven, har ingen støttepunkter i det sørlige Afrika. I dag har Sovjet landings-

rettigheter for fly i Conakry i *Guinea* og Berbera i *Somalia*. Sovjet har også vært frampå for å få en base i Mosambik, men dette ble kontant avvist av regjeringa der. I Rhodesia og Angola har Sovjet satset på samme politikken. De satser på «støtte» til bare en av frigjøringsbevegelsene, spiller denne ut mot de andre, og hvis de «treffer vinneren», stiller de straks harde krav.

Sovjet har nå en reell sjanse til å få sitt første virkelige støttepunkt i det sørlige Afrika. Ingen ting tyder på at MPLA foreløpig har gitt etter for press fra Sovjet. MPLA har også slått fast i sitt politiske program at ingen fremmede makter skal få opprette base i Angola. Men jo mer MPLA må støtte seg på Sovjet for å vinne, jo mer vil supermakta Sovjet presse på for å få «gjenytelser».

Vil Bresjnev «tilby hjelp» flere steder i Afrika?

Klassekampen 14/76

De sovjetiske panservognene ført av kubanske soldater og sekundert av sovjetiske «rådgivere» rykker fortsatt fram i Angola. Disse styrkene vinner betydelige militære seire i den konvensjonelle krigføringa som pågår. UNITA har meldt at de nå går over til gerilja-krigføring. «Seieren» til de sovjetiske og kubanske panserstyrkene kan vise seg å skape flere problemer for dem enn den på kort sikt løser.

Erobringa av havnebyen Moçamedes viser klarere enn noensinne hvem som fører og har ført an i offensiven i borgerkrigen den siste tida.

SOVJETISKE ANGREP

Ifølge den engelske søndagsavisa *Observer* fra 15. januar 1976, ble Moçamedes angrepet av sovjetiske landgangsfartøyer (av Alligatorklassen) med 57 mm-kanoner ombord.

I vel et døgn lå disse fartøyene og beskjøt havna, før de gikk til land med panservogner, stridsvogner og pansrede personell-kjøretøyer med hundrevis av kubanske soldater.

ET FORELØPIG KLIMAKS

Moçamedes-angrepet er det foreløpige klimaks i sosial-imperialistenes infiltrasjon i Angola. Det er verdt å

minne om at Sovjet stilte seg kjølig til frigjøringskampen mot den portugisiske kolonialismen i 14 år. I ord støtta de MPLA, en periode også FNLA, men ga ingen eller liten våpenhjelp.

Omslaget kom da frigjøringskampen hadde seira. Fra og med januar 1975, etter Alvor-avtalen, satte Sovjet i gang rabiante angrep på to av frigjøringsorganisasjonene. De gikk åpent ut mot og angrep alle samarbeidsavtalene mellom de tre organisasjonene. Og plutselig satte de i gang våpensendinger som bare i løpet av noen få uker førte mer våpen inn i Angola enn Sovjet samla hadde gitt i løpet av de 14 åra da Angolas folk sloss mot den portugisiske kolonialismen.

«FRIGJØRINGSKAMP»?

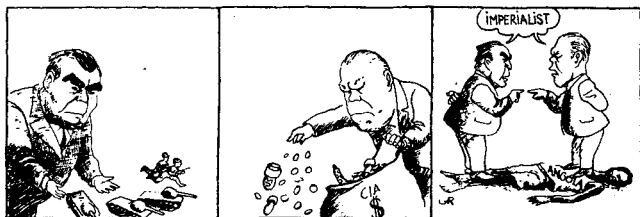
Til tross for disse fakta, snakker falske «kommunister» verden over om at Sovjet yter støtte til en «frigjøringskamp». Hvis det var riktig, hvorfor kom Sovjet med sin «støtte» først da kolonimakta Portugal var slått? Hvorfor gikk Sovjet-lederne til angrep på samlingstiltaka i Angola?

STÅTT SVAKT I AFRIKA TIDLIGERE

På det afrikanske kontinentet har Sovjet inntil nå stått relativt svakt. De har mistet innflytelsen i Egypt og led nederlag i det mislykkede kuppforsøket som ble satt i verk av revisjonistpartiet i Sudan.

STERKERE ENN USA NÅ

I Angola har derimot Sovjet en viss sjanse til å lykkes i alle fall på kort sikt. Angola viser sjelden klart at supermakta Sovjet er i ferd med å få et betydelig overtak på

Tegning: Klassekampen

supermakta USA. I rivaliseringa mellom supermaktene har den oppadstigende supermakta Sovjet trukket en rekke strå i den siste tida. USA har lidd en rekke nederlag siden Vietnam-krigen. Eksemplet Angola er en demonstrasjon på at Sovjet styrker seg, mens USA blir svekka. Det er samtidig et eksempel på at myten om «avspenning» er falsk og i ferd med å bli sprengt.

KISSINGER GJORT TIL LATTER

Det er ingen overdrivelse å si at Kissinger og USA-imperialismen blei direkte gjort til latter under «toppmøtet» i Moskva nylig. Kissinger kom tilbake etter et møte med Bresjnev og forkynte at de var blitt enige om at «alle fremmede tropper må ut av Angola». Men Bresjnev regnet ikke et sekund med at det store kubanske ekspedisjonskorpset som de leder via «rådgivere», skulle regnes som fremmede tropper. Bresjnev innrømte ingenting, og lot panservognene rulle videre.

SPRINGBRETT

Sovjet kan — i alle fall på kort sikt — skaffe seg et viktig springbrett for videre ekspansjon i det sørlige Afrika, om de klarer å sette seg fast i Angola. Men intervensjonen i Angola har også gitt Moskva-revisjonistene glimrende militær trening på en rekke felter

som er viktig for ei supermakt som rustet seg til krig om verdensherredømmet.

GOD MILITÆR TRENING

Sovjet-lederne har bl.a. gjennomført ei av de største luftbruene som verden har sett i såkalt fredstid: Mellom Sovjet og Angola og mellom Cuba og Angola. Uke etter uke har sovjetiske 11-62-fly pendla mellom Cuba og Angola med kubanske soldater. Dette har gitt Sovjets militære generalstab god trening i forflytting av store troppestyrker over enorme avstander. Også luftbrua fra Sovjet til Angola, en distanse på over 10.000 kilometer, er av stor treningsmessig betydning for Sovjets offensive luftstyrker.

Sovjet har også sendt langtsekkende transportskip over verdenshavene i et helt år. De har sendt krigsskip, blant annet av Alligatorklassen (landingsfartøyer), til Angola for å erobre havnebyer i landet. Over 24 sovjetiske MIG-fly har vært aktivt med i kampene.

Sovjets generalstab har med andre ord skaffa seg en glimrende sjanse til å eksperimentere med nye våpentyper, trene på spesielle former for panserkrigføring på land under uvante klimatiske og terrengmessige forhold, trent i raske luftbruer, osv. osv.

KONKLUSJON

Konklusjonen må bli at den oppstigende supermakta Sovjet har trukket en del strå i striden med USA — på bekostning av Angolas folk. Intervensjonen er utvilsomt oppsummert som vellykka i Kreml. Ja, såpass vellykka at de kanskje prøver seg med nye «eksperimenter» andre steder i det sørlige Afrika så snart krigen i Angola har avtatt i styrke.

Her har FNLA-styrker erobra en russisk stridsvogn fra MPLA.

VIDERE EKSPANSJON

Det finnes ingen garanti mot at Sovjet ikke vil holde tilbake det store ekspedisjonskorpset på 12 — 15.000 mann og krigsmaskinen som de nå har i aksjon i Angola, og «tilby» seg å «hjelpe til med frigjøring» andre steder i Afrika.

Mye tyder på at Sovjet bruker Angola som både militært treningsfelt, eroblingsområde og et videre springbrett for *ytterligere* ekspansjon i Afrika. Alle disse tre hensiktene styrker sosialimperialismen i kampen for verdensherredømmet.

SOVJETS «SPANIA»?

Den oppadstigende imperialistmakta i 30-åra, Tyskland, brukte Spania som «sitt» militære forsøksfelt. De trente for den kommende krigen. Det er all grunn til å hevde at Sovjets misgjerninger i Angola får en til å tenke: Spiller krigen i Angola noe av den samme rollen

som Spania spilte for Tyskland i 30-åra?

Men imperialistiske supermakter, også de som snakker om «sosialisme», vil møte stadig større vansker også på det afrikanske kontinentet. Folkene, inkludert det angolanske folket, vil med sikkerhet en dag kaste imperialismen og sosialimperialismen ut av kontinentet.

KGB kopierer militærkart over flere land i Afrika

Klassekampen 16/76

KGB er i ferd med å kopiere de topografiske militærkartene over de tidligere portugisiske koloniene Angola, Guinea-Bissau og Kapp Verde-øyene!

Dette ble avslørt i et brev til avisa *Luta Popular* den 31. januar 1976, sendt av en bibliotekar ved nasjonalbiblioteket i Lisboa.

KGB-agenten er «diplomat» ved den kubanske ambassaden i Portugal. Først prøvde han å få lånt med seg militærkartene slik at han kunne avfotografere dem i ro og mak. Dette ble nektet han. Dermed fotokopierte og mikrofotograferte han kartene i sjølve biblioteket.

Hva Sovjet skal med slike detaljkart over Angola som de påstår de bare vil «hjelp», er *en* sak. Mer oppsiktsvekkende er kopieringa av kartene over Guinea Bissau og Kapp Verde-øyene, to land som for lengst har frigjort seg fra den portugisiske kolonialismen. Tenker sosialimperialistene på nye eventyr i Afrika?

Intervenerte Sovjet i Angola for å kjempe mot Sør-Afrika?

Klassekampen 30/76

De sovjetiske sosialimperialistene har forsøkt seg med mange unnskyldninger for å rettferdiggjøre sin militære intervensjon i Angola. En av de mest brukte har vært at de kom dit for å kjempe mot det rasistiske Sør-Afrikas innmarsj i landet. Nå som Sør-Afrikas styrker er trukket tilbake på grunn av press fra Angolas og verdens folk, blir de sosialimperialistiske intervensjonistene etterlatt i en pinlig posisjon som er vanskelig å forklare.

Denne artikkelen er bygd på en artikkel fra telegrambyrået Det nye Kina (Hsinhua)

Sovjet prøver i Angola som i resten av Afrika å skaffe seg et fotfeste. Det er derfor viktig å avsløre deres løgner om at de er i Angola for å kjempe mot Sør-Afrika og at de ikke hadde en eneste soldat i landet før Sør-Afrika invaderte 23. oktober 1975.

INVASJON I JANUAR -75

De sovjetiske revisjonistene holder tilbake det faktum at deres væpna invasjon fant sted allerede i januar 1975, omtrent samtidig med undertegninga av Alvoravtalen. Da kom nemlig nesten hundre militære rådgivere til Angola.

Også i mars samme år fulgte store forsendelser med våpen og fire måneder seinere starta borgerkrigen. Store tropper fra Cuba blei rett etterpå landsatt i Caxito i det nordlige Angola.

RAMMET FOLKET I ANGOLA

Fra 25. september til 23. oktober 1975 sendte revisjonistene så fem skipslaster med våpen og 2.400 leiesoldater til Angola, i tillegg til mer enn 750 kubanske soldater som kom i midten av oktober. Alle disse tallene er offisielle. Dette reiser følgende spørsmål: Hvem kjempa disse styrkene mot på dette tidspunktet? Sør-Afrika invaderte ikke før 23. oktober som kjent. Og hvem retta disse styrkene ødeleggende slag mot? Ikke mot Sør-Afrika i hvert fall, men heller mot det angolanske folket.

Sovjet trengte hardt den sør-afrikanske invasjonen for å få fritt spillerom i Angola. Før den 23. oktober blei leiesoldatene deres sendt i hemmelighet, etterpå kunne de gå til angrep åpenlyst i stor skala.

Sannheten ligger altså ganske enkelt i at de sovjetiske troppene er i Angola for å bekjempe det angolanske folket, ikke Sør-Afrika. Etter først å ha knust en frigjøringsbevegelse tidlig i februar, sendte de styrkene sine for å foreta et massivt angrep på en annen frigjøringsbevegelse langs Benguelajernbanen i Sentral-Angola. En kan spørre de nye tsarene i Kreml om når de egentlig kjempa mot sør-afrikanske tropper i Angola.

SOVJET UT AV ANGOLA!

Det blir ikke lett å få sosialimperialistenes soldater ut av Angola. De har hatt utgifter på flere hundre millioner dollar i løpet av intervensjonen og vil nok ikke gi seg så lett uten å sikre seg fordeler av disse. Men det er også klart at det angolanske folket ikke vil finne seg i det sovjetiske nærværet i lengre tid. I den angolanske grensebyen Calai ble det nylig holdt store demonstrasjoner mot de sovjet/kubanske troppene som marsjerte inn i byen.

Kina om Angola i FN

Klassekampen 43/76

På et møte i Sikkerhetsrådet i FN 31. mars 1976

redegjorde Huang Hua for Kinas prinsipielle holdning i spørsmålet om Angola. Denne redegjørelsen inneholdt bakgrunnen for at Kina avholdt seg fra å stemme da en resolusjon om at Sør-Afrika skulle betale Angolas regjering erstatninger for krigsskader på landet blei behandla.

STØTTA ALLE TRE FRIGJØRINGS- BEVEGELSENE

Huang Hua begynte med å påpeke at Kina hele tida har støtta Angolas folk i den nasjonale frigjøringskampen mot det portugisiske koloniveldet. Dette omfatta også militær assistanse til alle tre frigjøringsbevegelsene i landet. Kina har også hele tida oppfordra dem til å huske sine felles nasjonale interesser og forene seg i kampen mot den felles fienden, sa Huang. Han minna om at Kina etter undertegninga av Alvor-avtalen i januar 1975 mellom den angolanske frigjøringsbevegelsen og Portugal om Angolas uavhengighet, ikke har gitt militær hjelp til de tre frigjøringsorganisasjonene.

Huang Hua nevnte også at både FNLA, UNITA og MPLA i løpet av 1975 var på besøk i Kina og at alle tre blei advart mot å trykke supermaktene for tett inn til sitt bryst og la de nasjonale interessene telle.

Huang Hua. Foto: Hsinhua

FORDØMMER SØR-AFRIKAS MYNDIGHETER

Han fortsetter: «Vi fordømmer de sør-afrikanske myndighetene på det skarpeste for deres væpna aggresjon og intervensjon i Angola, og vi støtter fullt ut folket i Angola og i resten av Afrika i deres rettferdige kamp mot Sør-Afrikas aggresjon i Angola». «Vi fordømmer på samme måte den sovjetiske sosialimperialismen for dens aggresjon og intervensjon i Angola, og vi framholder at også Sovjets militærpersonell og leiesoldater må trekkes ut av Angola øyeblikkelig og fullstendig,» sa han videre.

Han understreket at Angolas folk alene kan løse sine problemer.

RIVALISERINGA MELLOM SUPERMAKTENE

Videre tok Huang Hua for seg rivaliseringa mellom supermaktene: «Den alvorlige situasjonen i Angola blei skapt av den intense rivaliseringa mellom de to hegemonistiske supermaktene.

Denne rivaliseringa har nå blitt overført til det sørlige Afrika og har vokst i styrke. Vi er nødt til å understreke at Sovjets aggresjon og leiesoldater i Angola er en alvorlig hendelse som ikke har sin like i Afrikas nasjonale frigjøring etter andre verdenskrig. Dette utgjør altså en del av den intense rivaliseringa med den andre supermakta om verdensherredømme og den utgjør en viktig del av virkeliggjøringa for den globale offensive strategien.»

ØYEBLIKKELEG TILBAKETREKNING

Om den forelagte resolusjon sa Huang Hua mot slutten av sin redegjørelse: «Det må påpekes at forslaget til resolusjon har unngått å fordømme den sovjetiske sosialimperialismen og dens leiesoldater for deres intervensjon og aggresjon mot Angola, heller ikke har den gjenspeilt det rettferdige kravet om fullstendig tilbaketrekning fra Angola. Vi kan derfor ikke være enig i dette.»

Huang Hua erklærte på bakgrunn av dette at Kina ville avstå fra avstemminga.

Kubansk «tilbaketrekning» fra «Angola

Klassekampen 43/76

Kuba skal etter sigende trekke en del av sine leiesoldater ut av Angola. Det er meninga at det for hver uke framover skal trekkes ut 200 mann, slik at det ved årsskiftet 1976/77 vil være igjen 5.000 kubanske soldater på angolesisk jord. Dette betyr en reduksjon på litt over halvparten av de styrkene som var spydspissen i MPLAs felttog.

Men denne tilbaketrekninga endrer ikke stort på maktforholdene i Angola. 5.000 velutstyrte og veltrena kubanske leiesoldater utgjør en stor maktfaktor i landet og er også en trusel mot folkene i de andre landa i det sørlige Afrika. De har hele tida fungert som sosialimperialismens redskap og agenter og stått som ei hindring mot en virkelig frigjøring fra kolonialismen og nykolonialisme.

SLÅSS MOT ANGOLAS FOLK

De kubanske soldatene med sine sovjetiske våpen har i svært liten grad vært i trefninger med styrker fra andre intervenerende land, som for eksempel Sør-Afrika. De har for det meste vært opptatt med å bekjempe deler av det angolesiske folket. De har vært sosialimperialismens spydspiss for å sikre en nykolonial løsning ved å hjelpe en fraksjon mot en annen i en borgerkrig.

ØKT MOTSTAND MOT TROPPENE

Det har vært en økende motstand mot de kubanske troppene ikke bare i Angola, men over hele Afrika. Også innen MPLA-styrte områder har kampen vært reist for å få disse ut av landet. Det har lenge vært problematisk for Sovjet og Cuba å legitimere at de fortsatt har personell stående i landet, i og med at rasistene i Sør-Afrika for lengst har trukket sine tropper ut av Angola.

BREVET TIL PALME

At tilbaketrekninga skjer temmelig motvillig, kan en se på den måten Castro har håndtert denne saka på. Det var nemlig i et brev fra Castro til Olof Palme at det for første gang ble kjent at Kuba skulle trekke en del soldater ut av Angola. Ei stund etterpå, hva brevet overhodet ikke nevnte, ble det kjent at MPLA påsto dette hadde skjedd på anmodning fra den angolesiske regjeringa.

Kravet fra Angolas folk er fortsatt: Alle utenlandske tropper ut av landet. Det betyr først og fremst å øke presset mot den sovjetiske sosialimperialismen og dens lakeier i landet.

Cuba bygger flåte for fiske på Angolas kyst

Klassekampen 16/76

I *Klassekampen* nr. 49 1975 ble det referert en uttalelse fra formannen i EIK(m-l) på Island om sosialimperialismens framstøt mot Island.

Sovjet søkte om å få opprette en base som skulle betjene den russiske trålerflåten.

Det var også et annet land som kom med samme forespørsel i Sovjets kjølevann, nemlig *Cuba*. Begge lands «forespørsler» ble avvist av Islands regjering.

I Angola har et kubansk ekspedisjonskorps på 12 — 15.000 mann på oppdrag for sosialimperialismen avgjort den konvensjonelle delen av borgerkrigen i Angola. Disse styrkene står fortsatt i landet.

Men Cuba har også egne interesser å «ta vare på» i Afrika. I mange år har kubanske trålere fisket på Afrika-kysten, og etter at de ble avvist i sitt framstøt mot Island, har Afrika-kysten fått enda større betydning for dem.

Cuba har som målsetting å øke fiskefangsten fra 150.000 tonn til 500.000 tonn i året på kort tid. Det er spesielt på vestkysten av Afrika, nærmere bestemt utenfor Angola og Namibia at Cuba er i ferd med å trappe opp virksomheten ifølge den engelske avisa *The Guardian* fra 18. februar 1976.

Ifølge *The Guardian* har Cuba tatt opp en kjempebestilling på 21 store havtrålere, hver til en verdi av mellom 4 og 5 millioner pund, med antatt hundre manns besetning, hos to spanske skipsverft. De første er allerede levert.

Cuba har i havrettsspørsmålet lydig fulgt opp Sovjets linje som har gått konsekvent imot kyststatenes rettigheter. Sovjet og en rekke øst-europeiske stater har i lengre tid stått i spissen for rovfiske verden over. Nå er det tydelig at også Cuba er i ferd med å bygge opp en stor havgående trålerflåte. Vil de også følge opp Sovjets rovfiske og krenkning av kyststatenes rettigheter?

Trekk lærdommer fra krigen i Angola:

Skjerp kampen mot Sovjet

Kronikk-serie i Klassekampen 23, 25, 27, 29/76

En fase er over i borgerkrigen i Luanda. Sosialimperialismens tropper har vunnet store militære seire. Dermed har også regjeringa i Luanda vunnet store framganger i kampen for internasjonal diplomatisk anerkjennelse. Den norske regjeringa har nå også anerkjent Luanda-sida.

Den ene sidas framrykking og Sovjets propaganda-offensiv har ført til en verdensomspennende opportunistisk kursending i det pro-vestlige borgerskapet. Opportunister og prinsippløse elementer vil fiske i rørt vann gjennom å være på parti med den som «vinner». Derfor har de forskjelligste regjeringer og borgerlige grupper kasta seg på en uforbeholden hyllest til den ene sida. Men politiske prinsipper er ikke avhengig av hvem som «vinner».

AKP(m-l)s STANDPUNKT: MOT ALL IMPERIALISME

AKP(m-l) er et prinsippfast parti som kjemper mot *all* imperialisme. Når en imperialistmakt går fram, ser vårt parti ingen grunn til å gjøre som borgerskapet og forskjellige opportunistiske grupper, og vende kapp etter vinden.

For vårt parti betyr derfor den ene sidas framrykking i Angola at vi vil *skjerpe* kampen mot den imperialistmakta som rykker fram. Nettopp borgerskapets og op-

portunistenes hysteriske hyllester til den foreløpige seierherren får oss til å klargjøre vårt syn en gang til, grundigere enn før.

Nettopp nå er det viktigere enn noen sinne å vise hvem som hele tida har stått for ei korrekt linje for Angolas frigjøring og vært ekte anti-imperialister, og hvem som under dekke av store ord har gått imperialismens ærend i Angola.

KRIGEN VUNNET AV SOSIALIMPERIALISMENS LEIESOLDATER

La oss ta stilling til det som har skjedd ut fra fakta. Hva viser de faktiske opplysningene om det som har skjedd i Angola?

At det er sosialimperialismens leiesoldater, utrustet, fraktet og betalt fra Sovjet og med hundrevis av sovjetiske «rådgivere» i ledelsen, som har beseiret styrkene fra to av frigjøringsbevegelsene og leiesoldater fra Vesten og Sør-Afrika.

Disse styrkenes overlegne utrustning har gjort at de sovjetiske leiesoldatene kunne okkupere mesteparten av territoriet og ta de store byene.

Tida vil vise om de også vil klare klare å knuse fullstendig styrkene til de andre frigjøringsbevegelsene, som har overgitt mange byer uten store kamper. Det er også mulig at sosialimperialismen vil bli innblanda i en langvarig geriljakrig i Angola.

Sosialimperialismen har vunnet en stor seier — ikke *sammen med* det angolesiske folket, men *på bekostning* av det. Den sosialimperialistiske innblandinga i krigen har ført med seg svære tap for det angolesiske folket, og gitt sosialimperialismen grunnlag for sterkere infiltrasjon for å vinne herredømme over landet.

SOSIALIMPERIALISMEN PLANLEGGER EN STOROFFENSIV I AFRIKA

I den siste tida har Afrikas folk vunnet store seire i kampen mot imperialismen. Folkekrigen utvikler seg i Zimbabwe («Rhodesia»). Frigjøringsbevegelsene i Namibia (Sørvest-Afrika) og Azania (Sør-Afrika) styrker seg også.

Dette er viktige framganger for verdens folk. Innmarsjen i Angola viser at sosialimperialismen vil prøve å utnytte de gamle kolonimaktens sammenbrudd til sjøl å ta over deres rolle og legge nye lenker på Afrikas folk.

Den viser at sosialimperialismen har innleda en stor-offensiv i Afrika.

Dette krever at vi styrker støtten til frigjøringskampen mot de gamle kolonimaktene, samtidig som årvåkenheten mot den nye fienden må skjerpes.

Det som har skjedd i Angola inneholder svært viktige lærdommer for arbeidsfolk i Norge og i hele verden. Det har bekrefta hele vårt partis analyse av konflikten til punkt og prikke. I denne artikkelserien skal vi gjenta hovedpunktene i denne analysen og understreke en del av lærdommene.

Del I: Hva hendte i Angola?

TRE FRIGJØRINGSBEVEGELSER

Angola er et land i den tredje verden, som er holdt nede i kunstig underutvikling som et resultat av undertrykkinga og utbyttinga fra kolonimakta Portugal. Det angolesiske folket reiste seg til væpna kamp mot imperialismen.

Frigjøringskrigen er et strålende eksempel for

Afrikas og verdens folk. Den ga et viktig bidrag til Portugals sammenbrudd som kolonimakt.

Trass i all løgnpropaganda med utspring i Kreml konstaterer vi at det mot slutten av koloniveldet var *tre* frigjøringsbevegelser som førte væpna kamp mot Portugal: FNLA, MPLA og UNITA. Det var en rettferdig krig for nasjonal frigjøring og sjølstendighet.

FNLA kjempa først og fremst i nord. MPLA sto sterkest i de sentrale områder, mens UNITA hadde frigjorte områder sør i landet. Dette kan dokumenteres, noe som er grundig gjort, bl.a. i tidligere nummer av Klassekampen.

ALLE TRE BEVEGELSENE KJEMPA MOT PORTUGAL

Det har hele tida vært forskjeller mellom de tre bevegelsene, de har hatt forskjellig program, forskjellige svake og sterke sider og ført kampen på forskjellig måte.

Uansett var denne kampen rettferdig så lenge våpnene var retta mot Portugal. Trass innbyrdes forskjeller var det en felles hovedside ved de tre bevegelsene at de kjempa mot Portugal. Derfor er det historieforfalskning å framstille frigjøringskampen som gjennomført av bare én bevegelse, uten at de to andre deltok.

I 1974 blei det klart at den portugisiske kolonimakta måtte trekke seg ut. Dette la grunnlaget for ei felles-regjering av de tre bevegelsene, slik det viste seg bl.a. på Alvor-konferansen 10. — 15. februar 1975.

SPLITTELSEN SKYLDES SUPERMAKTS-INTRIGER

Men så fulgte splittelsen og borgerkrigen. Den sovjetiske propaganda-maskinen forklarer at «dette viser at organisasjonene ikke kunne samarbeide, og at det

Fra Alvor-konferansen 10. — 15. januar 1975, MPLA-lederen Neto, FNLA-lederen Holden og UNITA-lederen Savimbi, samt Costa Gomes og Soares fra Portugal. Foto: NTB

ikke var objektivt grunnlag for enhet».

Sannheten er at splittelsen var en direkte og logisk følge av vellykka imperialistisk renkespill, med Sovjet som den klart dyktigste renkesmeden. Hver for seg kunne de tre frigjøringsbevegelsene ikke seira i en borgerkrig. Fellesregjeringa kunne bestått hvis ikke forskjellige bevegelser akkurat på denne tida begynte å få tilsendt våpen og leiesoldater i stort omfang fra ulike imperialistmakter, og særlig fra Sovjet og USA.

STORE MENGDER SOVJET-VÅPEN STARTA OPPTRAPPINGA

Sovjet satsa først, høyest og best, og begynte å pumpe inn våpen i en av bevegelsene. På den andre sida

forsøkte USA å skaffe seg en posisjon. De to imperialistiske supermaktene trappa opp konflikten for å vinne over hverandre. Sosialimperialismen sendte inn kubanerne. USA-imperialismen mobiliserte de berykta sør-afrikanske rasistene. På denne måten la mot-sigelsene mellom frigjøringsbevegelsene grunnlaget for en krig på angolansk jord der det på begge sider av fronten sto utenlandske leiesoldater, utrusta, betalt og leda av de to imperialistiske supermaktene.

VAR EN FRIGJØRINGSBEVEGELSE «PROGRES-SIV» OG TO «REAKSJONÆRE»?

Alt under krigen mot Portugal spredde sosialimperialismen en propagandapåstand om at MPLA var en «progressiv» bevegelse, mens de to andre var «reaksjonære». De rasistiske sør-afrikanske bandittenes innblanding i Angola blir utnyttet dyktig av Sovjets propagandamaskin for å styrke denne påstanden. I Norge har vi tilmed hørt revisjonister som har påstått at MPLA slåss for «sosialismen», mot «oljeselskapet Gulf som laga napalm til Vietnam-krigen», at «MPLA vil bryte vestlig storkapitals grep» osv.

Dette er en grunnfalsk framstilling av forskjellene mellom de tre bevegelsene. Verken deres program eller praksis gir grunnlag for å trekke slike skillelinjer.

Ut fra alle de informasjonen vi har sett, må vi vurdere alle tre organisasjoner som borgerlig-nasjonale frigjøringsbevegelser, som førte en progressiv kamp mot kolonialismen.

ER MPLA «MARXISTISK»?

De forskjellige bevegelsene har ikke vært enhetlige. Ved siden av revolusjonære og anti-imperialister har det også vært vaklende krefter og reaksjonære elementer

Demonstrasjon i Luanda 16. januar 1975 til støtte for Alvor-konferansen: «Står vi sammen, skal vi seire». Foto: NTB

som har vært åpne for invitasjoner fra USA og Sovjet. Det er dette som har gitt de imperialistiske supermaktene åpninga de trengte for å trenge seg inn og intrigere.

Vi vil ikke underkjenne MPLAs rolle i frigjøringskrigen, akkurat som vi ikke vil underkjenne de andre to bevegelsenes rolle. Vi ser det heller ikke som vår oppgave å kritisere en bevegelse eller å rose en annen. Men siden den sosialimperialistiske propagandaen, godt støtta opp av norsk sosialdemokratisk og annen storborgerlig presse, sprer myten om MPLA's spesielt «progressive» karakter, må vi i sannhetens interesse komme med noen korrigeringer.

Storborgerlig presse og radio/TV i Norge kaller MPLA «marxistisk». Men organisasjonen gjør ikke en gang *sjøl* krav på å være marxistisk. Ingenting viser at denne organisasjonen bygger «sosialismen» i de områdene den kontrollerer.

Revisjonistene og andre har gjort et poeng av at representanter for FNLA og UNITA har sagt at de vil

la vestlige imperialistiske selskaper få operere i Angola. I sannhetens navn må det da sies at MPLA på dette punktet ikke skiller seg fra de to andre. Pressa i MPLA-kontrollerte områder bekrefter at vestlige imperialistiske selskaper opererer der. Dette gjelder bl.a. oljeselskapene Gulf og Texaco og Mobil og det sør-afrikansk/amerikanske /belgiske Diamang. Det er offentlig kjent at nettopp Gulf, som norske revisjonister har snakka om, har gitt regjeringa i Luanda mange hundre millioner dollar.

REAKSJONÆRE LEIESOLDATER SLOSS PÅ BEGGE SIDER I BORGERKRIGEN

Det er direkte reaksjonært at det rasistiske Sør-Afrika har blanda seg inn på den ene sida. Europeiske leiesoldater og agenter for USA-imperialismen har også gjort det. Dette blir fordømt av oss og av alle virkelige anti-imperialister.

Men den sosialimperialistiske propagandamaskinen har ingen rett til å bruke det til forsvar for *sin* innblanding. Det er kjent at bl.a. fascistiske leiesoldater som tidligere var i tjeneste hos Tshombe i Katanga, nå kjemper på den sida Sovjet støtter. Er det noe bedre?

Og det aller største og groveste eksemplet på innblanding er de 10 — 15.000 kubanske soldatene, leda, utrusta, transportert og betalt av sosialimperialismen. Det er reaksjonært når en europeisk leiesoldat betalt av USA skyter angolesere. Men er det kanskje noe mindre reaksjonært når kubanere, utstyrt med sovjetiske tanks og fly og betalt av Kreml, skyter angolesere?

Vestlige leiesoldater og sør-afrikanske soldater er ansvarlige for avskyelige forbrytelser i Angola. Det fordømmer vi. Sosialimperialistiske leiesoldater har slakta befolkninga i landsbyer, og sovjetiske krigsskip har bombardert havnebyer fra sjøen. Er det noen mindre grunn til å fordømme det?

På begge sider i borgerkrigen finnes det anti-imperialistiske angolesere som kjemper med våpen mot kolonialismen. På begge sider har det også kjempa reaksjonære utenlandske leiesoldater.

Alt dette er fakta. Dermed faller også den sosialimperialistiske propagandapåstanden om «en progressiv mot to reaksjonære» død til jorda.

ANGOLAS FOLK TAPTE — SOSIALIMPERIALISMEN VANT

Vi har hele tida kalt krigen mellom de tre frigjøringsbevegelsene reaksjonær. Den siste tidas utvikling har bekrefta det.

Foreløpig har imperialismen vunnet, og folket tapt. Krigen har ført med seg store ødeleggelser og tunge tap i menneskeliv. Regjeringa i Luanda er blitt avhengig av en imperialistisk supermakt og vil få vansker med å føre en sjølstendig politikk. Sosialimperialismen har skapt seg en styrkeposisjon i Angola. Vestlig imperialisme er satt tilbake militært og politisk, men har fortsatt sterke posisjoner økonomisk.

KRIGEN ER IKKE SLUTT

Den sosialimperialistiske propagandaen vil nå ha det til at krigen er fullstendig slutt og to av frigjøringsbevegelsene helt tilintetgjort. Mange meldinger fra ulike kilder viser at det ikke stemmer. Våpen strømmes fortsatt til landet. Militæroperasjoner under dekke av «kamp mot sør-afrikanske rasister» fortsetter i deler av Angola der det ikke finnes sør-afrikanske soldater.

Samtidig får vi meldinger om motstand mot sosialimperialismen fra den delen av landet Luanda-regjeringa kontrollerer. Massene i Luanda har demonstrert mot våpen-importen. Det er kjent at mange offiserer i

MPLAs hær reagerer mot ydmykelser fra kubanske offiserer. Folket i Angola vil ikke glemme sosialimperialismens forbrytelser, og dens fotfeste er ikke stabilt.

Det tapre angolesiske folket vil helt sikkert før eller siden kvitte seg med alle imperialistiske inntrengere, både i form av vestlig kapital og sovjetisk militært fotfeste. Men i dag kan ingen løpe fra det faktum at det angolesiske folkets kamp har fått et tungt tilbakeslag, og at sosialimperialistene for øyeblikket er triumfatoren i Angola.

Del II: Angola-krigen viser at begge supermaktene er farlige, USA går ned, Sovjet opp

Supermaktenes kamp om Angola har stor betydning, fordi den også forteller om åssen motsigelsen mellom dem skjerper seg, og åssen styrkeforholdet mellom dem utvikler seg. Det er viktig å studere det de gjorde i Angola for å kunne føre kampen mot dem bedre.

Vi har sett åssen supermaktene skapte og trappa opp krigen gjennom å pøse inn våpen og leiesoldater. Den enes opptrapping ga den andre et påskudd til ny opptrapping. Dette viser at *begge* er farlige, at folkene ikke kan alliere seg med den ene mot den andre, men må utvikle kampen mot begge to samtidig.

Det er viktig å lære at USA-imperialismen tapte dra-kampen. USA forsøkte å følge sin gamle praksis med å «ta over» kolonier etter mindre og degraderte kolonimakter. Slik skaffa USA-imperialismen seg ny-kolo-

niale støttepunkter i Indonesia etter Nederland, i Kongo-Kinshasa (Zaire) etter Belgia, i Sør-Vietnam og Laos etter Frankrike, i Midt-Østen etter England. USA prøvde å gjøre det samme i Angola etter Portugal. Men USA-imperialismen er nå kraftig svekka etter nederlagene i Indo-Kina. Krisa i USA og splittelsen i USAs herskerklasse gjorde også at USA-imperialismen fikk store vansker med å satse like stort som sosialimperialismen i Angola. Dette er et nytt eksempel på at USA-imperialismen er ei supermakt i nedgang.

Sosialimperialismen derimot er ei oppadstigende supermakt, sulten på kolonier og «Lebensraum», og på stadig jakt etter militære styrkeposisjoner. Kreml har lenge vært ute etter militær ekspansjon på det afrikanske kontinentet. Da sosialimperialismen klarte å splitte frigjøringsbevegelsene i Angola, var den også i stand til å satse fullt ut. Denne enorme satsinga ga sosialimperialismen den foreløpige seieren.

SOVJET — AFRIKAS FIENDE FORKLEDD SOM «VENN»

Den offensive sosialimperialismen forsøker å skaffe seg innflytelse i Afrika ved å maskere seg som de afrikanske folkenes «venn» som hjelper dem mot «kolonialistene og rasistene». Dette er et farlig imperialistisk framstøt som det er viktig å avsløre.

Hva viser fakta? I Angola ga Sovjet ikke særlig stor hjelp så lenge krigen blei ført mot Portugal. Det angoleserne fikk, var mest lette og utrangerte handvåpen, og disse sendingene blei tilmed avbrutt i den viktige siste fasen av kampen da behovet var størst.

Først *etter* at kolonimakta var brutt sammen, kom de svære våpensendingene fra Sovjet. *Etter* seieren i 14 års frigjøringskrig sender Sovjet tunge og moderne våpen for astronomiske summer — våpen som skulle brukes til å drepe angolesere!

De sør-afrikanske rasistenes invasjon kom som sendt fra himmelen for de sovjetiske sosialimperialistene, som brukte den til å framstille seg sjøl som «fiender av rasismen». Men hva er fakta? Ta f.eks. Zimbabwe (Rhodesia). Alle veit at de virkelige frihetskjemperne i ZANU og ANC, som leder folkekrigen mot Smith, gjennom mange år blei aktivt motarbeidd og boikotta av Sovjet. Samtidig støtta sosialimperialismen helt og fullt opp om klikken av opportunistiske politikere leda av N'Komo, som i lange tider har sittet i forhandlinger med rasisten Smith! Viser ikke det sannheten om sosialimperialismen som «anti-rasist»?

Angola og Zimbabwe — to eksempler som viser hva som er ord og hva som er virkelighet når det gjelder sosialimperialismen i Afrika. Sosialimperialismen framstiller seg som «Afrikas venn». Men i virkeligheten er sosialimperialismen Afrikas fiende. Kreml er likegyldig til de afrikanske folkenes kamp mot rasisme og vestlig imperialisme, men tar gjerne på seg ei «anti-imperialistisk» maske når det kan brukes som påskudd for å blande seg inn og skaffe seg posisjoner.

SOVJET — FALSK «VENN», SANN FIENDE AV FRIGJØRINGSBEVEGELSER

Framgangen i Angola blir propagandert av revisjonistene som et nytt eksempel på «Sovjets støtte til frigjøringsbevegelsene». Men hva viser fakta?

I sin tid gikk Krutsjov åpent til angrep på frigjøringsbevegelsene. Han nekta også å sende støtte til Vietnam. Våpen fra Sovjet kom først da det blei helt klart at Vietnams folk ville klare å kaste USA-imperialismen på havet. Sovjet nekta alltid å gi støtte til frigjøringskampen i Kampuchea. Sovjet spredde illusjoner om «den fredelige vegen» i Chile og hjalp dermed til med å avvæpne arbeiderne ideologisk mot det blodige fascistiske kuppet. Eksempelene på slik sosialim-

MPLAs flyvåpen er bygd opp av supermakta Sovjet.

Foto: NPS

perialistisk sabotasje av frigjøringskamper er utallige.

Sovjet har også sendt militære som har deltatt i kamp mot frigjøringsbevegelser. Dette har skjedd bl.a. i Indonesia og India.

På den andre sida ser Sovjet en del frigjøringskamper som en mulighet til å skaffe seg innflytelse på bekostning av andre imperialistmakter.

Sosialimperialismen kan sende en del våpen for å skape marked for mer våpen. Alle veit at sosialimperialismen i de siste åra er blitt verdens våpnehandler nr. 1. I Angola blei den ene sida oversvømt med tanks og angrepsvåpen som sosialimperialismen helt sikkert vil kreve seg godt betalt for. Samtidig er det avslørt at sosialimperialismen, via et tsjekkisk selskap, solgte anti-tank-våpen til styrker på den andre sida!

SOSIALIMPERIALISMEN BRUKER FALSK «STØTTE» FOR Å FÅ INNFLYTELSE I FRIGJØRINGSBEVEGELSER

Men viktigst er «støtten» for å skaffe sosialimperialismen innflytelse i frigjøringsbevegelsene og

presse dem til konsesjoner. Offisielle kilder i Mosambik avslørte hvordan Sovjet forsøkte å presse seg til slike konsesjoner der. Afrikanske statsledere som anerkjenner regjeringa i Luanda, har også sagt åpent at sosialimperialismen forsøker å skaffe seg svære konsesjoner fra den bevegelsen som får «hjelp».

Angola er et nytt eksempel på at sosialimperialistisk «støtte» i virkeligheten har til hensikt å forgifte den som mottar den og gjøre den til slave. Den viser enda bedre enn før at sosialimperialismen er en farlig fiende for frigjøringsbevegelsene, og at det aller farligste er å motta hjelp fra den.

CUBAS TROPPER IKKE CASTROS, MEN BRESJNEVS LEIESOLDATER.

CUBA — ET TRAGISK EKSEMPEL PÅ HVA SOM HENDER MED KREMLS «ALLIERTE».

Alle rapporter viser at det er den store invasjonshæren av kubanske leiesoldater som har vunnet seirene for den ene sida. Under den siste fasen var kubanerne i spissen med toppmoderne tungt utstyr, mens afrikanere fungerte som baktropp og sanitet.

Cuba er et lite land i den 3. verden som er fattig på grunn av imperialistisk utbytting og kunstig underutvikling. Cuba har ingen interesse av å invadere noe annet land.

Cubanerne fungerer ikke som Cubas hærstyrker i Angola, men som Bresjnevs. Cuba kunne aldri på egen hånd klare å utruste, transportere og finansiere et slikt veldig militært eventyr. Slik England i sin storhetstid hentet imperialistiske leiesoldater blant gurkhaene i Nepal, henter Bresjnev dem nå på Cuba.

Cuba er et skremmende eksempel på hvordan et lite og fattig land i den 3. verden kan havne i sosialimperialismens klør dersom det ikke konsekvent holder fast på full sjølstendighet og uavhengighet. Eksempelet

Cuba viser hva som skjer når revisjonismen får fotfeste i en frigjøringsbevegelse som har ført seierrik kamp mot den andre supermakta.

Da den fascistiske USA-lakeien Batista blei styrta på Cuba i 1959, var det en stor og viktig seier og en veldig oppmuntring for alle anti-imperialister. Castro spilte da en viktig progressiv rolle for Cubas folk.

Seinere kasta Castro landet sitt i fanget på sosialimperialismen, fordi han ikke stolte på egne krefter. Cuba blei forvandla fra vasall for USA til vasall for Sovjet. Og de store resultatene som blei oppnådd i den cubanske revolusjonen er underminert ved at landet er blitt en satelittstat for sosialimperialismen.

Vi er sikre på at Cubas tapre folk, som har en stolt historie med revolusjonær kamp mot flere kolonimakter, ikke i all evighet vil finne seg i den sosialimperialistiske nykolonialismen. I mellomtida er Cubas tragedie et svært lærerikt, negativt eksempel for land og frigjøringsbevegelser i den 3. verden.

SOSIALIMPERIALISMEN VÆPNER SEG TIL TENNENE

Den oppadstigende sosialimperialistiske makta vant i konkurransen med USA-imperialismen, blant annet som et resultat av den storstilte opprustninga og moderniseringa av den sovjetiske krigsmaskinen.

Vi skal huske at Sovjets innblanding i Angola var en høyst komplisert og farlig militær operasjon. Med troperekruttering fra Cuba spente Sovjets krigføring seg over tre kontinenter, med svære forflytninger av mannskap og tungt materiell over en distanse på tusenvis av mil. Med krigen i Angola har sosialimperialismen vist hele verden at den er i stand til å nytte sine enorme militære ressurser på en farlig effektiv måte.

IKKE NOE LAND ER TRYGT FOR SOVJET

Dette er en viktig advarsel til verdens folk. Når Sovjet så raskt og slagkraftig kan intervenere i Angola, så betyr det at intet land i verden kan føle seg trygt mot sosialimperialistisk militær ekspansjon, uansett hvor langt det ligger fra Sovjet eller en av sosialimperialismens vasallstater.

SOSIALIMPERIALISMEN PLANLEGGER NYE FRAMSTØT I AFRIKA

Det er viktig å merke seg at framgangen i Angola legger grunnlaget for flere sosialimperialistiske framstøt.

Sovjet har vunnet viktige politiske seire. Mange afrikanske land fordømte opprinnelig Sovjets innblanding i Angola. I takt med den andre sidas militære suksess har mange endra holdning og ensidig godkjent regjeringa i Luanda. F. eks. tok Organisasjonen for Afrikansk Enhet — (OAU) — først korrekt stilling til Angola-krigen, og fordømte all utenlandsk innblanding. Seinere har et flertall av OAU-landa ensidig gått inn for den ene sida som Angolas lovlige regjering.

Situasjonen er slik at det kan oppstå mange nye «Angolaer» på det enorme og betydningsfulle afrikanske kontinentet. Sovjets appetitt er skjerpa etter suksessen så langt, og mulighetene for videre intrigering er mange.

Sovjet vil også forsøke å utnytte framgangene sine til å blande seg inn i frigjøringskampen mot det hvite rastistregimet i Azania (Sør-Afrika).

INGEN IMPERIALISTER VIL KUNNE UNDERTRYKKE DE TAPRE AFRIKANSKE FOLKENE

Men sosialimperialistenes intriger kan ikke hindre de afrikanske folkenes frammarsj. Over hele Afrika

Kubanske soldater og MPLA-soldater med toppmoderne sovjetiske våpen. Kubanerne fungerer ikke som Castros hærstyrker i Angola, men som Bresjnevs. Cuba kunne aldri aleine klare å utruste, transportere og finansiere dette veldige militære eventyret. Foto: NPS

styrkes kampen mot rasismen, nykolonialismen og imperialismen, og spesielt mot de to imperialistiske supermaktene.

Seieren over den portugisiske kolonimakta har ført til et kraftig oppsving i kampen mot den hvite rasismen i det sørlige Afrika. I Zimbabwe fører de virkelige frihetskjemperne en framgangsrik folkekrig som har besegla Smith-regimets skjebne. Kampen i Namibia utvikler seg også. Dermed rykker den dagen nærmere da også apartheid-regimet i Azania vil bli knust.

Hefe Afrika vil ganske sikkert kaste ut imperialistmaktene og befri seg fra ny-kolonialismens lenker. Sosialimperialismen prøver å utnytte kampen mot de gamle kolonialistene til å komme inn ved å tilby «hjelp» i form av våpen og leiesoldater. Men de afrikanske folkene og statene er i stand til å befri seg sjøl uten å måtte selge sin sjølstendighet til noen. De vil lære av historia og ikke la en undertrykker erstatte en annen.

STYRK STØTTEN TIL FRIGJØRINGSKAMPEN

Vi er derfor sikre på at sosialimperialistiske framganger i Afrika ikke vil bli av lang varighet. Verdens folk må svare på sosialimperialismens framstøt med å styrke støtten til kampen mot rasistene i Zimbabwe og Azania, og støtte den kampen landa i Afrika fører mot sosialimperialismen, USA-imperialismen og all annen imperialisme.

SUPERMAKTENE FORBEREDER VERDENSKRIG GJENNOM BEGRENSA KRIGER

Historia har mange eksempler på at imperialistmakter forbereder storkriger gjennom å starte mindre kriger.

Foran 2. verdenskrig trente Tyskland og Italia seg i Spania, Italia starta krigen i Etiopia, Japan førte krig i Kina.

Sovjet har brukt Angola som treningsfelt for å teste utrustning, kommunikasjoner osv. Denne prøven har gått bra for Sovjet. Vi må vente at Sovjet starter flere slike små kriger som forberedelse til en stor.

Krigen har avslørt bløffen om «avspenning» mellom de to imperialistiske supermaktene. Den viser at konkurransen mellom de to skjerper seg. Det er et nytt eksempel på at faren for verdenskrig øker. Sjansen øker også for at en slik «mindre» operasjon kan komme til å bli et nytt Polen, som utløser krigen mellom de to imperialistiske blokkene.

KINA OG ALBANIA STØTTER FOLKET MOT SUPERMAKTENE

Slik som krigen i Angola enda en gang har avslørt de to supermaktene som verdens folks verste fiender, slik har

den også enda en gang vist at det sosialistiske Kina og det sosialistiske Albania er de beste vennene og mest pålitelige støttene til folkene som kjemper mot imperialismen.

Albania og Kina har hele tida konsekvent fordømt USA-imperialismens og sosialimperialismens innblanding, de har fordømt de rasistiske sør-afrikanernes invasjon og bruken av leiesoldater på begge sider. Albania og Kina har hele tida støtta opprettelsen av en enhetsregjering med deltakelse fra alle tre parter, og de har konsekvent støtta OAU's opprinnelige standpunkt mot fremmed intervensjon og for Angolas enhet.

Særlig Folkerepublikken Kina har blitt utsatt for en voldsom hetskampanje fra sosialimperialismens propagandamaskin i samband med Angola. Blant de historiene som blei spredd, er at Kina blanda seg inn i Angola, at Kina støtta de sør-afrikanske rasistene og tilmed betalte for vestlige leiesoldater.

En løgn blir ikke sannhet fordi om den gjentas i det uendelige. Faktum er at Kina støtta alle tre frigjøringsbevegelsene mens de førte krig mot Portugal. Så snart Portugal var kasta ut av landet, slutta Kina å gi støtte og sa at det angolesiske folket sjøl måtte stake ut vegen å gå, og støtta enheten mellom de tre bevegelsene.

Det er ekte anti-imperialisme, og står i grell motsetning til supermaktenes intrigering og splittelsesvirksomhet. Det er også verdt å merke seg at hetsen mot Kina i Angola-spørsmålet har avtatt merkbart den siste tida — fordi den sosialimperialistiske propaganda-kverna ikke har fnugg av dokumentasjon for løgnpåstandene om Kinas «støtte til reaksjonen og imperialismen».

De voldsomme angrepene fra sosialimperialismen på Folkerepublikken Kina, uttrykker i virkeligheten ingenting annet enn at Kreml frykter Kinas riktige utenrikspolitikk som støtter kreftene som kjemper mot supermaktene. Kreml frykter Folkerepublikken Kina, fordi Kina har gått i spissen for å fordømme og avsløre

sosialimperialismens spill. Verdens folk vil lære av det, og merke seg at Kina og Albania er deres virkelige venner og deres mest pålitelige allierte som alltid går i bresjen for å støtte deres kamp.

Del III: Angola og Norge

Krigen i Angola avslører også hvordan forskjellige politiske krefter i Norge stiller seg til supermaktene. Den gir dermed også nytt materiale som kan hjelpe oss til å se hvilke krefter som er villige til å kjempe for vårt eget lands sjølstendighet.

DELER AV MONOPOLBORGERSKAPET SVINGER I PRO-SOVJETISK RETNING

Ettersom sosialimperialismen i de siste åra har styrka seg relativt på bekostning av USA-imperialismen, har det også skjedd interessante endringer i det norske borgerskapet. Viktige grupper av politikere som representerer det norske monopolborgerskapet har svingt over i mer pro-sovjetisk retning.

DNA var etter krigen det partiet som gikk i spissen for å gjøre Norge til et lydrike for USA-imperialismen. DNA var USA's viktigste parti. For 15 år siden hadde DNA en utenriksminister som var like lojal mot USA-imperialismen som Thynæss, Kåre Kristiansen og Gjems-Onstad er i dag — nemlig Halvard Lange. I dag lefler DNA-ledelsen stadig mer utilslørt med tsarene i Kreml, tonen i Arbeiderbladet og likesinna organer blir

klarere og klarere Sovjet-vennlig, DNA i fagbevegelsen satser stort på forbindelsene med Sovjet, osv.

Det er i tråd med dette at sosialdemokratisk og liberal propaganda har vært helt og holdent på MPLAs og Sovjets side i Angola-spørsmålet. Dette har ikke noe med svekka binding til imperialismen å gjøre — det er bare et uttrykk for at borgerskapet påvirkes av den allmenne forskyvninga i styrkeforholdet mellom supermaktene.

Andre borgerlige grupper reagerer med å rykke ut til sterkere forsvar for USA-imperialismen. Det gjelder både ledelsen i Høyre og Kristelig Folkeparti, og det gjelder «mafiaen» av gamle innbitte USA-tilhengere som Haakon Lie og idiotene i Nobel-komiteen.

Det er like stort hykleri i begge de pro-imperialistiske fløyene i dette spørsmålet. Når storborgerskapet og erkereaksjonære politikere som Thynæss og Gjems-Onstad fordømmer Sovjets Angola-eventyr, er de fullt og helt bundet til nesegrus beundring for supermakta USA.

Når sosialdemokrater og liberalere går sammen med revisjonistene og ensidig kritiserer vestlige leiesoldater, sør-afrikansk invasjon og amerikanske pengeplasseringer, er dette uttrykk for et knefall for Sovjet.

Virkelige anti-imperialister går mot *all* innblanding i Angola, og fordømmer begge parter som vil slå seg opp på det angolesiske folkets frigjøring.

Ingen ledende norske borgerlige politikere har tatt et sånt konsekvent anti-hegemonistisk standpunkt. Dette er et uttrykk for at det norske monopolborgerskapet eller grupper i det, *ikke* er villig til å kjempe for en konsekvent uavhengig linje *mot* alle store imperialistmakter. For de norske monopolene, som alltid har vært juniorpartnere til de store imperialistmaktene i internasjonal politikk, står valget mellom *den ene eller den andre supermakta*. Derfor er heller ingen av monopolenes politikere villige til å gå mot *begge* supermakter i Angola.

REVISJONISTENE ER FALSKE «ANTI-IMPERIALISTER»

De revisjonistiske partiene SV og «NKP» skryter sjøl av at de er «anti-imperialistiske partier». Men «anti-imperialismen» deres retter seg bare mot den vestlige imperialismen, og ikke mot sosialimperialismen, som er like farlig.

Mens sosialimperialismen undertrykker sovjet-folkene og andre folk og forbereder seg på verdenskrig, kaller de norske revisjonistene fascismen deres for «sosialisme» og krigsforberedelsene for «freds-politikk». Og når det gjelder den vestlige imperialismen, så går «anti-imperialismen» til disse partiene heller ikke lengre enn til ord. De *saboterer* all virkelig *kamp* som blir ført mot USA-imperialismen i Norge.

Angola har gitt et nytt og grovt eksempel på at disse partiene i virkeligheten *støtter og forsvarer imperialismen*. SV og i særdeleshet «NKP» har hele tida vært en kritikkløs og lojal heiagjeng for sosialimperialismen. Bruken av leiesoldater til å slakte angolesere har de tilmed framstilt som «hjelp til kampen mot imperialismen»!

Sjøl om partiledelsene i disse partiene lar seg bruke av imperialismen, så er tilhengerne av «NKP» og SV stort sett bra folk som er ført bak lyset. Særlig blant medlemmene og tilhengerne av SV finnes det fortsatt en god del ærlige unge anti-imperialister. De bør lære av Angola at i dag finnes det ikke lengre noen *virkelig* anti-imperialisme, som bare retter seg mot én supermakt og ignorerer Sovjet. De bør ta konsekvensen av SVs reaksjonære linje i Angola-spørsmålet, og bryte tvert med SV.

AKP(M-L) — DET ENESTE VIRKELIGE ANTI-IMPERIALISTISKE PARTIET I NORGE

AKP(m-l) er det eneste partiet i Norge som har programfestet å kjempe mot begge supermakter og all im-

perialisme.

I Angola-spørsmålet er AKP(m-l) også det eneste partiet som har tatt avstand fra begge supermaktene og all annen imperialistisk innblanding. Tida som har gått har vist stadig klarere at dette standpunktet var riktig.

Dette er et nytt eksempel på at AKP(m-l) nå er det eneste virkelige anti-imperialistiske partiet i Norge.

Det betyr ikke at det bare er AKP(m-l)'s medlemmer og tilhengere som er anti-imperialister. Det norske folket har stolte tradisjoner i kamp for den nasjonale sjølstendigheten og mot imperialismen, tradisjoner som er dypt rotfesta i de arbeidende massene i Norge. Det norske folkets kamper for sjølstendighet som leda opp til 1905, motstanden mot nazistenes okkupasjon 1940 til -45, motstanden mot NATO i 1949 og seieren over EEC i folkeavstemninga i 1972, er uttrykk for det norske folkets patriotisme. Støtten til Spania i borgerkrigen mot fascismen, støtten til Vietnams folk og til Tsjekkoslovakias folk fra flertallet i den norske befolkninga, er uttrykk for det norske folkets vilje til å vise solidaritet med andre folks frigjøringskamp mot imperialismen.

Når det gjelder Angola, så veit vi at mange mennesker som ikke er enige med partiet i alle spørsmål, står på samme syn som oss. Det finnes progressive organisasjoner utenom partiene som har tatt standpunkt. Det er også enkeltpersoner i de borgerlige og revisjonistiske partiene og enkelte journalister i den borgerlige pressa som har gitt uttrykk for riktige synspunkter.

SOSIALIMPERIALISTISK PROPAGANDA FANT INGEN GJENKLANG I DET ARBEIDENDE FOLKET. INGEN STØTTE TIL SOSIALIMPERIALISMEN

Til tross for at den sosialimperialistiske propaganda-maskinen har hatt støtte av viktige deler av den storborgerlige pressa, av radio og fjernsyn, har den ikke

klart å skape noen bevegelse til fordel for den ene sida i de arbeidende massene i Norge. Dette er et uttrykk for at arbeidsfolk i Norge blir mer politisk bevisste, og at de lærer å skille mellom ekte kamp mot imperialismen og aggresjon som kamuflerer seg med «anti-imperialistiske» fraser.

Dermed viser også Angola enda en gang hvem anti-imperialistene virkelig kan rekne med når det gjelder å forsvare *Norge* mot de to supermaktene og all annen imperialisme. Det er AKP(m-l) og en del andre partiløse, virkelig anti-imperialistiske organisasjoner. Det er ærlige anti-imperialister i og utafor de borgerlige partiene, som ikke følger disse partienes ledelse og ikke underordner seg supermaktene. Og det er de breie massene av det arbeidende folket — arbeidere, arbeidende bønder og fiskere, skoleelever og studenter, progressive intellektuelle og andre.

DET SOM TRENGS: ENHETSFRONT MOT SUPERMAKTENE

Angola er et land med en relativt liten befolkning, i en strategisk viktig posisjon i stridssonen mellom supermaktene. Alt dette gjelder også Norge. Derfor bør Angolas skjebne være en advarsel til de virkelige anti-imperialistene i Norge. De bør slutte seg sammen i en enhetsfront mot de to imperialistiske supermaktene og mobilisere og organisere massene av det arbeidende folket. For det er bare det arbeidende folket som kan forsvare Norge og hindre at det blir et offer for en eller flere supermakter, sånn som Angola.

AKP(m-l) vil på sin side trekke den lærdommen av Angola at vi må jobbe enda hardere enn før for å hjelpe til med å bygge og støtte en slik front.

Viktige dokumenter fra Angola bekrefter sovjets aggresjon

Forfølgelse og fengsling av revolusjonære

Klassekampen 36/76

En side ved borgerkrigen i Angola som ofte har druknet i larmen fra frontene, har vært venstreopposisjonens skjebne. I takt med sosialimperialismens økende innflytelse i den ene av frigjøringsbevegelsene, såvel politisk som militært, har progressive blitt forfulgt og fengslet.

Klassekampen har mottatt dokumenter fra en organisasjon i Angola som heter Angola Kommunistiske Organisasjon (OCA). Den hevder å stå på marxismen-leninismens grunn.

Vi gjengir her store deler av to artikler fra OCAs hovedorgan Vanguarda Operaria (Arbeidernes Fortropp).

Artiklene vitner om at kampen for virkelig nasjonal uavhengighet og mot utenlandske leietropper ikke er slutt. De vitner om den harde undertrykkinga av virkelige revolusjonære og anti-fascister. Og de vitner om at kampen fortsetter.

Sosialimperialismens inntrengning, den såkalte militærhjelpa som forutsetter militær kontroll, hjelpegarantiene til det nye borgerskapet, — alt dette gjør at Sovjetunionen nå har ei sterk stilling på statsplanet i Angola. De utnytter denne sterke stillinga til å hjelpe og utvikle de kreftene og de politiske sektorene som er knyttet til deres interesser. Men for at dette samarbeidet kan bli mulig, er det nødvendig å hindre den folkelige mobiliseringa, hindre at arbeiderne, bøndene og de øv-

rige patriotiske grupperingene går over til nye kampformer og kjemper for en virkelig nasjonal uavhengighet.

UNDERTRYKKING AV REVOLUSJONÆRE

Nettopp av den grunn er det at undertrykkinga i Angola i dag rammer de revolusjonære nasjonalistene, rammer ærlige anti-fascister fra det egentlige MPLA, rammer kommunistene, og de folkelige organisasjonene og arbeiderklassen.

KONSOLIDERING

I 1975 var store deler av virksomheten til de revolusjonære konsentrert om konsolideringa av de folkelige organisasjonene. De revolusjonære sto i første linje under kampen mot styrkene som undertrykte den første aksjonsuka til Folkemakta (Poder Popular — Red.) Dette initiativet ble åpent støttet av ledelsen i MPLA bare den siste dagen, på grunn av den store folkelige støtten som uka fikk.

Artikkelen peker videre på at samarbeids- og konsesjonspolitikken ble fulgt av sosialimperialistisk innblanding.

ANTI-KOMMUNISME

Fra august 1975 ser en angrepet på Amilar Cabral-komiteene, forbudet mot å bruke ordet Folkedemokrati, samt forbud mot å referere til Kina. De revolusjonære avisene *Angola*, *4 de Fevereiro* og *Poder Popular* blir forbudt. I det siste har dette utviklet seg til forfølgelser og jakt på «maoister», tett fulgt av intense løgnkampanjer og antikommunistiske slagord. Dette antikommunistiske felttoget blir ledet av den sosial-

fascistiske retninga under ledelse av innenriksminister Nito Alves og Ze Van Dunen. Nylig ble DISA (Informasjons- og sikkerhetsdepartementet i Angola) opprettet, som er et ultra-hemmelig politi.

HOVEDANGREP PÅ OCA

Hovedmålet for Nito Alves & Cos angrep og løgner er Angolas Kommunistiske Organisasjon (OCA). Fengslingene av revolusjonære og anti-fascister har økt kraftig i det siste. Blant fangene finner vi Rui Ramos, tidligere aktivist i MPLA, redaktør for avisa *Angola*, en av grunnleggerne av Vennskapssambandet Angola-Mosambik, redaktør for *Vitoria é Certa*, (MPLAs hovedorgan), aktivist i Amilcar Cabral-komiteen. Videre anti-fascister som Joaquim Pinto de Andrade, tidligere ærespresident for MPLA, leder for «*Revolta Activa*» (gruppe som brøt ut av MPLA i 1974), eller f.eks. Gentil Viana, også aktivist i «*Revolta Activa*».

«VENSTRISME» OG «MAOISME»

Mange andre revolusjonære og anti-fascister sitter også fengslet. De er medlemmer av de politiske organisasjonene til MPLA, av folkelige organisasjoner eller av stabene i forskjellige militærregioner. Blant de anti-folkelige undertrykkingstiltaka som skapte mest avsky blant befolkninga i Luanda, var avsettinga av Samordningsrådet for de lokale Folkekomiteene i Luanda i september 1975.

Anti-reformistiske elementer blir byttet ut med småborgerlige elementer som har MPLAs tiltru.

Den 18. september 1975 ble f.eks. medlemmer av den lokale Folkekomiteen i Sao Paulo arrestert. Dagen etter la Hr. Zamba, medlem av staben til Nito Alves, fram «grunnene» til fengslingene: De vanlige løgnene og

beskyldninger om «venstrisme» avbrutt av slagord som «Ned med marxismen».

Dette er bare noen få eksempler på undertrykkinga som det angolesiske folket har satt seg til bestemt motverge mot. Det er et tegn på at framskrittets og den nasjonale uavhengighetens krefter fortsatt lever i Angola.

Bak den falske myten om «sosialisme» i Angola:

Et borgerlig diktatur med undertrykking, korrupsjon, og spionasje

Klassekampen 44/76

Som nevnt har Klassekampen mottatt flere dokumenter fra Angolas Kommunistiske Organisasjon (OCA), blant annet organisasjonens illegale avis Vanguarda Operaria. Dokumentene tegner et helt annet bilde enn hva opportunistene og sosialimperialismens løpegutter i Norge vil ha oss til å tru.

Bak myten om det «sosialistiske» Angola finner vi korrupsjon, spionasje og et nytt borgerskap med et diktatur som i mangt likner det gamle portugisiske koloniveldet. De som i første rekke blir rammet, er naturligvis arbeiderklassen og folket. De blir avspist med ei sultelønn, mens det nye borgerskapet lever på skyhøye lønninger.

Som Vanguarda Operaria slår fast: «Utbyttinga fortsetter!»

Artikkelen i *Vanguardia Operaria* slår fast at gjennomsnittslønna for en industriarbeider på 3500 til 4000 escudos, er ei rein sultelønn. Artikkelen viser med eksempler hvordan prisene på nødvendige matvarer er skyhøye. Prisene blir enda høyere ved at MPLA-regjeringa ikke gjør noe for å transportere de viktigste matvarene fra landsbygda og inn til de største byene.

Samtidig pekes det på at MPLA-regjeringa importerer kjøtt fra Nigeria, til priser som bare ministerene og de best stilte småborgerne er i stand til å betale. De viktigste matvarene fins ofte ikke å oppdrive, og ingen i regjeringa bryr seg om dette. Det som fins, f.eks. fisk, kan kjøpes til skyhøye priser. Samtidig

Arbeiderklassen og folket må stå i lange køer for å få tak i de nødvendige matvarene, mens de borgerlige ofiserene og ministrene ikke mangler noe.

mangler ingenting for de borgerlige offiserene eller for ministrene. Daglig får disse forsyninger med poteter, ris, friske grønnsaker og fjærkre fra Cuba.

FRYKT OG UNDERTRYKKING PÅ ARBEIDSPLASSENE

Avisa slår fast at på de fleste arbeidsplassene i Luanda hersker det frykt og undertrykking. Arbeiderne er red-

de for å diskutere og legge fram sine meninger. Enhver kritikk fra det arbeidende folket som blir snappet opp av spionene og agentene for det politiske politiet til MPLA, Seguranca/DISA, fører til trusler om fengsling eller arrestasjon. Anklagene går ofte ut på at en er «reaksjonær», «agitator», «infiltrator», «sabotør», «fiende av folket» eller liknende.

Mange av de såkalte «arbeider»-kommisjonene i fabrikkene er ikke valgt av arbeiderne, men utnevnt av MPLAs LO, UNTA, eller av lokalorganisasjonen til MPLA. Disse kommisjonene er fulle av spioner og agenter for Seguranca/DISA. De opptrer ikke som representanter for arbeiderne, men som «bosser» og bedriftspoliti.

De har tatt plassen til de gamle eierne og tvinger ofte arbeiderne til å jobbe 10 og 12 timer daglig.

«OPPSYNSKOMITEENE»

«Oppsynskomiteene» skal beskytte «revolusjonen» blir det påstått. Men hva er virkeligheten? *Vanguardia Operaria* slår fast at de går så langt som til å vokte på arbeiderne under matpausen og prøver å hindre diskusjoner og meningsutvekslinger.

Disse falske «oppsynskomiteene» og «arbeider»-kommisjonene i det nye borgerskapets tjeneste har opprettet et apparat etter mønster av de portugisiske kolonialistenes hemmelig politi (PIDE) på bedriftene. Formålet er undertrykking og kontroll med det arbeidende folket. Disse nye «bossene» på bedriftene er ofte tidligere formenn og arbeidsledere som har blitt forfremmet, og som nå tjener både 10, 15 og 18.000 escudos eller mer.

Vanguardia Operaria peker på at det ikke er tvil om at de som tjente på uavhengigheten, var borgerskapet,

spionene (noen av dem skiftet bare jobb fra PIDE til Seguranca/DISA!), politiet og «bossene». Folket har fortsatt bare 3—4000 escudos i lønn, mens sulten blir stadig mer utbredt.

Alle utenlandske tropper ut av Angola!

Klassekampen 44/76

I mars 1976 sendte Angolas Kommunistiske Organisasjon (OCA) ut ei erklæring om den politiske situasjon i det sørlige Afrika. Her blir det pekt på at det er fare for at den blodige striden mellom de to supermaktene kan spre seg til hele det sørlige Afrika. De russiske sosialimperialistene er blitt oppmuntret av seieren i vårt land, hvor det har en mektig okkupasjonshær på over 15.000 kubanere, ledet av russiske «rådgivere». Sosialimperialismen forbereder seg på å fortsette sin krigerske og ekspansjonistiske politikk for å rive vekk fra USA-imperialismen de posisjonene den ennå har i det sørlige Afrika.

Under påskudd av å «hjelp» frigjøringskampen i Zimbabwe, Sør-Afrika og Namibia, prøver sosialimperialismen å samle landa i denne delen av verden under sin innflytelse.

Våre erfaringer lærer oss at folkemassene framfor alt må stole på sine egne krefter. De store «tilbuda» om finansiell støtte og massive leveranser av høyt utvikla våpen, samt tilbud om utenlandske «frivillige» er ikke noe annet enn et middel som sosialimperialismen bruker for å kvele den nasjonale uavhengigheten til landa som tar imot disse «tilbuda».

Derfor setter erklæringa fram krav om at alle de utenlandske troppene straks skal trekkes tilbake fra Angola. OCA vil kjempe mot at Angola skal tjene som et utgangspunkt for den russiske sosialimperialismen og dens invasjonstyrker til nye krigerske eventyr i det sørlige Afrika, heter det blant annet i erklæringa.

Angola-bødler hevner bødler

Utdrag fra Klassekampen 51/76

Fire leiesoldater er dømt til døden av MPLA-regimet i Angola.

De fire er betalte mordere som har massevis av menneskeliv på samvittigheten. Leiesoldatyrket er og blir en skitten geskjeft.

Men betyr det at det er rettferdigheten som skjer fyldest i Angola nå? Tvert om er det seierherrene i en reaksjonær krig som gjør opp med andre reaksjonære. De som har gått i spissen som leiemordere, de sovjetiske lederne med sine 12.000 kubanske stråmenn, står ikke på tiltalebenken i Luanda. Tvert om trekker de også i trådene bak aktorer og dommere.

At Sovjets tjenere foreløpig har triumfert i Angola, kan ikke hindre at det angolanske folket en dag vil kaste av seg det nye åket og gjøre opp med krigsforbrytere og leiemordere, enten disse er betalt av Moskva eller CIA.

Sannheten om «tilbaketrekkinga»:

Kubanske soldater og «rådgivere» oversvømmer Angola

Klassekampen 57/76

Titusenvis av kubanske soldater holder MPLA-regjeringa ved makta i Angola. I stedet for å trekke seg ut av landet sprøyter Cuba inn militære styrker, instruktører og spesialister i hopetall. Det er slutt på de fagre orda om «tilbaketrekning». Nå heter det at kubanerne — Sovjets forlengede arm i Angola — vil bli i landet så lenge det er «nødvendig» (bl.a. Aftenposten 29. juli 1976).

Samtidig er det klart at geriljagrupeer fra organisasjonene UNITA og FNLA fortsatt driver aktiv motstand mot MPLA-regimet i store deler av landet.

Disse fakta illustrerer hvor falsk propagandaen er om at «folket i Angola gir MPLA sin fulle støtte». Akkurat som i sluttfasen av borgerkrigen må MPLA ha leiesoldater fra Cuba og sovjetisk støtte for å holde på makta.

I sørøst av Angola fortsetter geriljagrupeer fra UNITA å kjempe. Regjeringa har måttet stenge store distrikter for all ikke-militær ferdsel. Nylig sendte UNITA ut et militærkommuniké om at de i mai hadde angrepet tre landsbyer, drept 37 soldater fra Kuba og MPLA og fått to tog til å spore av.

I nord står fortsatt FNLA. De har sendt ut melding om at de 18. juli erobret byene Lucunga og Toto og drept 41 kubanske soldater.

I Cabinda-provinsen er det også motstand. Der aleine er det tre—fire tusen kubanske soldater, som står for det meste av den militære undertrykkinga. Uten leie-

Flyktninger i det sørlige Angola demonstrerer mot kubanske leietropper.

soldatene ville regjeringa raskt miste kontrollen over store områder.

Det er heller ikke bare leiesoldater som representerer kubansk innblanding i Angola. Det er kommet instruktører og spesialister. De utdanner et statlig sikkerhetspoliti, en sivil milits og skal reformere fengselssystemet. De sender også spesialister på kaffe- og sukkerproduksjon, leger og helsepersonell, og det ryktes at de skal sende 3 000 settlere som skal drive jordbruk. Det er rein ny-kolonialisme som er i emning.

Bevegelsen MPLA har også sine indre problemer. President Neto kritiserte i en tale ca. 10. juli 1976 medlemmene for å holde hemmelige møter og for å mangle disiplin. Sannsynligvis sikta han til fraksjoneringa og intrigene til de mest Moskva-tro elementene.

På den andre sida er ei gruppe MPLA-medlemmer som har kritisert avhengigheten av Moskva, blitt hardt undertrykt. Blant dem er det framtreddende MPLA-medlemmet Joaquim Pinto de Andrade og medarbeiderne hans som har sittet fengsla siden mars, og snart skal stilles for retten.

Angola i dag

Kronikk-serie i Klassekampen 79, 81, 87/76

Del I: 8 millioner måneden i MPLA-subsidier til sørafrikansk firma

For ikke lenge siden hylte og skreik våre hjemlige opportunister opp om at MPLA var det mest «progressive alternativet» i Angola, og at de to andre frigjøringsorganisasjonene UNITA og FNLA representerte imperialistenes og nykolonialistenes interesser.

Oppportunistene forespeilte Angola ei lysende sosialistisk framtid hvis MPLA vant krigen, mens en seier for UNITA/FNLA ville bety fortsatt kapitalisme og fremmed utbytting.

Hvordan er virkeligheten i Angola i dag? I det følgende vil vi vise hvordan de angolanske massene fortsatt blir utbytta. De store vestlige monopolene fortsetter plyndringa som før. I tillegg er den sovjetiske sosialimperialismen også dukket opp på arenaen. Dette skjer til tross for «anti-imperialistisk» demagogi fra de angolesiske lederne.

Sosialimperialismen har sikret seg ei sterk stilling i dagens Angola. Ennå er den i hovedsak av militær karakter, men kontroll over statens voldsapparat er et uhyre viktig utgangspunkt for å øke sine økonomiske interesser. Sovjetunionen utnytter videre denne innflytelsen til å støtte opp om de tendensene innen MPLA som er mest vennlig innstilt til Sovjet.

Sovjetunionens militære interesser ivaretas i dag først og fremst av den kubanske hæren. Tross demagogien om «tilbaketrekning», later det ennå til å være over 10.000 kubanske tropper på angolesisk jord. Disse er støttetroppene i kampen mot de forskjellige gruppene som bekjemper MPLA-regjeringa militært.

Viktigst av disse er UNITA i de sentrale og sørlige delene av landet.

Videre tar de kubanske troppene seg av opplæring av FAPLA, MPLA-regjeringas hær. De trener også det angolesiske politiet (forøvrig arvet fra den portugisiske kolonimakta), blant annet i å settes inn mot store folkemengder.

SOVJETISK «HJELP»

I tillegg prøver Sovjet å gjøre Angola avhengig av seg ved ymse tilbud om «hjelp». Ett godt eksempel på typen «hjelp» var hvordan Sovjet kjøpte 5.000 tonn av kaffehøsten tidlig våren 1976. Straks etter at FNLA-troppene var drevet på flukt i Nord-Angola, ble 5.000 tonn kaffe sendt til Sovjet på kubanske skip. Kaffen ble kjøpt til en pris av 180 escudos pr. arroba (som er 15 kilo). Dette var bare 38 prosent av prisen på verdensmarkedet, som da varierte mellom 467 og 472 escudos pr. arroba. For å gjennomføre denne handelen kjøpte MPLA-regjeringa kaffen av bøndene for bare 6,5 escudos pr. kilo, dvs. 97,5 escudos pr. arroba. (Den illegale avisa Vanguarda Operaria, nr. 1 og 2, Luanda, 1976.)

Denne kaffehøsten gikk for øvrig ikke uten problemer. Ifølge det amerikanske nyhetsmagasinet Newsweek for 2. august 1976 ble kaffehøsten forsinket, fordi de angolesiske plantasjearbeiderne nektet å arbeide under kubanske oppsynsmenn.

SOVJETISK ROVFISKE

I en rapport fra ministeriet for økonomisk planlegging og samordning datert 1. desember 1975, heter det bl.a. «Fordi vårt territorialfarvann strekker seg 200 mil fra kysten, og fordi vi ikke for tiden har muligheter til å

kontrollere disse eller utnytte dem, kan vi pålegge den sovjetiske flåten som fisker i Angola en viss skatt i fisk, noe som vil lette vårt forbruksvaremarked...» Videre: «Utvinning av råvarer — uten skygge av tvil er Sovjetunionen det viktigste landet til å hjelpe oss på dette området».

På tross av at MPLA-regjeringa i ord støtter prinsippet om 200 mils økonomisk sone, åpner den altså muligheten for å la den moderne russiske fiskeriflåta drive rovfiske langs kysten av Angola, samt plyndring av naturressursene.

VESTLIG IMPERIALISME

Men sjøl om den sovjetiske sosialimperialismen har viktige posisjoner i det angolesiske samfunnet, står amerikanske, britiske, sør-afrikanske og andre imperialister sterkt i Angola. Noen eksempler:

Det kjente verdenskonsernet Gulf Oil Company hadde alt under koloniveldet store oljefelter i Cabinda-provinsen i Nord-Angola. Gulf Oil er den største utenlandske investoren i Angola.

Før militærkuppet i Portugal den 25. april 1974 utgjorde skatter og royalty-betalinger fra Gulf Oil hele 40 prosent av den angolesiske provinsregjeringas inntekter i fremmed valuta. Dette fortsatte etter maktskiftet i Portugal. I september og oktober 1975, da krigen i Angola var i full gang, betalte f.eks. Gulf Oil 116 millioner dollar til MPLA.

Den amerikanske regjeringa presset Gulf til å stoppe videre betalinger til MPLA seinere denne høsten, og oljefeltene ble forlatt av de amerikanske teknikerne i slutten av desember 1975 (ifølge Diario de Luanda for 5. januar 1976).

USA SATSER

I slutten av februar i år endret USA imidlertid holdning, og tillot Gulf Oil å forhandle med MPLA om å gjenoppta oljeutvinningene i Angola. Disse forhandlingene fant sted i Luanda den 25. mars 1976, og det ble oppnådd enighet om at oljeproduksjonen skulle starte så fort som mulig. (Diario de Luanda, 26. mars 1976.)

I slutten av mai var produksjonen i Cabinda alt oppe i 100.000 tonn råolje daglig, eller 2/3 av produksjonen i kolonitida. Samtidig betalte Gulf Oil 102 millioner dollar som var blitt holdt tilbake siden desember 1975.

Nå utgjør betalingene fra Gulf Oil hele 80 prosent av valutainntektene til MPLA-regjeringa. Det er viktig å merke seg at oljen i Cabinda blir utvunnet på nøyaktig de samme betingelser som under det portugisiske koloniveldet (Se Diario de Luanda, 26. mars 1976)

Det amerikanske oljeselskapet Texaco, som eier 25 prosent av et annet oljefelt som stengte i januar 1976, har også betalt nesten en million dollar i skatter og royalties til MPLA.

Borgerskapets dikatur står fortsatt i Angola, og borgerskapets ideologi spres bl.a. i annonser i den MPLA-kontrollerte Diario de Luanda.

DIAMANT-UTVINNING VIKTIG

Angola er en av de største produsentene av diamanter i verden. I 1972 produserte Angola diamanter for over 10 millioner karat, til en markedsverdi av omkring 110

millioner dollar. Monopolet som kontrollerer denne produksjonen er Comphania de Diamantes de Angola SARL (Diamang). Det eies i hovedsak av sør-afrikanske og britiske interesser. Etter maktskiftet i Portugal i april 1974 falt produksjonen til bare om lag 15 prosent av hva den tidligere var. En av grunnene ble oppgitt å være sterk auke i diamantsmugling fra området.

Diamang tilbød i februar 1976 å overlate konsesjonen til MPLA-regjeringa, mot at selskapet fikk fortsette som partner i framtida. Diamangs private «sikkerhetsstyrke» på 5000 mann er oppløst, og deres oppgaver er tatt over av MPLA-tropper.

8,5 MILLIONER I SUBSIDIER

Diamantene fra Angola blir stadig markedsført av salgsorganisasjonen til De Beers Consolidated Mines Ltd, som er fullstendig kontrollert av det sør-afrikanske monopolet Anglo-American Corporation.

Diamang opererer for øvrig som under koloniveldet. En viktig forskjell: MPLA-regjeringa subsidierer Diamang med nærmere fire millioner tyske mark (rundt 8,5 millioner kroner) i måneden! Den offisielle forklaringa er at «arbeidsplassene skal sikres». (Der Spiegel, 19. juli 1976.

Del II: Hemmelig politi og MPLA-tropper mot streikende arbeidere

Det største sør-afrikanske prosjektet i Angola er Cunene-dammen. Sikringa av denne dammen var den opprinnelige forklaringa som Sør-Afrika ga da landet rykket inn i Sør-Angola i 1975. Rasistene har investert over 200 millioner dollar i denne dammen.

Cunene-dammen er en hjørnestein i rasistenes planer for økonomisk utbytting av Namibia. Det er planlagt at elektrisk kraft fra dammen skal leveres til det meste av industrien i Namibia, som for det meste eies av sør-afrikanske, britiske og amerikanske interesser.

De sør-afrikanske troppene som holdt Cunene-anleggene besatt, trakk seg ut av Angola i mars 1976. Vestlig presse hevdet at det var oppnådd en underhandsavtale mellom MPLA-regimet og rasistene i Sør-Afrika. I ei erklæring fra politbyrået i MPLA 20. mars 1976, ble det slått fast at kraftverket i Cunene «skal fortsette å fungere normalt til fordel for broderfolket» i Namibia. (Diario de Luanda, 20. mars 1976.) Kraftverkleveransene til det rasistisk-dominerte Namibia fortsetter.

Det svenske gruveselskapet Gränges hadde ifølge The Economist for 22. januar 1976 diskusjoner med MPLA-regjeringa i Angola om mulighetene for å ta over malmfeltene i Cassinga i Sør-Angola. Disse har ikke vært i drift etter at den tidligere eieren, Companhia Mineira de Lobito, gikk konkurs.

Disse to eksemplene viser klart at den nykoloniale utbyttinga fortsetter.

Er Angola blitt et «sosialistisk» land, et land som har brutt med kapitalisme og imperialismen etter at MPLA seiret militært i borgerkrigen og opprettet Folkerepublikken Angola? Dette hevder revisjonistene. Denne artikkelen viser at det fortsatt er borgerskapets diktatur som rå i Angola.

Arbeiderklassen reiser seg nå til kamp mot det borgerlige diktaturet. Her skal vi ta opp den økonomiske klassekampen i dagens Angola, særlig streikene som nå griper om seg. I en seinere artikkel kommer vi tilbake til den politiske undertrykkinga som MPLA-regjeringa i dag utøver mot arbeiderklassen og det arbeidende folket i Angola.

Fra Angola kommer det stadig flere meldinger om streiker og «uroligheter» på arbeidsplassene. Den

største streikebølgen hittil begynte i mars 1976: «Industri og transport i de større byene er nærmest lammet på grunn av streiker for høyere lønn», (New York Times, 30. mai 1976).

STREIKEBRYTERI LOVLIG

Arbeiderklassen bruker streiker, gå sakte-aksjoner og andre tiltak for å støtte opp om kravene om høyere lønn og bedre arbeidsforhold. Streikebølgen fra mai 1976 er ikke den første etter at den portugisiske koloniadministrasjonen brøt sammen i 1974. I slutten av 1974 og våren 1975 brøt det ut streiker i Luanda og andre byer. Et eksempel er havnearbeidernes streik i Lobito fra desember 1974 til januar 1975. 300 havnearbeidere streiket i to måneder, og lammet havna i Lobito. MPLAs representanter i koalisjonsregjeringa oppfordret arbeiderne til å gå tilbake til arbeidet. MPLA vedtok sammen med de andre i koalisjonsregjeringa lover som legaliserte streikebryteri.

SOLDATER MOT ARBEIDERE

MPLA gikk i spissen for å sende tropper mot de streikende havnearbeiderne i Lobito.

Sekretæren i MPLA's politibyrå, Lucio Lara, fordømte på en pressekonferanse i Luanda allerede 14. november 1974 den voksende streikebølgen i Angola. Streikebølgen «undergravde økonomien» hevdet Lara. (Colin Legum i *African Contemporary Record* 1974—75, s. B 539). Ifølge samme kilde fordømte MPLA samtidig et opprør på landsbygda i Duque de Braganca.

På denne pressekonferansen ble fordømmelsen av streikebølgen koplet sammen med utfall mot plyndrere og banditter som herjet i byene.

I mai 1975 streiket havnearbeiderne i Luanda. I januar 1976 måtte MPLA-regjeringa sjøl innrømme at streiker blant lærere, elektrikere, sjukehuspersonell, mekanikere og funksjonærer hadde lammet alle service-næringer i Quibala og distriktene rundt byen.

Streikebølgen i vår rammet bl.a. statlige bedrifter innafor sisal- og tekstilproduksjonen, Siga og Textang, og en fabrikk i Luanda som produserer kaffe-sekker (Washington Post, 2. juli 1976).

Den kampen som arbeiderklassen i Angola reiser mot MPLA-regimet er en klassekamp mot det borgerlige diktaturet, et diktatur som er avhengig og dominert av imperialismen — politisk og militært av sovjetisk sosialimperialisme, og økonomisk også av USA-imperialismen og andre vestlige imperialiststater.

Store deler av massene i Angola har gjennomskuet MPLA-regjeringas propaganda: «Hvorfor må folket stå i kø for å kjøpe brød mens de i regjerings-palassene spiser kaviar», som det heter i ei avis i Luanda (Vanguarda Operaria). Streikene i den siste tida er uttrykk for en voksende motstand mot regimet.

Regjeringas reaksjon mot arbeiderklassens kamp er derfor voldsom. Mange arbeidere som har deltatt i streikene er blitt arrestert av MPLAs hemmelige politi (DISA) (Jornal Novo, Lisboa, 20. mai 1976).

De streikende arbeiderne blir omtalt som «forrædere», «sabotører», «agenter for imperialistisk kolonialisme» og «opportuniste» som «motsetter seg sosialismen». Streikene ved Siga og Textang omtales som «episoder» som var forårsaket av «udisiplinerte elementer uten tilknytning til MPLA, og andre agitatorer som har infiltrert arbeiderklassen for å skape en kontrarevolusjonær stemning» (Jornal de Angola, MPLA-kontrollert avis i Luanda, 15. mai 1976). MPLAs leder, Augustino Neto, har uttalt at «tiltak vil bli satt i verk for å sikre at villedede elementer ikke kan blande seg inn i vårt daglige liv» (Le Monde, Paris, 26. desember 1975) og de «tiltak» Neto tenker på er tropper

mot streikende arbeidere, fengsling, tortur og landsforvisning.

«INGEN KLASSEKAMP»

Hva er det ideologiske grunnlaget for MPLAs reaksjon på arbeiderklassens kamp? I fjor uttalte MPLA-lederen Nito Alves (som nå er innenriksminister) at «det vil være feilaktig å si at det forekommer klassekamp i Angola mellom borgerskapet og arbeiderklassen» (Journal Novo, Lisboa, 2. september 1975). Derfor blir streiker uttrykk for «uroligheter» og manglende «disiplin» hos arbeiderne, og Alves måtte i mai i år innrømme at «vi har alvorlige problemer ved Textang» (tekstilfabrikken). Statsministeren hevder at arbeidernes krav er «urimelig» og oppfordret arbeiderne til å yte «store ofre».

Ledelsen for de MPLA-kontrollerte fagforeningene har sjølsagt fordømt streikene på det kraftigste, og UNTAs (tilsvarende LO hos oss) generalsekretær Vandunen har sjøl reist rundt til arbeidsplasser i streik og krevd at arbeiderne gjenopptar arbeidet, UNTAs avdelingsstyre i Cuanza Sul-provinsen har krevd at regjeringen slår ned streikene med makt.

MPLA skulle etter planen ha arrangert valg i Angola den 13. mai i år, men de er blitt utsatt. I følge Alves var grunnen at «valgene ville miste mye av sin revolusjonerende betydning, hvis de ble gjennomført på et tidspunkt da produksjonen var lamma i hovedstaden» (Prensa Latina, Havana, 9. mai, 1976).

En annen tolkning er at valgene ble utsatt fordi MPLA «plutselig ble klar over at de ikke hadde gjort grundige nok forberedelser for å kontrollere utvelgelsen av kandidater» (David Ottaway i Washington Post, 24. mai 1976).

MPLA har «alvorlige problemer», problemer som skyldes at arbeiderklassen reiser kampen mot det borgerlige diktaturet.

Del III: Motstanden mot sosialimperialismen organiseres i Angola

Denne artikkelen tar opp hvordan kampen nå organiseres mot sosialimperialismens okkupasjon av Angola. Vi tar særlig opp rollen til Angolas Kommunistiske Organisasjon (OCA) og frigjøringsbevegelsen UNITA, som i det siste har stått i harde kamper mot MPLA-regimet og kubanske tropper.

Opp gjennom hele historia si har MPLA vært preget av indre politisk og ideologisk kamp. Flere ganger har kampene gitt seg utslag i organisatoriske splittelser, som for eksempel Chipenda-fløyens overgang til FNLA 1974.

En av de viktigste opposisjonsgruppene har vært Revolta Activa, som stort sett har bestått av intellektuelle.

Den har hatt stor innflytelse på utforminga av MPLAs politiske linje, men liten kontroll over det organisatoriske arbeidet. En av lederne for Revolta Activa er Joaquim Pinto de Andrade, som tidligere var ærespresident for MPLA.

I 1974 kom det til et åpent brudd mellom Revolta Activa og Neto-fløyen i MPLA. Men i løpet av 1975 skjedde det en forsoning igjen. Mange medlemmer av Revolta Activa vendte tilbake til MPLA-kontrollerte områder høsten 1975, og fikk ledende stillinger i administrasjonen til MPLA-regjeringa.

Men våren 1976 slo MPLA-ledelsen igjen til mot Revolta Activa, og arresterte lederne. Revolta Activa har altså hele tida vaklet mellom å jobbe innafor MPLA og å bryte med MPLA. Kampen mellom Revolta Activa og Neto-fløyen i MPLA har vært en kamp mellom to småborgerlige linjer. Det virker som om Revolta Activa har stått for en mer nasjonal linje i opposisjon til mer pro-imperialistiske krefter i MPLA som vil knytte Angola til sosialimperialismen.

MPLA OG MASSEORGANISASJONENE

Samtidig som borgerkrigen raste i Angola i 1975 ble det opprettet ulike masseorganisasjoner. Disse organisasjonene var av ulik type og omfattet både nabokomiteer i boligområdene i byene og arbeiderkomiteer på fabrikker og plantaser. De fleste arbeiderkomiteene var grunnlagt av MPLA-medlemmer, men uavhengig av MPLA. Arbeiderkomiteene og nabokomiteene i byene betraktet seg sjøl som arbeiderklassens og folkets sjølstendige makt-organer. Gjennom denne organiseringa utviklet massene sine egne kadre som stilte seg i spissen for folkets kamp. De fleste av aktivistene satte seg sterkt imot MPLA's forsøk på å skaffe seg organisatorisk kontroll over masseorganisasjonene.

CAC — AMILCAR CABRAL-KOMITEENE

De viktigste av disse militante masseorganisasjonene var Amilcar Cabral-komiteene (CAC) i Luanda og Henda-komiteene. Henda-komiteene drev for eksempel en radiostasjon, Qudia Baguela, som rettet skarp kritikk mot MPLAs byråkratiske ledelse. I oktober-november 1975 var det flere gatedemonstrasjoner i Luanda mot MPLA. Regimets reaksjon lot ikke vente lenge på seg: Qudia Baguela ble stengt og ledende kadre fra CAC og Henda-komiteene arrestert. 6. februar 1976 demonstrerte 600 havnearbeidere og studenter i Luanda mot stenginga av radiostasjonen Qudia Baguela.

OCA — ANGOLAS KOMMUNISTISKE ORGANISASJON

OCA (Organizacao Comunista de Angola) ble grunnlagt tidlig i 1975, og holdt sin første konferanse i oktober 1975. På kongressen ble det oppsummert at erfaringene fra massekampene hadde vist at en masse-

organisasjon ikke var grunnlag godt nok for å drive fram den politiske kampen mot MPLA, det trengtes også et revolusjonært parti som var organisert illegalt. Det var revolusjonære fra CAC som gikk i spissen for å bygge opp OCA.

OCA betrakter seg sjøl som en marxist-leninistisk organisasjon, og har først og fremst organisert seg i byene, hvor hovedvekta legges på mobilisering av arbeiderklassen og det arbeidende folket.

OCA er illegalt, og alle som mistenkes for å være medlemmer av organisasjonen blir arrestert av DISA (det hemmelige politiet i Angola). MPLA-regjeringa har truet med å henrette OCA-medlemmer som sitter fengsla i dagens Angola.

På tross av den brutale undertrykkinga er OCA i stand til å utgi ei illegal månedsavis i Luanda, Vanguarda Operaria, og drive omfattende propaganda mot den sosialimperialistiske okkupasjonen og mot MPLAs borgerlige politikk.

OCA er svært aktive i Luanda, men ikke bare der. I et avisintervju må kommandanten for FAPLA (MPLAs hær) i Malanje-provinsen innrømme at «agenter for OCA/Revolta Activa, som ubevisst eller bevisst står i imperialismens tjeneste, deler ut løpesedler og forsøker å infiltrere FAPLA» (Diario de Luanda, 13. april 1976). Det er også rapportert om aksjoner fra OCA i byen Lobito.

Sitatet ovenfor viser at MPLA-ledelsen frykter OCA. Lucio Lara, MPLAs generalsekretær, har uttalt at opposisjonsgrupper som kaller seg kommunistiske «helt sikkert er opprettet av CIA» (The Economist, 3. april 1976).

UNITA OG DEN VÆPNA KAMPEN

UNITA er en av de tre tradisjonelle frigjøringsbevegelsene, som sammen med FNLA og MPLA bekjempet

den portugisiske kolonialismen med våpen i hånd. Etter at UNITA trakk seg ut av Uambo i februar i år, har organisasjonen sjøl oppsummert stoda i Angola slik: «De væpna styrkene som MPLA har brukt mot UNITA og mot folket i Angola, er ikke fra Angola. Vi står overfor en regulær hær av kubanere, tsjekkoslavakere ... og Sovjet, utstyrt med moderne og avanserte våpen». (UNITA-dokument fra organisasjonens Cuanza-konferanse, 7.—10. mai 1976.)

Alt i mars 1976 vedtok UNITA å omdanne sin regulære hær til en geriljahær. Vedtaket sier ellers at UNITA er «forberedt på å fortsette å kjempe — på markene, i fjellene og i dalene — inntil de kubanske og sovjetiske invasjonstroppene til sist lir samme skjebne som de portugisiske kolonialistene i Angola».

UNITA OG SØR-AFRIKAS STYRKER

UNITAs offisielle dokumenter tar i dag sterk avstand fra den sør-afrikanske intervensjonen i Angola, og benekter påstandene om at de sør-afrikanske troppene kjempet på UNITAs side i borgerkrigen: «I juli 1975 invaderte det rasistiske apartheidregimet i Sør-Afrika Angola... Som svar på denne invasjonen gikk en felles UNITA—MPLA—FNLA styrke til angrep på de sør-afrikanske invasjonstroppene, men ble nedkjempet». (Fra brosjyren «Folkets kamp skal føres fram til seier», utgitt av UNITAs observatører ved FN-hovedkvarteret i New York).

UNITA hevder også at den kubanske invasjonen «hadde som eneste hensikt å drepe svarte angolesere. Etter at sør-afrikanerne trakk seg tilbake som en følge av overenskomsten mellom Neto, Cuba og Sør-Afrika i Ochikango i april 1976, kan Netos forsvarere ikke lenger forklare hvorfor kubanerne fortsatt er i Angola» (Fra brosjyren «Krigen i Angola fortsetter — Cuanza konferansen» utgitt av UNITA i New York.)

UNITAs leder Jonas Savimbi hevdet i «To the Point International» (8. mars 1976) at de har en geriljahær på minst 3.000 mann i sør. Et av geriljahærens hovedangrep har vært Benguela-jernbanen, som binder Zaire og Zambia til havnebyen Lobito i Angola. Gang på gang har åpninga av banen blitt utsatt, med den begrunnelse at det er tekniske vanskeligheter. I Oslo nylig sa MPLAs charges d'affaires i Skandinavia, Maria de Jesus Haller at jernbanen nå skulle åpne ved årskiftet.

INNØMMELSER FRA NETO

President Neto har vært nødt til å til å innrømme at «det fortsatt er uroligheter sør i landet». Ifølge NRKs korrespondent i Angola, Fritz Nilsen, (27. oktober 1976) har MPLA satt i gang en større offensiv mot UNITA, og MPLA innrømmer dermed indirekte at UNITA har kontroll over store deler av Bie-provinsen. UNITA ser på kampen organisasjonen fører mot MPLA som en nasjonal frigjøringskamp, som en anti-imperialistisk kamp rettet mot den sovjetiske sosial-imperialismen og dens kubanske leietropper.

(Øvrige kilder som er benyttet i denne artikkelen: Guardian, London, 27. mai 1976, Vanguarda Operaria, Luanda, nr. 1 og 2 1976, Diario de Luanda, 3. mars 1976 og Vision, Sveits, oktober 1975.)

Del IV: MPLAs svar på arbeiderklassen og folkets kamp: Brutal undertrykking og styrking av voldsapparatet.

I denne artikkelen skal vi legge fram dokumentasjon om MPLAs brutale undertrykking av motstanden mot det nye borgerskapet i Luanda. Metodene MPLA

bruker er fengsling, tortur og landsforvisning av progressive. Samtidig styrkes de delene av voldsapparatet som retter seg direkte mot arbeiderklassen og folket i Angola. MPLA har organisert et hemmelig politi etter mønster av PIDE (det gamle fascistiske hemmelige politiet i Portugal) som trenes av kubanske offiserer, og politiet i Angola drar på studiereiser blant annet til Italia og DDR for å lære seg «teknikk».

FENGSLING AV REVOLUSJONÆRE

Hundrevis av progressive og revolusjonære er blitt arrestert i Angola i løpet av det siste året. Grunnlaget for de omfattende arrestasjonene er sjølsagt at arbeiderklassen og folket i Angola reiser kampen mot det borgerlige diktaturet som MPLA-regjeringa utøver. Særlig omfattende var arrestasjonene i perioden fra oktober 1975 til februar 1976 da MPLA slo til både mot Revolta Activa og progressive aktivister i for eksempel CAC (Amilcar Cabral komiteene).

Vi bringer her en oversikt over enkelte ledende revolusjonære og anti-fascister som har blitt fengslet av MPLA-regimet:

— *Joaquim Pinto de Andrade*, tidligere ærespresident i MPLA og en motstandskjemper som har sittet mer enn 10 år i fengslene til de portugisiske fascistene, en av lederne for Revolta Activa.

— *Gentil Viana*, aktivist i Revolta Activa og tidligere rådgiver for Neto.

— *Manuel Videira*, medlem av Revolta Activa, lege, aktiv i geriljakampen mot portugiserne.

— *Liceu Vieira Dias*, medlem av Revolta Activa.

— *Rui Ramos*, tidligere aktivist i MPLA og redaktør for *Vitoria Certa* (MPLAs teoretiske hovedorgan), aktivist i CAC og seinere medlem av OCA (Angolas Kommunistiske Organisasjon).

— *Rui Castro Lopo*, tidligere sjefskommandant i

MPLAs andre militære region under geriljakrigen mot portugiserne.

— *Hugo de Menezes*, aktivist i Revolta Activa og medlem av MPLAs øverste ledelse fra 1962.

— *Sirgado* og *Nogueira*, aktivister fra sekretariatet for koordinering av nabokomiteene i Luanda-området.

— *Henrique Guerra*, aktivist fra OCA som har tilbragt åtte år i portugisiske fengsler.

— *Matadi*, aktivist fra OCA.

— *Luis Carmelino*, medlem av Revolta Activa, en av de nitten som undertegna dokumentet som markerte bruddet mellom Revolta Activa og MPLA-ledelsen i 1974.

— *Amelia Mingas*.

— *Tito Goncalves*, en av aktivistene i MPLA som hele tida kjempet mot de portugisiske kolonialistene inne i Angola.

Denne lista er på ingen måte en fullstendig oversikt over alle som har blitt fengslet av MPLA-regimet, bare en oversikt over en del ledende aktivister innafor Revolta Activa og OCA. Kildene er de portugisiske avisene *Bandeira Vermelha* (Lisboa), 29. april 1976 og *Unidade Popular* (Lisboa), 20. mai 1976.

Som eksempler på hvor omfattende arrestasjonene av progressive har vært, kan vi nevne at i oktober 1975 ble 9 aktivister arrestert i en enkelt av de mange nabokomiteene i Luanda. Og i april 1976 arresterte DISA (Direktoratet for Informasjon og Sikkerhet i Angola, dvs. MPLAs hemmelige politi) mer enn 100 medlemmer og ledere fra Revolta Activa.

TORTUR OG TRUSLER OM DØDSSTRAFF

Skjebnen til de fengslede er høyst usikker. En del av de arresterte har blitt landsforvist, noen er midlertidig løslatt igjen, men de fleste sitter fortsatt fengslet. Det har kommet fram flere eksempler på at progressive tor-

Angolas president Neto søker økt støtte hos de nye tsarene i Kreml. Her sees han sammen med Sovjets president Podgorny under et offisielt besøk i Sovjet i oktober 1976.

tureres i fengslene i Angola. Et eksempel er Joao Baptista som i mai i år lå i koma etter å ha blitt torturert (*Bandeira Vermelha*, 6. mai 1976). Også Gentil Viana skal ha blitt torturert, sjøl om myndighetene i Angola påstår at hans dårlige helse skyldes sultestreik.

I mars 1976 førte MPLAs innenriksminister Nito Alves an i en større kampanje mot tilhengere av OCA og Revolta Activa. I en tale i rådhuset i Luanda 28. mars 1976 sa han blant annet følgende: «... Alle åpenbart reaksjonære individer, alle dem som er kjent som «OCA», om det er som læremester, skribent eller en som sprer deres materiale, og dem som inntil nå var entusiastiske tilhengere av Revolta Activa, om det var som læremester, aktivist eller hva det måtte være, som ble tatt på fersk gjerning som dette, alle slike bør øyeblikkelig arresteres ...»

Om behandlingen av disse sa Nito Alves i samme tale: «...Dette betyr ikke å lage omskoleringsleire. Rett nok, hvis noen kan reddes gjennom omskolering, gjennom overtalelse, så er det bra, men de uforsonlige, de trassigste, de mest hardnakkete, disse bør ødelegges ...» (Gjengitt etter *Diario de Luanda*, 30. mars 1976). Slik taler sosialfascisten Nito Alves, innenriksminister i «Folkerepublikken» Angola. I samme stil står omtalen av frihetskjemperen Joaquim Pinto de Andrade, som blir kalt «djevelens medhjelper» (*Diario de Luanda*, 17. april 1976).

«Vilkårlige husundersøkelser og arrestasjoner er nå blitt et vanlig innslag i bybildet i Angolas hovedstad.» (Lisboa-avisa *Jornal Novo*, 7. april 1976). Artikkelen i *Jornal Novo* forteller videre at MPLA har tatt i bruk metoden med bokbrenning for å kvitte seg med revolusjonær litteratur. Politiet «har brent det beste biblioteket med revolusjonær litteratur i landet». Hvorfor? Jo, fordi det var bygd opp av «Maria do Ceu Carmo Reis, en tidligere aktivist i MPLA som intellektuelt står nær Revolta Activa» (*Jornal Novo*, 7. april 1976).

PÅSTANDER OM RASISME OG IMPERIALISME

Eksemplet med bokbrenning viser hvor desperate MPLA er i ferd med å bli. Når arbeiderklassen går til angrep mot MPLAs regime, hyler regimets representanter opp om at arbeiderne er «agenter for imperialismen», «sabotører» og «rasister». Men de som er blitt arrestert, har vært lederne for massenes egne maktorganer, for arbeiderkomiteer, «folkemakts»-organer og nabokomiteer som har gitt uttrykk for massenes misnøye med MPLAs politikk. Det regimet er mest redd for, er sjølsagt at arbeiderklassen skal forene kritikken av regimets handlinger med marxist-leninistisk organisering og teori. Derfor brennes revolusjonær litteratur, og en av fagforeningslederne i Ben-

guela blir arrestert «fordi han opprettet marxist-leninistiske studiegrupper på fabrikkene» (fra brosjyre utgitt av CDALPA (Solidaritetskomiteen for folkets kamp i Angola) i Lisboa).

Det fins ikke fnugg av bevis for at den progressive opposisjonen mot MPLA skulle være «agenter for imperialismen». Disse ville påstandene viser tvert om at regimet i Angola ikke er villig til å føre en diskusjon om de politiske linjene, men velger undertrykking og løgnkampanjer for å forsøke å slå ned opposisjonen.

Hvorfor påstår MPLA at bevegelser som Revolta Activa og OCA er rasister? Svaret er at disse organisasjonene har tatt opp kampen mot de kubanske organisasjonene og de kubanske og sovjetiske «ekspertene» og mot de portugisiske jordeierne og kapitalistene som fortsatt er i landet. Arbeiderklassen reiser kamp mot portugisiske kapitalister og kubanske og sovjetiske eksperter som administrerer fabrikkene for regimet i Angola. Denne klassekampen anklages altså av det nye borgerskapet for å være «rasistisk».

STYRKINGA AV MPLAs VOLDSAPPARAT

MPLA-regjeringa driver systematisk oppbygging av de delene av voldsapparatet som direkte retter seg mot «indre fiender», dvs. mot arbeiderklassen og folkets kamp mot det nye borgerskapet.

MPLA har opprettet et hemmelig politi — DISA — som stort sett opererer etter de samme retningslinjene som PIDE (det portugisiske hemmelige politiet) tidligere gjorde.

I tillegg er det opprettet halv-militære militsgrupper (ODP) for å «bekjempe sabotører, avvikende elementer og alle dem som prøver å endre den strategiske og taktiske orienteringen til vår bevegelse» (forsvars-

minister Iko Carreira, sitert fra *Daily News*, Dar es Salaam, 24. februar 1976). På arbeidsplassene er det opprettet spesielle «årvåkenhets-komiteer» (Comissoes de Vigilancia — CV), som i virkeligheten skal «holde arbeiderne under oppsyn, øke produktiviteten og hindre spredning av revolusjonær litteratur» (fra brosjyre utgitt av CDALPA (Solidaritetskomiteen for folkets kamp i Angola) i Lisboa).

Sikkerhetsagenter fra Cuba står sentralt i arbeidet med å bygge opp voldsapparatet i Angola. 1. mai i år ble det klart demonstrert: «I Luanda var kubanske sikkerhetsagenter synlige overalt under paraden 1. mai mens de instruerte sine angolesiske kolleger i metoder for å ta seg av store menneskemengder» (David Ottaway i *The Guardian*, London, 6. juni 1976).

Men politiet i Angola nøyer seg ikke med å få undervisning i hjemlandet av kubanerne. De drar også til utlandet for å lære. I *Diario de Luanda*, for 13. mai 1976, står det et intervju med politisjefen i Angola, Andre Petroff, etter at en delegasjon fra politiet hadde vendt tilbake fra en studietur i Algerie, Jugoslavia, DDR!! og Italia!! Petroff slår fast at fra politiet i Italia hadde man «helt enkelt lært tekniske ting, ikke noe annet». Og han fortsetter: «På det tekniske området lærte vi av Algerie, Italia og DDR, organisasjonsprinsippene har vi lært av Algerie og DDR og når det gjelder ideologiske og politiske spørsmål har vi hentet mye fra DDR».

Vi stiller spørsmålet: Hva blir karakteren av et voldsapparat som bygger på de samme prinsippene som voldsapparatet i fasciststaten DDR og som bruker samme «teknikk» som politiet i DDR og Italia?

Et slikt voldsapparat kan ikke bli annet enn et *borgerlig* voldsapparat som har til hovedhensikt å knuse folkets kamp. Men et sterkt voldsapparat er en nødvendighet for MPLA hvis regimet skal kunne demme opp for misnøyen som nå reiser seg.

Del V: Utviklinga av statskapitalisme i Angola.

I den første artikkelen i denne serien tok vi opp hvordan «Folkerepublikken» Angola fortsatt samarbeider med vestlig monopolkapital og statskapitalismen i Øst-Europa. Her skal vi komme inn på den indre økonomiske utviklinga i Angola, karakteren av «nasjonaliseringene» av utenlandsk kapital og forholdet mellom arbeiderklassen i Angola og de nye herskerne. Den økonomiske politikken til MPLA-regjeringa tjener ikke arbeiderklassens interesser, til tross for pratet om at «Vi bygger et sosialistisk samfunn med massenes støtte» (statsminister Lopo do Nascimento i *Diario de Luanda*, 6. april 1976). MPLAs politikk overfor det arbeidende folket er tvert imot å kneble det gjennom lovverket og regjeringskontrollerte fagforeninger og gjennom direkte voldelig undertrykking.

NASJONALISERINGENE

I en rekke land i den tredje verden er det foretatt nasjonaliseringer av utenlandske eiendommer og kapitalinteresser. Formålet er å styrke den nasjonale kontrollen over økonomien. Dette er en bra tendens som har økt vanskene for imperialistene og de to supermaktene i deres streben etter hegemoni og kontroll.

Men nasjonaliseringer er i seg sjøl ikke noe som avskaffer utbyttinga. Imperialistiske monopoler kan fortsatt sikre seg innflytelse og kontroll gjennom forskjellige slags avtaler, råvareleveranser, eksportavtaler osv.

Hvilken linje har så Angola ført i nasjonaliserings-spørsmålet etter at MPLA erobret statsmakta?

HEINEKEN OG WHITBREAD UNNTATT FRA NASJONALISERINGENE

3. mai 1976 offentliggjorde regjerings-avisa *Diario de Luanda* ei liste over selskaper som var blitt nasjonalisert. Blant annet var to store øl-bryggerier «konfiskert» av staten, *unntatt* de delene av selskapene som var eid av Société d'Assistance Industriale et Commerciale (SAIC), Whitbread Co. (engelsk monopol) og det belgisk-nederlandske monopolet Heineken!!

Grunnlaget for nasjonaliseringene har stort sett vært at staten overtar bedrifter som eierne har forlatt og derfor ikke lenger er i stand til å administrere. Dette inntrykket bekreftes av en kunngjøring i *Diario de Luanda* 5. mai 1976: «Flere sement-fabrikker er nasjonalisert fordi de er forlatt av sine tidligere eiere».

Samtidig får mange av de store utenlandske monopolene foreløpig operere som de gjorde under det portugisiske koloniveldet. Gulf Oil fortsetter å operere på oljefeltene i Cabinda, DIAMANG (eid av sørafrikansk og britisk kapital) fortsetter produksjonen av diamanter og Krupp (Vest-Tyskland) eier fortsatt jernmalmgruvene i Benguela. Stort sett har all ikke-portugisisk utenlandsk kapital fått lov til å fortsette utbygginga av folket i Angola.

Franske journalister besøkte i vår en stor kaffeplantasje som tilhører CADA (Compagnie agricole d'Angola) og fant at plantasjen fortsatt ble administrert av monopolet Espirito Santo. Espirito Santo var tidligere et av de største monopolene i Portugal, men er nå nasjonalisert av myndighetene i Portugal, slik at selskapets største eiendommer er i Angola og Brasil! «Arbeider-komiteene? De er bare et rådgivende organ», svarte den administrerende direktøren, som la til at «ledelsens makt er intakt».

Den administrerende direktøren ga også uttrykk for at han fant myndighetenes generelle holdning «meget

fornuftig» og at nasjonalisering var «høyst usannsynlig» (*Le Monde*, Paris, 28. februar 1976).

I forbindelse med forhandlingene mellom MPLA-regjeringa og DIAMANG om betingelsene for fortsatt produksjon i Angola, heter det fra et propagandaorgan for den internasjonale monopolkapitalen: «MPLA synes svært interessert i å unngå inntrykket av at den har til hensikt å nasjonalisere selskapet, ifølge DIAMANGs president» (det franske finansbladet *Marches Tropicaux*, 5. mars 1976).

UTVIKLINGA AV STATSKAPITALISME OG ET NYTT BORGERSKAP

Men regjeringa i Angola har sjølsagt tatt over driften av en del viktige industribedrifter, uten at det har ført til noen kvalitativ endring av organiseringa av produksjonen. Det er fortsatt kapitalistiske produksjonsforhold som dominerer i den statsdrevne industrien i Angola.

I den statskapitalistiske sektoren gjør de sovjetiske sosialimperialistene en aktiv innsats for å administrere for MPLA-regjeringa. Ifølge den belgiske avisa *Clarte et L'Exploite* er sovjetiske «rådgivere» nå med på å administrere de fleste gruvene i Angola. Avisa nevner også et anlegg for fiskeforedling hvor direktøren kommer fra Sovjet. Under ham jobbet det 60 kubanske teknikere, mens arbeidere fra Angola gjorde alt kroppsarbeidet på fabrikken!

På lang sikt vil MPLA-regjeringa muligens ta over deler av aksjekapitalen i utenlandske selskaper. Gulf Oil er ikke uvillig til å inngå et samarbeid med den angolesiske regjering der staten i Angola overtar 55 prosent av aksjene i Gulfs datterselskap i Angola (ifølge *The Economist*, 6. mars 1976). Gulf hadde faktisk allerede forhandlet seg fram til en liknende kontrakt

med Portugal like før det portugisiske koloniregimet brøt sammen.

På denne måten kommer det til å bli bygd opp et statskapitalistisk system basert på samarbeid mellom utenlandsk kapital og statskapital i Angola. Sjøl om en del selskaper nasjonaliseres fullt ut kommer det fortsatt til å være plass for de tidligere eierne: «De plantasje-eierne som ikke flyktet fra landet da Angola ble frigjort, kommer til å få erstatning for eiendommene sine og tillatelse til å bli på plantasjene og arbeide som eksperter» (ifølge en melding fra det jugoslaviske telegrambyrået *Tanjug*, 29. april 1976).

Men det fins fortsatt gode betingelser for privat kapital, særlig innafor sektorer som turisme, produksjon av konsumvarer og handel. Det virker også som det er plass for «nasjonale» kapitalister i topp-administrasjonen: Escorio, protokollsjeff ved presidentens kontor, eier for eksempel den store restauranten Panque i Luanda! Dette stemmer jo godt overens med MPLA-ledelsens politikk med å åpne armene for det «patriotiske borgerskapet» som skal være «en del av vår angolesiske nasjon».

Borgerskapet i Angola i dag er den klassen som kontrollerer statsmakta og dermed viktige sektorer av økonomien. Det er de som sitter i toppen av MPLA-regjeringas administrative apparat og i ledelsen for de statskapitalistiske fabrikkene. Dette sjiktet er i ferd med å konsolidere seg som den herskende klassen i Angola.

Men samtidig fins store småborgerlige sjikt som slåss om å overta de posisjonene portugiserne etterlot seg. I et intervju med *Le Monde* (28. februar 1976) beskriver en MPLA-offiser dannelsen av «ei ny gruppe handelsmenn, lastebileiere og funksjonærer som alltid har trodd at medlemskortet i MPLA gir dem rett til å overta de ledige plassene etter portugiserne.»

Le Mondes korrespondent René Lefort skriver den 12. mars 1976 at «tusenvís av angolesere som var

funksjonærer eller underordna tjenestemenn nå er blitt handelsmenn med egen villa eller kontorsjefer i den offentlige administrasjonen.»

DYRTID OG MATMANGEL FOR FOLKET.

Resultatene av MPLAs økonomiske politikk har vært at folket har store problemer med å skaffe seg de mest nødvendige varene. Folk må stå i kø for å få kjøpt matvarer i de største byene fordi MPLA ikke er i stand til å organisere transporten skikkelig.

Samtidig meldes det at det nye borgerskapet får forsyninger av frukt og grønnsaker sendt med fly fra Kuba! (Den illegale avisa *Vanguardia Operaria*, Luanda, nr. 2, 1976.)

Men sjøl om en del varer kan skaffes i butikkene, har den store prisstigninga gjort at vanlige folk ikke har råd til å kjøpe dem. Samtidig som prisene stiger, har regjeringa innført lønnsstopp (*Diario de Luanda*, 5. juli 1976), fordi lønningene «ikke har svart til produktivitetsutviklinga og dermed bidratt til inflasjonen» (uttalelse fra finansminister David Mashado sitert fra Lisboa-avisa *Luta Popular* 6. juli 1976). Argumentasjonen virker kjent fra sosialdemokratiets arbeiderfiendtlige politikk her hjemme: det er arbeidernes «urimelige» lønnskrav som skaper inflasjon!

ARBEIDERFIENDTLIG POLITIKK FRA MPLA.

Når arbeiderklassen reiser kampen mot regjeringas reaksjonære politikk, blir de møtt med de mest rabiate løgnkampanjer fra myndighetenes side for å knuse kampen. I enkelte tilfeller har arbeidere som streiket for høyere lønn og bedre arbeidsforhold, blitt møtt med soldater og politi.

Beto Van-Dunem, generalsekretær i UNITA (Angolas LO), har sjøl reist rundt til arbeidsplasser i streik og krevd at arbeiderne gjenopptar arbeidet.

Allerede under overgangsregjeringa i 1975 (der MPLA deltok sammen med FNLA, UNITA og portugiserne) ble det vedtatt en mobiliseringslov (*lei de mobilizacao*) som ga regjeringa mulighet til å tvangs-mobilisere streikende arbeidere til hæren og på den måten underkaste dem militær disiplin. Dette betydde at arbeiderne kunne bli skutt hvis de nektet å gå tilbake til arbeidet. En stor demonstrasjon ble holdt mot mobiliseringloven i Luanda 9. april 1975, men Lopo do Nascimento (som seinere ble MPLAs statsminister), forsvarte offentlig loven som «en lov som tjener interessene til folket i Angola» (*Africa*, juli 1975), og

streikende havnearbeidere ble seinere satt under militærkommando i samsvar med mobiliseringsloven.

Hvis MPLA-ledelsen ikke klarer å kontrollere ulike masseorganisasjoner, går de til arrestasjoner av lederne eller oppløser organisasjonene. Dette siste skjedde med fagforeninga i den nasjonale radioen i Angola, som ble oppløst i mars 1976 (kunngjøring fra informasjonsminister Joao Filipe Martins i *Diario de Luanda*, 26. mars 1976).

På den andre sida blir arbeidere som ikke deltar i de ideologiske «debattene» og «de kollektive tiltaka» som MPLA tar initiativ til, stemplet som kontra-revolusjonære (se kommunike offentliggjort i *Diario de Luanda*, 23. april 1976).

MPLA-regimets arbeiderfiendtlige politikk kommer klart til uttrykk i de talene enkelte regjeringsmedlemmer har holdt på fabrikker der det har vært grepet inn mot politisk uro og streiker for å «gjenopprette ro og orden».

Et annet ledd i MPLAs politikk har vært å legge alle masseorganisasjoner under MPLAs politiske kontroll. Dette gjelder fagforeningene (UNTA), men også de ulike «folkemakts»-organene og nabokomiteene. Valgene på disse komiteene ble utsatt i vår i Luanda på grunn av streikebølgen og manglende «forberedelser» fra MPLAs side i utplukkinga av kandidater (se Angola i dag — del II). Seinere er disse valgene blitt avholdt etter at alle kandidatene var blitt gransket for å utelukke «ekstremister» blant kandidatene. Folk som ble stemplet av MPLA som politiske «ekstremister», ble også fratatt stemmerett. MPLA gjorde grundig arbeid: resultatet var at bare 10% avga stemme ved valget. Mange var blitt utelukket fra å stemme, og massene protesterte mot det ved å boikotte valget.

På et møte på NOCAL-bryggeriet i Luanda den 20. mai 1976, var den regionale lederen for det regimekontrollerte LO til stede for å «ordne opp» etter en periode med «spenning». Han sa blant annet, sitert et-

Jonas Savimbi, leder for UNITA, i hovedkvarteret sitt i Ninda i Angola. Bildet er tatt i november 1976. UNITA har erklært at de vil fortsette å kjempe helt til de kubanske og sovjetiske invasjonstroppene lir samme skjebne som de portugisiske kolonialistene. Foto: Gamma

ter *Diario de Luanda*, 21. mai 1976: «...Jeg vil ta opp en konkret sak fra denne bedriften. Det var reaksjoner som ikke var særlig velvillige overfor regjeringa da den vedtok å fjerne visse kamerater her ved bedriften for å undersøke dem, kamerater som vi trur fungerer som agitatorer, som provoserer fram et klima med agitasjon og spenning innafor bedriften.

Da disse kameratene ble fengslet, var det reaksjoner. Det var kamerater som ikke var enige, det var kamerater som handlet ukorrekt, som mente at arrestasjonen av disse kameratene var despotisk — uten å analysere hvorfor og uten å analysere fordelene som dette ville føre med seg.

Nå ser vi: Det ble sagt oss av kamerat Rogerio Pereira (den lokale LO-bossen på bedriften — *Red.*) at etter at disse kameratene ble arrestert, ble det en økning i produksjonen. Vi har fått opplysninger fra vår Aksjonsgruppe om at det etter arrestasjonen av disse kameratene, er blitt et mer broderlig klima på bedrif-

ten. Det ble også fortalt oss, og dette gledet oss meget, at stadfesta tilfeller av alkoholisme på tapperiet minsket med iallfall 50 prosent. Dette er ytterst viktig, dette er bra, og her kan vi analysere at tiltaka som regjeringa tar alltid er til fordel for arbeiderne, at det bare er arbeiderne som har fordel av arrestasjonen av disse kameratene...» Beto Van-Dunem, som denne fagforeningsbossen heter, fører en usedvanlig klar tale, kjent også i Norge fra disse «fei dem ut»-tider. En ny vri er det likevel i demagogisk retning: Alkoholismen gikk ned med over 50 prosent da «agitatorene» havnet bak lås og slå...

Foruten at MPLA-regimet vil høyne produktiviteten med å slå til mot aktivister, driver de rein lakeivirkomhet for utenlandske monopoler. Dette møtet fant sted på NOCAL-bryggeriet den 20. mai 1976. Bare vel to uker før, den 3. mai 1976, ble dette bryggeriet nasjonalisert, unntatt den delen av aksjekapitalen som eies av det engelske monopolet Whitbread og det belgisk-nederlandske Heineken. Det nye MPLA-borgerskapet går hand i hand med tradisjonelle imperialister.

Falsk «støtte» til den væpna frigjøringskampen

Klassekampen 89/76

— I de siste månedene har verden vært vitne til et merkelig fenomen. Kreml har plutselig endra sin vanlige stil og har overfor landa i det sørlige Afrika begynt å fortelle om nødvendigheten av å føre en «nasjonal frigjøringskrig».

Slik begynner en artikkel fra det kinesiske telegrambyrået Hsinhua 4. november 1976. Artikkelen er et skarpt oppgjør med Sovjets forsøk på å vinne økt innflytelse i Afrika med falske fraser som tilsynelatende støtter den væpna frigjøringskampen i Afrika.

Den sovjetiske charge d'affairs i Uganda leverte 15. september 1976 et budskap fra sin regjering til president Amin. Det ble meldt at han hadde sagt at hans regjering var overbevist om at «den eneste måten afrikanerne i det sørlige Afrika kan overleve på er gjennom væpna kamp».

Den 22. september sa avisa Izvestia i Moskva at «den umiddelbare oppgave» de nasjonale frigjøringsbevegelsene i Afrika sto overfor var å kjempe en nasjonal frigjøringskrig. I mellomtida har Sovjet-revisjonistene proklamert sin «energiske støtte» til de sørafrikanske folkenes kamp for frigjøring.

SOVJET: SABOTØR AV DEN VÆPNA KAMPEN

I løpet av de siste 20 åra har Sovjet-revisjonistene gjort mye usselt og skandaløst for å sabotere nasjonale fri-

gjøringskriger. De har gnålt om det nå velkjente tema at «selv en liten gnist kan tenne en verdensbrann» og at den neste verdenskrigen kommer til å bli en kjernefysisk krig som vil bety slutten for menneskeheten. De lovte om og om igjen å «arbeide hardt... for å slukke gnistene som kan tenne krigens flammer», og de prøvde å slukke slike gnister i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Kynisk stempla de undertrykte nasjoners kamp som «eventyrpolitikk», «overtredelser» og «ikke i rettferdighetens interesse».

FIRE EKSEMPLER

Under det algirske folkets frigjøringskrig mot Frankrike, erklærte de sovjetiske revisjonistene at dette var Frankrikes «indre anliggende» istedenfor å støtte denne rettferdige krigen.

De nektet å støtte det kongolesiske folkets antikonjonalistiske væpna kamp og gjorde til og med alt de kunne for å slukke denne «gnisten».

Da folket i Kampuchea startet den patriotiske krigen for nasjonal frigjøring, vek ikke de nye tsarene tilbake for noe for å bakvaske og sabotere den. De kalte den for en «brodermorderisk» krig og prøvde å slukke denne folkekrigens præriebrann ved å tvinge det kampuchianske folket til å legge ned våpnene.

Og Moskvas verk i Midt-Østen er ikke mindre heslig. Kreml har tydd til ulike manøvre for å hindre de arabiske folkene, inkludert palestinerne å kjempe en rettferdig krig mot de israelske aggressorene. Til å begynne med ville de ikke at de arabiske landa skulle kjempe mot de israelske aggressorene i sjøforsvar. Seinere da de arabiske landa avviste den dominerende innflytelsen og tok opp kampen, la sosialimperialistene hardt press på dem for å akseptere en våpenhvile gjennom å holde tilbake militære forsyninger, spre rykter og forlange betaling av gjeld.

Det er på denne måten klarlagt at de sovjetiske revisionistene alltid har satt seg imot nasjonale frigjøringskriger. Nå har de plutselig skiftet maske og «støttet» nasjonale frigjøringskriger. Nå hevder de nye tsarene at de «støtter» de nasjonale frigjøringskrigene som pågår i det sørlige Afrika. Hvorfor?

INVASJONEN I ANGOLA

Svaret kan sees gjennom deres frekke væpna interven-sjon i Angola, som folk fortsatt har friskt i minne. Det var et «mesterslag» av de nye tsarene å hykle «støtte» til en nasjonal frigjøringskrig. I løpet av sin langvarige væpna kamp, mottok det angolesiske folket aldri opp-riktig støtte fra Sovjet. Like før Angolas sjølstendighet var et faktum, økte de aktiviteten stort for å forgifte forholdene mellom de tre frigjøringsbevegelsene og lage en splittelse ved å støtte en mot to andre, og provoserte til sist fram en borgerkrig i dette landet. For å oppnå sine fordekte mål nølte de ikke med å sette i gang en tragedie, der angolesere kjempet mot angolesere.

SOVJETS TAKTIKK I DET SØRLIGE AFRIKA

Dette er ikke tilfeldig. Det sørlige Afrika har en viktig strategisk betydning og store naturressurser. Det er en region som de to supermaktene — Sovjet og USA — kjemper om kontrollen over. Etter intervensjonen i Angola har Sovjet trappet opp ekspansjonen sin i denne regionen.

For å stoppe den sovjetiske ekspansjonen har USA styrket sine tiltak for å beskytte interessene sine i området. Og Sovjet fortsetter å øke sin ekspansjon i det sørlige Afrika for å stille seg i veien for USAs «skyttel-diplomati». Det er med dette formålet Sovjet har gått inn for en «løsning gjennom væpna kamp». Hensikten

er på ingen måte å gi virkelig støtte til den væpna kampen som folkene i det sørlige Afrika fører, men å sikre seg en fot innafor og kontrollere de væpna frigjøringsbevegelsene i det sørlige Afrika. Sovjet prøver å utnytte den utmerkede situasjonen for frigjøringsbevegelsene i denne regionen til å fiske i rørt vann og utvide sin innflytelsessfære i kampen om hegemoni som føres mot USA. For å oppnå sin skitne målsetting prøver den sovjetiske sosialimperialismen med alle midler å oppmuntre til splittelse i de nasjonale frigjøringsbevegelsene i det sørlige Afrika og hindre enhet mellom de afrikanske landa. Dette er et fåfengt forsøk på å provosere fram en ny krig, utkjempet av afrikanere mot afrikanere.

«STØTTE» FOR Å STYRKE SOSIALIMPERIALISMEN

«Fakta viser,» sier artikkelen i Hsinhua « at den nåværende sovjetiske 'støtten' til og tidligere opposisjonen mot nasjonale frigjøringsbevegelser — så forskjellig som dette er — bare har én hensikt: å bringe nasjonale frigjøringsbevegelser inn som en del av den verdensomspennende sovjetiske strategien for å tjene dens konkurranse med USA-imperialismen om verdensherredømme og for å utføre Sovjets aggresjon og ekspansjon.

Det afrikanske folket våkner mer og mer for hver dag og marsjerer framover. Det afrikanske folket som er herdet gjennom langvarig kamp rister av seg all kontroll og innblanding fra de to supermaktene. Ved å stole på egne krefter styrker de sin enhet, fortsetter kampens vei og anstrenger seg for å oppnå en seier i den nasjonale frigjøringa.»

Ett-årsdagen for «frigjøringa»:

Fortsatt harde kamper i Angola

Klassekampen 90/76

I februar i år proklamerte MPLA den fullstendige seieren over de to andre frigjøringsbevegelsene (FNLA og UNITA) i borgerkrigen i Angola.

Men nå har kampene blusset opp igjen. Til tross for massiv støtte av 15.000 kubanske soldater utstyrt med avanserte sovjetiske våpen, har ikke MPLA klart å ta knekken på UNITA. Tvert imot raser kampene i disse dager hardere enn på svært lenge mellom geriljaenheter fra UNITA og regjeringshæren anført av kubanske elitetropper.

Frigjøringssoldater fra FNLA i nærheten av landsbyen Porto Quipiri. Geriljagrupeer fra UNITA og FNLA driver fortsatt aktiv motstand mot MPLA-regimet i store deler av landet.

11. november skulle vært ett-årsdagen for Angolas uavhengighet. Dette var den dato som i januar 1975 ble bestemt som frigjøringsdagen da representanter for de tre frigjøringsbevegelsene FNLA, MPLA og UNITA kom sammen med den slagne kolonimakta Portugal og inngikk en avtale om å opprette ei overgangsregjering.

Men imperialismaktene med Sovjet i spissen klarte å splitte enheten mellom de tre frigjøringsbevegelsene. Sovjet sendte plutselig store mengder våpen og ti-tusener av kubanske soldater pluss flere hundre sovjetiske «rådgivere» til MPLA, etter at portugiserne var slått, og de tre var blitt enige om ei samlingsregjering.

Takket være den overlegne militære slagkrafta til de kubanske troppene støtta av panservogner, vant MPLA en foreløpig seier i borgerkrigen.

INNRØMMELSE AV MPLA-REGIMET

Men seieren var tufta på utenlandske bajonetter. I dag står det fortsatt 15.000 kubanske soldater i Angola for å opprettholde makta til MPLA-regjeringa i Luanda. På MPLAs kongress i slutten av oktober 1976, ble det (ifølge NRKs reporter Fritz Nilsen) slått fast at de kubanske troppene skal forbli i Angola på ubestemt tid. De skal være der inntil MPLAs hær, FAPLA, sjøl er i stand til å utføre de nødvendige oppgavene.

Ifølge Fritz Nilsen trengs kubanerne fordi «Det finst ein god del uskolerte og til dels udisiplinerte soldatar. (I hæren til MPLA, Red.) Kubanarane trengst for å øve opp disiplinen». (Intervju i Ny Tid, 18. november 1976).

BORGERKRIGEN FORTSETTER

MPLA-regimet har helt siden det seiret i den første fasen av borgerkrigen i februar/mars i år, hevdet at det

Ved ettårsdagen for «frigjøringa» av Angola 11. november 1976 var MPLA-avisa Diario de Luanda smekkefull av annonser fra imperialistiske monopol-selskaper som ønsker å delta i oppbygginga av Angola «i det angolesiske folkets tjeneste». Her er faksimiler av annonser fra de svenske storkonsernene Scania og LM Ericsson.

ikke forekommer væpna motstand mot regimet i Angola i det hele tatt.

Når meldinger om kamper likevel har sivet ut, hevder MPLA at regjeringa har satt inn små enheter mot «banditter og plyndrere».

MPLA har ikke før i det siste vært villig til å innrømme at UNITA fortsatt eksisterer.

Til tross for at MPLA har satset stort, har de ikke maktet å få igang driften av den viktige Benguela-jernbanen, på grunn av UNITAs sabotasjevirksomhet. Åpninga av jernbanen har blitt utsatt gang på gang.

MPLA TIL OFFENSIV

I de siste to—tre ukene har kampene mellom UNITA og MPLA, anført av kubanske tropper, blusset opp kraftig. Det skyldes at MPLA ønsket en større offensiv i et forsøk på å knekke UNITA endelig. Av prestisjemessige grunner ønsket MPLA-regjeringa å få dette unnagjort før «frigjøringsdagen» 11. november og helst før MPLA hadde avsluttet kongressen sin i oktober.

I og med at MPLA-regjeringa satte inn store styrker med støtte av stridsvogner og jagerfly, har den også grundig avslørt sin egen påstand om at den væpna motstanden ble knust i februar/mars i år.

Rundt 15. november 1976 meldte ulike vestlige aviser at kampene fortsatt pågikk for fullt i den sørlige delen av Angola. Dette betyr at borgerkrigen fortsetter og at MPLA-regimet, tross den massive militære støtten fra de kubanske troppene, *ikke* har full kontroll over Angola.

Tusenvis av flyktninger har i løpet av de siste ukene kommet til Namibia og Zambia. I flyktningeleiren Maheba i det nord-østlige Zambia er det i dag rundt 10.000 flyktninger fra Angola.

«U-Hjelp» til MPLA baner veg:

Svensk imperialisme med offensiv i Angola

Klassekampen 97/76

Svensk imperialisme er på offensiven i Angola. Store industriselskaper som Volvo, Gränges, LM Ericson, Scania-Vabis og Beijer-invest er i ferd med å etablere seg i landet. Hva er årsaken til den suksess svensk kapital har i Angola? Svaret ligger i den svenske utenrikspolitikken og svensk «u-hjelp»: «Konkurransen er knivskarp, men vi har et klart forsprang. Og det skyldes ene og alene våre gode politiske forbindelser», uttaler en svenske, Leif Biürebørgh, som har «formidlet kontakter» mellom MPLA-regjeringa og svensk kapital. (Arbetet, Malmö, 31. august 1976).

Den svenske «u-hjelpe» legger altså forholdene til rette for svensk imperialisme i Angola, og MPLA-regimet der ser ut til å ta imot både «u-hjelp» og svensk imperialisme med åpne armer.

Utenlandsk kapital som investerte i Angola den gang landet var portugisisk koloni, har i all hovedsak *ikke* blitt nasjonalisert. De eneste selskapene som staten i Angola har overtatt, er fabrikker og plantaser som ble forlatt av portugiserne under borgerkrigen. Dette betyr at alle de «gamle» multinasjonale selskapene fortsatt opererer i Angola: Diamang, Gulf Oil, Mobil, Bayer, Pepsi-Cola osv.

I en del tilfeller er ikke engang de portugisiske selskapene blitt overtatt. Det gjelder for eksempel *Lupral*-selskapene, som eies av belgisk og portugisisk kapital. Dette selskapet driver ennå en sementfabrikk i Benguela. Og en del av de selskapene som i dag

opererer i Angola, har også sør-afrikansk kapital, for eksempel *Diamang* og *Casa Holandesa*.

Revisjonistenes forsvar mot disse fakta er som regel å si at det tar tid å fri seg fra den økonomiske avhengigheten av imperialismen, og at MPLA nå forhandler om å overta 51 prosent av aksjene i ulike selskaper. Dette er argumenter som ikke holder vann. For det første står Angolas holdning til utenlandsk kapital stikk i strid med den linja Vietnam har valgt. Vietnam nasjonaliserte øyeblikkelig all utenlandsk kapital. Deretter tilbød de de utenlandske selskapene samarbeid på Vietnams *egne* vilkår.

For det andre blir ikke et land sosialistisk om det overtar aksjemajoriteten i imperialistiske foretak. Faktum er at de fleste landa i den tredje verden har gjort dette uten at det av den grunn skjer noen grunnleggende forandring av samfunnssystemet.

SVERIGE — EI NY IMPERIALISTMAKT I ANGOLA

Den imperialistiske dominansen over økonomien i Angola styrkes også ved at stadig nye selskaper trenger seg inn på markedet. Svensk imperialisme står her i en framskutt posisjon.

Volvo begynte i november å levere lastebiler til Angola. Kontrakten omfatter i alt 950 lastebiler. Angola er ikke noe nytt marked for *Volvo*. Denne kontrakten betegnes fra *Volvos* side bare som ei «gjenopp-taking» av et tidligere marked etter at borgerkrigen «midlertidig» satte en stopper for *Volvos* virksomhet i Angola.

Scania Vabis har også solgt lastebiler til Angola for mer enn 100 millioner kroner.

Beijer-invest kjøper hele produksjonen av raffinert olje fra raffineriet i Luanda: 400.000 tonn olje pr. år — pris: ca. 150 millioner kroner.

Og som eksempel på hvilke andre varer Sverige kan

tenke seg å importere fra Angola, siterer vi fra den sosialdemokratiske avisa *Arbetet*: «Og ved siden av de riktig store kontraktene, fins det svensker som forhandler om trivelige ting til middagsbordet: krabbe, hummer og reker, jordbær hele året rundt fra plantasjene i Sør-Angola.» (*Arbetet*, 31. august 1976.) Eksport av slike produkter tjener helt sikkert interessene til svenske kapitalister og deres «samarbeidspartnere» i Angola, men ikke folket i Angola, som må stå i kø i timesvis for å skaffe seg de mest nødvendige matvarene.

SVENSKE INVESTERINGER

Men svensk imperialisme er ikke fornøyd med å kjøpe og selge varer fra og til Angola. Direkte investeringer er neste skritt på veien:

Sahlens, Petro-Swede og *Beijer-invest* forhandler med regjeringa i Angola om et samarbeidsprosjekt med staten om oljeleting og utvinning av olje.

Det svenske gruveselskapet *Gränges* forhandler med MPLA om å ta over produksjonen av jernmalm fra gruvene i Cassinga i den sørlige delen av Angola. Disse gruvene var tidligere eid av det vest-tyske Krupp-konsernet gjennom *Companhia Mineira de Lobito*.

«Vi har vært nede i Angola en gang og forelagt den angolesiske regjering et forslag», uttaler en representant for *Gränges*, Olle Göransson, til den svenske avisa *Dagens Industri*. Han mener at gruveprosjektet i Angola burde kunne komme i stand innenfor rammene av svensk bistand til Angola! Og at en slik avtale dermed blir inngått på regjeringsnivå.

SVENSK U-HJELP STØTTER SVENSK IMPERIALISME

Den sosialdemokratiske avisa *Arbetet* uttrykker forholdet mellom svensk utenrikspolitikk og svensk imperialisme på en utmerket måte: «Millionkontraktene

lokker nå i Angola for den svenske storindustri, som der allerede har begynt å høste fruktene av en framsynt og progressiv sosialdemokratisk utenrikspolitikk. Den «goodwill» som Sverige har i Angola, har gitt svenske forretningsmenn et solid forsprang på konkurrentene fra andre vestlige land.»

Sveriges politikk overfor Angola avslører klart og brutalt klassekarakteren i de «progressive» uttalelsene som Sverige presenterer i utenrikspolitiske spørsmål, og særlig overfor frigjøringsbevegelsene i den tredje verden. Denne «radikale» profilen er bare et forsøk på å skape en myte om at svensk imperialisme er mindre «farlig» enn annen imperialisme. Bak de anti-imperialistiske frasene som har vært en del av svensk utenrikspolitikk de siste åra, ligger svensk monopolkapital i startgropa for å sikre seg nye markeder.

Når Sverige nå trapper opp «u-hjelpa» til Angola, er den viktigste hensikten å styrke svensk kapitaleksport og imperialisme. Og MPLA-regjeringa i Angola tar villig imot både «u-hjelp» på Sveriges premisser og utenlandsk monopolkapital. Bak MPLA-regjeringa skimter vi de kubanske troppene: Sosialimperialismens utenlandske bajonetter er garantist for at den angolesiske økonomien fortsatt domineres av Sverige og andre imperialistiske stater.

Hvem har forandret seg — revisjonistene eller frigjøringsbevegelsene?

I 1967 kom det ut et prøvenummer pluss fire ordinære nummer av et blad som het *Afrika Dialog*. Så vidt vi vet kom det ikke ut flere nummer av dette bladet. Det minner imidlertid svært om bladet *Solidaritet* — både i innhold og utseende. Kanskje mest det siste, for nettopp i Angola-spørsmålet står de to bladene på vidt forskjellige linjer.

Solidaritet, som redaksjonelt domineres av SV-ere og står i nært samarbeid med Fellesrådet for det sørlige Afrika, har konsekvent hyllet Sovjets intervensjon i Angola. Bladet har vært det ivrigste til å hylla MPLA, og angrepa på FNLA og UNITA har vært tilsvarende harde. *Solidaritet* har altså vært en av de ivrigste splittelsesmakerne, og det har helt målbevisst servert Sovjets propaganda. Det er derfor gledelig å se at bladet — i nummeret etter denne pro-imperialistiske propagandaen — annonserte med feite typer at det var i krise: «Abonnementstallet har derfor vært synkende, og økonomien blir verre og verre.» (*Solidaritet*, nr. 1, 1976, s.2.) Det er grunn til å tru redaksjonen. I løpet av ett år har det bare kommet ut et nytt nummer.

Som nevnt hadde bladet *Afrika Dialog* et kort liv. Men det rakk presentere sitt syn på Angola-spørsmålet. I et nummer presenterte det frigjøringsbevegelsene i Angola. Artikkelforfatteren nevner her opp hele fire stykker. (Merk skepsisen overfor MPLA. Ifølge artikkelforfatteren domineres den av intellektuelle.) Etter dette kommer et intervju med lederen for en av fri-

Redaktører:

Tore Linne Eriksen
Steinar Stjerne

Redaksjonssekretær:
Frode Rimstad

Redaksjon:

Lars Allden
Hans Beukes
Magne Sjø
Bernt Hagtvet
Livind Hoffmann
Christian Boe Kjølland
Per Eggum Mauseth
Knut Sogstad
Johan Thorud

Lay-out:

Jan Gjerde

Redaksjonsråd:

Redaktør Hans Fr. Dahl
Forskningsstipendiat
Karl Nandrup Dahl
Universitetsstipendiat
Astrid Eide
Direktør Sven Hamrell
Cand.theol.
Michael Kromberg
Sekretær Oddvar Lundanes
Secretary General
Abdul Minty
Professor Torkel Opsahl
Landsssekretær Kjell
Rosland
Vit.ass. Jarle Simensen
Dosent Axel Sommerfelt
Dr.philos. Yngvar Ustvedt
Sekretær Ingvild
Ørbeck Sørheim

Signerte artikler står for
forfatterens egen regning

Utgitt av Norsk Aksjon
Mot Apartheid
Teknisk utgi-ver:
PAX FORLAG
Redaksjon: NAMA,
postboks 1723, Vik, a,
Oslo 1, tlf. 607217

Abonnement
kr. 10,- pr. år - 6 nr.

Løssalg kr. 2,-
AFRIKA DIALOG
Sehestedsgt. 2,
Oslo 1, postgiro 202515

DE GLEMTE KOLONIENE

De portugisiske koloniene i Afrika kan også kalles "de glemte koloniene" og denne betegnelsen er fortsatt meget dekkende takket være norske lærebøker og konversasjonsleksika. Et naturligt utgangspunkt er å se på et par av de siste lærebøker i vårt århundres historie som er kommet på markedet. Axel Coldevin er regnet som var mest etablerte historieførfatter for den yngre skolen, og "Var egen tids historie" sa dagens lys i 1966 (Aschehoug). Kapitlet "Afrikanske stammefolk blir frie" inneholder imidlertid ikke et ord om de "stammefolk" som fortsatt lever under høyst ufrie forhold. Kapitlet "Stormaktene som mistet koloniene" har heller ikke et eneste ord om det land som fortsatt har sine i behold, og som med de mest grusomme midler kjemper mot det internasjonale rettssamfunnet. Avviklingen av det britiske og franske kolonistyre har tatt bred plass, og det hele rundes av med bemerkningen: "Om enn Europas koloniherrredomme er slutt..." Det er sannsynlig at i 1966, 11 millioner afrikanere i de portugisiske områder ikke vil dele den velvillige lærebokforfatterens oppfatning. Konklusjonen blir under alle omstendigheter at våre elever forblir totalt utviede om kolonimaktens Portugal. Axel Coldevin gir i forordet seg selv det kompliment at heftet er gitt ut for å fore historieundervisningen ajour. Det er tydeligvis langt igjen for dette ønsket er oppfylt.

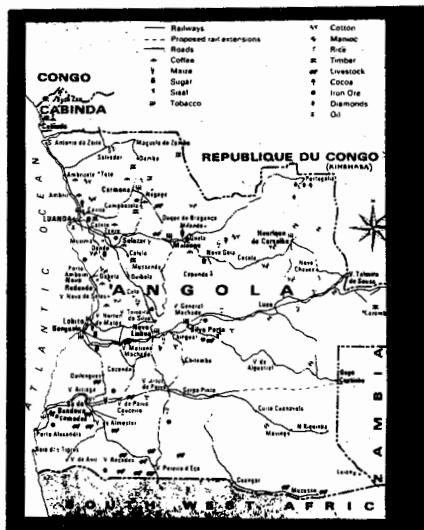
I August Langes bok "90 år. Verdenshistorie" (Johan Grundt Tanum forlag, 1963) er Portugal under hovedkapitlet "Afrika" omtalt en gang, og i en sammenheng som bør gi en viss innsikt i utstrekning: "Sju europeiske stater har hatt kolonier i Afrika. Tyskland mistet sine områder etter den første verdenskrig, og Italia mistet sine etter den annen. Storbritannia og Frankrike utviklet hver på sin måte selvstyre i sine kolonier, og lærte opp afrikanerne til å overta styret. Belgia, Portugal og Spania gikk fram på en annen måte." Punktum. At det ikke nevnes noe om at europeiske makter fortsatt har kolonier i Afrika er høyst overraskende. Betydelig skjøyere er det at Portugals terrorvelde ikke blir beskrevet som "å gå fram på en annen måte" enn Frankrike og Storbritannia.

Det er altså nødvendig å se ut over lærebøkene for å skaffe seg selv den mest overflatiske kjennskap til kolonisituasjonen som står i brennpunktet i internasjonal politikk i dag. Gyldendals gigantiske leksikon er helt nytt, men representerer ikke noen ny linje i opplysningsarbeidet. Vi prøver på stikkordet Mozambique, men det er ikke i 1966 aktuelt for forlaget å skrive et ord om at det utkjempes blodige geriljakamper eller at situasjonen er uhyre tilspiss. Ikke et ord om de største nasjonalistpartiene, og den velkjente og legendariske frigjøringshelten dr. Eduardo Mondlane er heller ikke å finne i dette praktverket med titusener av oppslagsord. Angola er ventelig noe bedre dekket, men det er ikke nevnt noe om massakrene, ikke et ord om det høye tallet på drepne afrikanere, ikke et ord om at kampene fortsatt og krever stadig nye ofre.

Det er tre tilfeldige eksempler. I mellomtiden kjemper den afrikanske befolkningen videre, og FN vedtar stadig flere og krasse resolusjoner. Norge avholder seg fra å stemme, og de som søker i lærebøker og leksika vil aldri få vite at foreløpig har hundre tusen mennesker mistet livet.

Om dette var historien om en vellykket fortællelse.

tie.

lvite i Angola har etablert en enhetsfront, FIA (FRENTE DE UNIDADE ANGOLANA).

Fire frihetsbevegelser:

GRAE-Den revolusjonære eksilregjeringa til Holden Roberto i Angola - kan ikke sies å representere heile Angola. De fleste lederne tilhører Bakongo-stammen og noen av de mer betydelige har også skilt lag med Roberto. Inn-til nylig kontrollerte den en trekant av Angola fra grensa til Kongo til 50 km, utafor hovedstaden Luanda. GRAE's eksperter fikk mesteparten av treninga si i Algeri, og ellers mottok de hjelp fra Jugoslavia, Tunis, UAR, Kenya og Tanzania. Hovedkontoret er i Leopoldville, og GRAE har en offisiell representant i Algerie. I oktober 1966 blei det proklamert enighet mellom de to rivaliserende organisasjonene GRAE og MPLA, men det ser ikke ut til at de praktiske resultater er

særlig store ennå. Holden Roberto kritiserte nylig GRAE for at organisasjonen da for liten finansiert støtte til frinjeringa av Angola.

MPLA: Bevegelsen blir ofte beskrevet som bestående av intellektuelle. Den er representert i Algerie og Cairo, og hovedkvarteret ligger i Kongo-Brazzaville. Den disponerer omlag 500 veltrente soldater, med våpen fra Algerie, som igjen er mottatt fra Sovjet, av FLN. Bevegelsen har mottatt hjelp også fra China, men militær- og politisk treninga har hovedsaklig funnet sted i Øst-Europa og på Cuba. Che Guevara har besøkt MPLA's hovedkvarter.

CPA: I 1965 startet Andre Matsin Soma-Kassinda et felles revolusjonsråd med sikte på å samle alle angolanske frikjæmperbevegelser, men det mislyktes. Han blei arrestert i august 1966.

UNITA: Fra hovedkvarteret i Lusaka har denne organisasjonen konsentrert seg om propaganda og aktiv sabotasje. I februar 1966 gikk UNITA-cropper til åtak på byen Texeira-de-Noussa i Sørøst-Angola. UNITA ledes av dr. Savimbi som tidligere var utenriksminister i Holden Roberto's "regjering".

Portugisisk Afrika og omverdenen:

Det er nødvendig å huske på at Rhodesia, Zambias, Malawi og Katanga-provinsen av Kongo er avhengige av de portugisiske territoriene når det gjelder kommunikasjoner. Oljeledninga fra Beira i Mocambique til Umtali er også en viktig faktor. Inntil nylig så det ut som om Salazar-regimet var lite tilbøyelig til å tillate fremmede "utviklings"-prosjekter i territoriene.

Men siden 1962 har det vært betydelig økning i de fremmede investeringene i Angola, og siden 1964 har Portugal erklært at de er interessert i slike tiltak. De franske, tyske, japanske, amerikanske og britiske interesser har vært mer enn villige til å delta i arbeidet for å styrke Salazars grep på de afrikanske territoriene.

(Fra en konferanse om apartheid i London mars 1967)

NAMA

Norsk Aksjon Mot Apartheid har i et brev til Stortinget kommentert beretningen fra vår delegasjon ved FN's hovedforsamling i fjor høst, og reitter sterk kritikk mot Norges unnskyldningspolitikk. Meldingen kan bestilles fra NAMA, postboks 1723, Vik, Oslo.

gjøringsbevegelsene, nemlig Jonas Savimbi fra UNITA!

Hvem sto så bak dette bladet? Jo, en av dem var «Afrika-eksperten» Tore Linné Eriksen, som i dag er tilknyttet redaksjonen i *Solidaritet*. En annen var SV-eren Lars Alldén, som sannsynligvis står bak intervjuet med Savimbi. Andre størrelser fra dagens pro-imperialistiske SV var Steinar Stjernø og Per Eggum Mauseth.

Det kan være grunn til å spørre: Er det slik at FNLA og UNITA — i tida fra disse artiklene ble skrevet i 1967 og fram til borgerkrigen tok til borgerkrigen tok til i 1975 — utviklet seg fra å være frigjøringsbevegelser til å bli «agenter for USA-imperialismen», «redskaper for vestlig kapitalisme» osv.? Eller er det tvert imot slik at det er Tore Linné Eriksen og andre størrelser fra det daværende SF som har utviklet seg — og, i sin iver etter å tjene sosialimperialismen enda mer trufast, har lært at de må gi fakta på båten og samle alle krefter om å spre propagandaen fra sosialimperialismens hovedkvarter?

OAU og Angola

Organisasjonen for Afrikansk Enhet (OAU) ble oppretta i 1963. Formålet med organisasjonen, som er uttrykt i formålsparagrafen, er ei stadig nærmere samling både politisk og økonomisk av alle afrikanske stater.

OAU har oppretta en egen frigjøringskomité som har til formål å yte støtte, både politisk, økonomisk og militær, til kampen for frigjøring av de delene av Afrika som ennå er under kolonistyre eller er styrt av rasistregimene i Sør-Afrika (Azania) og Sør-Rhodesia (Zimbabwe).

Alle afrikanske stater er medlemmer av OAU, i oktober 1976 var det 46. Frigjøringskomiteen i OAU anerkjenner frigjøringsbevegelsen i de forskjellige land som er under fremmed overherredømme. I noen tilfeller anerkjenner OAU bare én organisasjon, i andre tilfeller flere. I Azania f.eks. anerkjenner OAU både ANC (African National Congress) og PAC (Pan Africanist Congress), i Angola var både FNLA, MPLA og UNITA anerkjent.

OAU har til tider vært en viktig faktor for afrikansk enhet mot de gamle imperialismaktene og mot de to imperialistiske supermaktene. OAU var ei viktig støtte i kampen for frigjøring av Mosambik og Guinea-Bissau. Frigjøringsbevegelsene i Azania og Zimbabwe får støtte fra OAU.

OAU har gitt sin støtte til det vietnamesiske folkets frigjøringskamp og til Palestinas folk gjennom støtte til FNL og PLO. Også på en rekke andre felter har OAU hatt en progressiv funksjon.

Men Afrika består av stater med ulike borgerlige regimer. Det finnes ingen *grunnleggende* forskjeller mellom de afrikanske landene, sjøl om det er lett å peke på at enkelte fører en mer sjølstendig politikk og spiller en mer aktiv rolle i tredje verdens kamp, mens andre er svært avhengige av og dominert av en av supermaktene eller de gamle kolonimaktene.

Likevel finnes det ingen grunnleggende forskjell mellom dem. Statsformen i alle de afrikanske landene er forskjellige varianter av det borgerlige diktaturet.

Ut fra dette er sjølsagt også OAU en borgerlig organisasjon. I dette ligger altså at OAU, sjøl om den er en kraft i den tredje verden, har sin begrensning. For eksempel gikk den ikke mot Marokkos og Mauritanias forsøk på å okkupere Den Arabiske Demokratiske Republikken Sahara (tidligere Spansk Sahara), som erklærte seg sjølstendig i 1975.

OAU fatter bare vedtak når det er full enighet om dem blant organisasjonens medlemsland. Samtidig forplikter medlemmene seg til ikke å foreta seg noe som kan skade eller undergrave regimene i de andre medlemslanda. Gerilja- eller opprørsbevegelser retta mot et medlemsland i OAU vil derfor normalt bli motarbeidd og nekta baser og hjelp osv. fra andre OAU-land. Gjennom dette kan en si at OAU til en viss grad fungerer som en slags «statssjefenes fagforening».

Dette må ikke overskygge det faktum at OAU har spilt en viktig rolle i de afrikanske landas motstand mot de to supermaktenes forsøk på hegemoni og kontroll, og at OAU har støtta frigjøringskampen i de områdene av Afrika som er eller har vært kolonier eller under fremmed rasiststyre.

OAU's forhold til Angola gir også et bilde av organisasjonens begrensning. Flertallet av medlemslanda sto helt fram til borgerkrigen på ei enhetslinje for å forene de ulike frigjøringsbevegelesene. Press fra imperialismaktene (f.eks. i tilfellet Nigeria) fikk et flertall

til å endre standpunkt, til å bryte med OAU's standpunkt og ensidig gå til anerkjenning av MPLA.

Allerede på begynnelsen av 1960-tallet hadde ulike afrikanske ledere tatt initiativ til å forene FNLA og MPLA, som den gang var de to viktige frigjøringsorganisasjonene. Blant annet forsøkte Ghanas daværende president Nkrumah og Tunis' president Bourguiba å forene de to.

I 1963, samme år som OAU ble dannet, vedtok OAU en resolusjon om at kampen i Angola måtte ledes av en enhetlig front av alle frigjøringsbevegelser.

På OAU's toppmøte i Kairo i juli 1964 anerkjente OAU FNLA's eksilregjering GRAE som representant for Angola. Året etter ble også MPLA anerkjent, og OAU gjorde samtidig et nytt forsøk på å forene de to bevegelsene og få slutt på striden mellom dem.

13. oktober 1966 undertegnet representanter for GRAE og MPLA en felles plattform i Kairo etter OAU's initiativ, hvor det het: at den fiendtlige propagandaen straks måtte opphøre, at de to bevegelsene straks måtte frigi de fangene de hadde tatt hos den andre parten, at det måtte settes opp en militær undersøkelseskommisjon for å vurdere situasjonen i Angola og gi råd for å styrke den felles væpna kampen; at det måtte opprettes en felles komité av MPLA og GRAE for videre enhetsforhandlinger med henblikk på både politisk og militært samarbeid.

Heller ikke dette vedtaket kom lenger enn til papiret. OAU tok nå initiativet til å nedsette en komité som hadde i oppdrag å arbeide for å forene de to. Denne komiteen besto av representanter fra Kongo/Brazzaville, Zaire, Ghana, Egypt og Zambia og ble dannet på OAU's møte i Kinshasa (Zaire) i 1967.

På OAU's møte i Addis Abeba 22.—27. juni 1968 hadde dette ennå ikke gitt noe resultat, og heller ikke et nytt framstøt på det møtet ga noe resultat.

På dette møtet trakk OAU tilbake anerkjennelsen av Angolas eksilregjering under ledelse av FNLA.

Komiteen mente «at tilbaketrekkinga av den anerkjennelsen ville oppmuntre til forsoning mellom de to bevegelsene» (sitert etter MPLAs eksekutivkomité 25/6-71). Dessuten ble det hevdet at GRAE hadde hatt tendenser til «å hvile på sine laurbær» og ikke kjempe nok.

I 1972, etter OAUs åttende toppmøte 8. juli 1972 hadde presidentene i Kongo/Brazzaville og Zaire fått i oppdrag å arrangere et forsoningsmøte mellom de to bevegelsene på ny. De to statsoverhodene merket seg med tilfredshet «ønsket hos begge frigjøringsbevegelsene om å lytte til OAUs ønske om enhet mellom de to bevegelsenes politiske og militære styrker». De to bevegelsene var videre enige om at en forsoningskommisjon skulle settes opp for å hjelpe de to sidene med å finne måter til å fremme forståelse og samarbeid. (*Africa Contemporary Record*, 1972—73, s. C 27)

På en pressekomferanse etterpå uttalte for øvrig MPLAs president Agostinho Neto: «Det første skrittet mot enhet er nå tatt. Når det gjelder de konkrete metodene for å oppnå enhet må vi ha flere møter for å avgjøre dette, og statssjefene må komme med framlegg.»....«I ethvert tilfelle er det vårt ønske å kjempe sammen for å bli en enhetlig militær og politisk styrke og å bli *én* organisasjon for å møte fienden».

Denne avtalen ble endelig undertegnet på OAUs konferanse i Rabat (Marokko) i juni 1972. Ikke bare OAU, men også MPLA og FNLA, ivret denne gang svært for å følge opp enhetsforhandlingene.

13. desember 1972 i Kinshasa (Zaire) ble så avtalen om konkret sammenslåing av de to organisasjonene til *én*, med en politisk og militær ledelse, inngått.

Mange borgerlige skribenter, for eksempel den britiske Afrika-kjenneren, Colin Legum, regner denne avtalen for å være den første virkelig seriøse og forpliktende avtalen mellom de to bevegelsene. Her lå

planene klare for ei total sammensmelting av MPLA og FNLA.

Også OAU, som helt siden organisasjonen ble danna i 1963, hadde vært drivende i å forsone de to gjennom de mange forsøk som har vært kort nevnt her, betraktet dette Kinshasa-møtet som viktigere enn alle tidligere.

Men igjen oppsto det vanskeligheter med oppfølginga. 27. februar 1973 kom partene igjen sammen i Kinshasa. Som alltid tidligere kom representanter for de to bevegelsene med ulike forklaringer på hvorfor avtalens innhold ikke var fulgt opp. Gjensidige beskyldninger om å ha brutt avtalen på ulike punkter ble fram satt fra de to partene. Det samme gjentok seg på toppmøtet i OAU i Addis Abeba i 1973, hvor OAU gjorde et nytt forsøk på å sette avtalens innhold i verk.

I slutten av 1973 ble FNLA igjen godkjent som frigjøringsbevegelse av OAU, men den tidligere eksilregjeringa GRAE ble ikke anerkjent.

I perioden fra 1962 til 1973 var styrkeforholdet mellom de to bevegelsene sterkt vekslende. Etter at de begge tok fatt på den væpna kampen i 1961, gikk MPLA inn i en periode med mindre aktivitet. Den engelske Afrika-skribenten Basil Davidson, som hele tida har støttet MPLA, sier sjøl i boka «In the Eye of the storm: Angola's People», side 215, at «MPLA had reached the end of the road». Han regnet altså med at MPLA var ferdig. Også i perioden rundt 1973/74, da MPLA var lammet av indre fraksjonsstrid, var den militære aktiviteten til organisasjonen tilsynelatende laber.

FNLA hadde tilsynelatende en liknende «downperiode» i slutten av 60-åra, da OAU trakk tilbake anerkjennelsen, men kom sterkere igjen utover på 70-tallet.

Disse bølgedalene kom som en følge av sterke personlige, kulturelle, etniske og politiske motsetninger. De politiske programmene til MPLA og FNLA var svært

like og inneholdt de samme avsnittene om nasjonalisering, jordreform osv.

Det de to hele tida var skjønt enige om, var å utelukke UNITA fra forhandlingene. Sjøl om enkelte afrikanske land også på 60-tallet støttet UNITA, var hovedtendensen den at MPLAs og FNLAs felles front mot UNITA ble fulgt opp, ikke minst av viktige nabo-stater som Kongo/Brazzaville og Zaire.

UNITA ble dannet i 1966, og foretok allerede i 1967 en rekke angrep mot portugisiske styrker og portugisisk eiendom. Sjøl om OAUs frigjøringskomité etter hvert fikk inn flere og flere rapporter om UNITAs aktivitet, så respekterte de FNLAs og MPLAs felles front på det spørsmålet.

UNITA fikk heller ikke særlig mye hjelp fra ikke-afrikanske land. De hadde ingen utenlandskontorer eller organisasjoner utenlands som støttet dem. I 1970 bevilget Kirkenes Verdensråd for første gang penger til UNITA ved siden av de to andre frigjøringsorganisasjonene.

UNITA sjøl stilte seg svært positive til enhet med de to andre. De kom med sitt første enhetstilbud i 1966, og fortsatte med liknende tilbud i åra som fulgte.

Både i anledning Brazzaville-konferansen i juni 1972 og Kinshasa-konferansen i desember 1972 sendte UNITA ut erklæringer, hvor de ønsket alle reelle enhetsforhandlinger velkommen (betingelsene for at de skulle være *reelle* var at også UNITA ble innbudt).

UNITA ble i praksis godkjent da OAUs frigjøringskomité på Yauondé-konferansen (Kamerun) 13.—18. mars 1974 vedtok å støtte UNITA finansielt. Den ble formelt anerkjent på lik linje med de to andre først i januar 1975.

I tida 1973—74 hadde OAU arrangert flere møter for å forsone de tre fraksjonene av MPLA: Neto-fraksjonen, Revolta Activa-fraksjonen leda av Joaquim Pinto de Andrade og Revolta Oriental-fraksjonen leda av Daniel Chipenda.

Blant annet arrangerte OAU et møte i Bukavu (Zaire) 27.—28. juli 1974, hvor de tre MPLA-fraksjonene hadde drøftinger. Men også FNLA var til stede og skrev under på ei erklæring sammen med alle tre MPLA-fraksjonene. Det het i erklæringa at de alle skulle danne en felles front og at MPLA igjen skulle være forent innen neste kongress.

Det var særlig Andrade-fløyen som var misfornøyd med at MPLA ikke hadde avholdt en eneste kongress siden 1956. Andrade kom også med en sterk oppfordring til å danne en breiest mulig front av alle krefter som slåss mot Portugal.

Men MPLA-fraksjonene ble ikke forsont. Heller ikke et OAU-forsøk i Lusaka (Zambia) 12.—21. august 1974 lyktes i å forsone dem.

OAU's siste forsøk på å bilegge striden ble foretatt i Brazzaville 3. september 1974. Det som ble vedtatt her, ble heller ikke fulgt opp. Men striden resulterte til slutt i at Chipenda-fløyen forlot MPLA (og søkte mot FNLA) mens Neto-fløyen og Andrade-fløyen ble (midlertidig) forsont noen måneder seinere.

OAU fortsatte sin virksomhet med å oppmuntre de tre frigjøringsbevegelsene til å komme sammen og bilegge all strid. I den perioden som fulgte, viste det seg at ønsket om enhet var reelt både hos FNLA, MPLA og UNITA. I rask rekkefølge møttes FNLA og UNITA 25. november 1974 i Kinshasa, MPLA og UNITA i Luso (i Angola) 18. desember og FNLA og MPLA i Mombasa 3. januar 1975.

Disse møtene var forberedelser til det viktige møtet i Mombasa (Kenya) 3.—5. januar 1975 hvor grunnlaget for et felles politisk program ble lagt, og samtaler om den grunnlovgivende konferansen med Portugal ble forberedt.

OAU hadde gått med på Portugals krav om ei overgangsregjering fram til frigjøringsdagen den 11. november 1975.

I byen Alvor i Portugal ble så avtalen om overgangs-

regjeringa bestående av de tre frigjøringsbevegelsene og Portugal undertegnet 15. januar 1975. Denne avtalen, som består av 60 paragrafer som dekker de fleste områder, var uten sammenlikning det mest omfattende og vidtgående dokument som kom i stand mellom de tre frigjøringsbevegelsene.

OAUs anstrengelser så ut til å ha båret frukter, etter 11–12 års anstrengelser. Men som vi vet ble heller ikke Alvor-avtalen oppfylt, sjøl om overgangsregjeringa eksisterte ei tid i Angola. Om årsakene til dette, særlig Sovjets rolle, skal vi ikke ta nærmere opp her.

OAU tok heller ikke Alvor-avtalens sammenbrudd som et endelig nederlag for enhetsanstrengelsene, sjøl om det nå blusset opp kamper mellom partnerne i overgangsregjeringa. Partene kom i juni 1975 sammen i Nakuru i Kenya hvor de tre organisasjonene fordømte «de militære sammenstøtene, som har forvansket situasjonen og behunstiget tribalisme, regionalisme og rasisme». Videre vedtok de tre partene å følge opp understøttelse av overgangsregjeringa. Dette ble konkretisert på alle feltene av samarbeidet hvor det hadde sviktet.

Sovjet motarbeidet Nakuru-avtalen både i ord og handling, og oppfordret åpent til ikke å respektere den. De fortsatte sin oppvisning av motsetningene, og snart brøt borgerkrigen løs for alvor.

Allerede i juli–august 1975 begynte de første kubanerne å komme, de deltok i Sovjets åpne intervensjon.(se side 000 om dette). Men Sør-Afrikas intervensjon 25. oktober 1975 førte til alvorligere reaksjoner enn den sovjetiske. Det intense hatet som alle afrikanere føler mot det rasistiske Vorster-regimet, førte til at mange OAU-land gikk til ensidig anerkjennelse av MPLA, fordi de mente at FNLA og UNITA hadde forbindelser med Sør-Afrika.

En annen viktig faktor var presset fra supermakta Sovjet. Helt konkret førte dette til at for eksempel Nigeria i begynnelsen av november, altså *etter* Sør-

Afrikas åpne intervensjon, fordømmer Sovjets innblanding i Angola i skarpe ordelag.

Det heter blant annet: «den føderale militære regjeringa vil ta sterk avstand fra den flagrante* intervensjonen i Angolas indre anliggender, på ei tid da de afrikanske landa søker en afrikansk løsning på problemet. Sovjetunionen burde vite at Afrika ikke kan akseptere en slik fornærmelse. Den føderale militære regjeringa vil derfor oppfordre Sovjetunionen og andre med samme tilbøyeligheter til å avstå øyeblikkelig fra videre innblanding i den angolesiske situasjonen, som de ikke har noe med». (det kinesiske telegrambyrået Hsinhua 10. november. 1975).

Kort tid etterpå anerkjenner imidlertid Nigeria MPLAs regjering, og 27. november roser de Sovjets «innsats». «Vi kjenner alle til den heroiske rollen Sovjet og andre sosialistiske land har spilt i kampen for Afrikas frigjøring» (Colin Legum i *After Angola*, s. 31).

Sovjet hadde flere såkalte «felles foretak» i Nigeria, foretak som dominerer svære sektorer av Nigerias økonomi. At Sovjet har truet med økonomiske tiltak overfor Nigeria hvis de ikke inntok ei anna holdning, er hevet over tvil. *International Herald Tribune* 13.—14. desember 1975 hevder dessuten at Nigeria ganske nylig hadde fått et par nye Mig-jagere.

På OAU-konferansen i Addis Abeba 10.—13. januar 1976 forlot OAU det standpunkt som de hadde hatt i 13 år. Ved avstemning stemte 22 stater for å anerkjenne MPLAs regjering ensidig. 22 stater stemte mot, og to stater — Uganda og vertslandet Etiopia — stemte blankt.

OAU var helt lammet. Men umiddelbart etter konferansen gikk Etiopia til anerkjennelse av MPLA. Uganda, hvis president Idi Amin var president i OAU, endret også plutselig standpunkt påfallende raskt, etter kranjel og offentlige trusler fra Sovjet.

Etter dette var det flertall i OAU for å anerkjenne

MPLAs regjering, og MPLA ble kort tid etter formelt opptatt som medlem.

Det er ikke bare spekulasjoner å hevde at Sovjet med ulike former for press (Nigeria og Uganda er neppe de eneste tilfellene), klarte å drive OAU bort fra det standpunktet organisasjonen hadde hatt helt fram til da. Om detaljene i dette er ennå mye uavklart.

Kina og Angola

Kinas linje i Angola-spørsmålet er blitt særlig hardt angrepet av revisjonister og andre som støttet og støtter Sovjet/Cubas åpne intervensjon i Angola. Men under og før borgerkrigen opplevde vi også at åpent reaksjonære nyhetsbyråer og aviser ivrig kolporterte Sovjets løgner om Kina og ellers ga til beste Sovjets egen «framstilling» av begivenhetene i Angola.

For eksempel konkluderte NRKs kommentatorer til stadighet «at denne gangen hadde Kina satset på feil hest, nemlig på den tapende part, mens Sovjet derimot hadde vært mer framsynt og satset på vinneren».

Slik forsøkte borgerpressa å framstille Kina som ei imperialistisk supermakt, som på linje med Sovjet og USA var ute etter å vinne makt og innflytelse i en del av det sørlige Afrika.

Revisjonistene siterte telegrammene fra Moskva ordrett. *Ny Tid* og framfor alt *Friheten* snakket om alliansen FNLA—UNITA—SØR-AFRIKA—KINA. Kina støttet sammen med USA og Sør-Afrika de nykolonialistiske bevegelsene.

Vi har i tidligere artikler flere ganger kommet inn på Kinas holdning til Angola. Vi finner det likevel riktig å behandle spørsmålet i en artikkel for seg sjøl, for å samle opp de viktigste momentene på ett brett.

Kina har sjøl gjentatte ganger, både i skrift og tale, slått fast at de støttet alle tre frigjøringsbevegelsene i den tida de kjempet mot den portugisiske kolonialismen for nasjonal frigjøring. Dette bekreftes til overmål av ulike borgerlige kilder. Ikke minst portugisiske

militærrapporter (som f.eks. Colin Legum, en britisk journalist, har hatt tilgang til) forteller at kinesiske våpen er blitt funnet over hele Angola.

Telegrambyrået Det Nye Kina (Hsinhua) har opp gjennom årene jevnlig brakt telegrammer om kamp-handlinger fra alle de tre frigjøringsbevegelsene.

Ved årsskiftet 1973/74 og i begynnelsen av 1974 hadde alle tre frigjøringsbevegelsene utsendinger i Kina, hvor avtaler om fortsatt støtte til den væpna frigjøringskampen ble fornyet. I løpet av 1975 hadde igjen alle tre frigjøringsbevegelsene representanter på besøk i Kina (Huang Hua i FN's sikkerhetsråd 31. mars 1976). På direkte forespørsel fra OAUs frigjøringskomite og Tanzanias president Julius Nyerere i mai 1973 sendte Kina ikke bare våpen, men også trenere i geriljakrigføring til FNLA, ifølge ulike vestlige kilder, bl.a. Colin Legum, i *Africa Contemporary Record*, 1974—75. Dette var i en periode da MPLA var nesten helt lammet av indre stridigheter, slik at OAU fant det viktig å styrke de frigjøringsbevegelsene som akkurat da var mest kampdyktige. Ifølge Colin Legum ble de kinesiske geriljatrenerne overført fra Mosambik, hvor de hadde trent FRELIMOs geriljastyrker, til FNLAs base i Zaire.

Dette er årsaka til at det fantes kinesere blant FNLA-styrkene da borgerkrigen brøt ut. Men de ble raskt trukket tilbake da kampen mot Portugal tok slutt. Kina har også utdannet kadre fra MPLA og UNITA i geriljakrigføring.

Kina støttet helhjertet opp om enhetsbestrebelsene mellom frigjøringsbevegelsene, og i forbindelse med at Alvor-avtalen ble inngått 15. januar 1975, sendte statsminister Chou En-lai et likelydende gratulasjonstelegram til presidentene for de tre frigjøringsbevegelsene fra det kinesiske folket:

«Undertegninga av Angolas uavhengighetserklæring er en viktig seier for det heroiske angolesiske folket som har ført en langvarig væpna kamp for nasjonal uavhengighet og frihet mot imperialismen og kolonialisme.

Det er en betydelig suksess for de tre frigjøringsbevegelsene som har alliert seg til felles kamp på grunnlag av prinsippet om nasjonal uavhengighet.

Det er et hardt slag for imperialismen, kolonialismen og rasismen, og ei kraftig oppmuntring for de folkene i det sørlige Afrika som fortsatt er under kolonialistisk og rasistisk styre.

Selvfølgelig er avtalen fortsatt bare på papiret, og det vil kreve kontinuerlig og beinhard kamp for å oppnå full gjennomføring av alle forordningene. Gamle kolonimakter vil ikke frivillig trå ut av dette historiske stadiet, og neo-kolonialistiske krefter av ulike avskyninger vil helt sikkert forsøke alle muligheter til å lage vanskeligheter og sabotere.

Det angolesiske folkets kamp for full nasjonal sjølstendighet vil bli lang og vanskelig. Men vi er overbevist om at det angolesiske folket, som har vært prøvd i væpnad kamp, helt sikkert vil vinne full seier i sin nasjonale frigjøringskamp med støtte fra afrikanske land og folk over hele verden, så lenge som de styrker enheten ytterligere, opprettholder full årvåkenhet, vokter seg vel for innblanding fra ytre krefter og fastholder sin beslutsomme kamp.

Den kinesiske regjeringa og det kinesiske folket vil som alltid stå fast ved det angolesiske folkets side og støtte deres rettferdige kamp.» (Oversettelsen fra Peking Review nr. 6—75, er foretatt av *Klassekampen*.)

Straks avtalen med Portugal var inngått, sluttet Kina å sende mer våpen. Påstandene om at Kina fortsatte å sende våpen og annen hjelp til den ene sida i borgerkrigen, er grunnløse. Kinas delegasjonsleder i FN på 30. sesjon, Chiao Kuan-hua, sa i hovedforsamlinga til slutt i spørsmålet om Angola: «Etter at avtalen om uavhengighet ble inngått mellom Angolas nasjonale frigjøringsbevegelse og Portugal, stoppet vi å gi ny militærhjelp til de tre angolesiske frigjøringsbevegelsene. Slik er fakta, og fakta sier mer enn ord ...»

Som nevnt innledningsvis fulgte for eksempel NRK opp Moskvas løgner om at Kina støttet den «vestlig-orienterte» sida i borgerkrigen. En «analyse» var at Kina støttet den en sida fordi Sovjet støttet den andre.

Slike «analyser» fikk også brei spalteplass i den revisjonistiske pressa. *Ny Tid* kunne triumferende gjengi rapporter som fortalte at det var funnet ammunisjonskasser hos FNLA merket «Folkerepublikken Kina».

Dette bekrefter sjølsagt bare det som Kina sjøl hele tida hadde slått fast, at de støttet alle tre frigjøringsbevegelsene, også FNLA, med våpen. At det likeledes fantes ammunisjonskasser fra Kina også hos MPLA og UNITA kunne *Ny Tid* sikkert ha fått brakt på det rene, hvis de hadde hatt noen interesse av det.

Sitater fra FNLAs leder Holden Roberto og UNITAs leder Jonas Savimbi, hvor de uttrykker sin takk til Kina for hjelpa derfra, har på samme måte vært brukt som et avgjørende bevis for at Kina støttet bare disse to. «Merkelig nok» har ulike revisjonistorganer aldri «kommet over» liknende utsagn fra MPLA-hold. Vi skal derfor ta fram et her som slett ikke er det eneste, men som i innhold dekker det som er blitt sagt fra ulike MPLA-representanter: «Kina var et av de første landa som støttet frigjøringskampen, og det nettopp gjennom MPLA. Våre forbindelser med Folkerepublikken Kina har ikke bare eksistert i ett år, heller ikke i noen år, men helt siden starten på vår væpna kamp har Kina stått klar til å støtte oss gjennom å gi militær utdanning til noen av våre militære enheter. Kina har støttet oss materielt på alle måter.»

Dette sa sekretæren i MPLAs politbyrå, Lucio Lara, til den algirske avisa *El Moudjahid* (7. juni 1975). Lara satte også pris på Kinas støtte til enhetsbestrebelsene: «Vi ble glad for å høre at Kina viser stor interesse for aksjonsenheten som er inngått mellom de tre frigjøringsbevegelsene. Kina fortalte også at de ville gjøre alt som sto i deres makt for å gjøre det mulig for denne aksjonsenheten å virkelig komme i stand. Siden

kineserne har forbindelser med alle tre frigjøringsorganisasjonene, anser vi dette for å være en svært positiv holdning.»

Da Alvor-avtalen brøt sammen, oppfordret Kina fortsatt til enhet og ga sin tilslutning til Nakuru-avtalen, (som Sovjet motarbeidet sterkt også i ord. De oppfordret åpent til ikke å følge opp avtalens innhold).

11. november 1975, dagen da Portugal helt og holdent skulle ha overlatt landet til et samlet angolesisk folk, raste borgerkrigen på sitt verste. Sovjetiske og kubanske styrker hadde tatt ledelsen fra MPLA, og fra sør marsjerte regulære styrker fra rasistregimet til Vorster nordover. I en erklæring beklaget Kina sterkt at det ikke hersket enhet mellom de tre frigjøringsbevegelsene på den planlagte frigjøringsdagen. De slo igjen fast at de to supermaktene, og da særlig Sovjet, hadde hovedskylda for det. De roste OAU's mange initiativer for å forene de tre bevegelsene og slo til slutt fast at det angolesiske folket ville komme til å forene seg, kaste ut fienden og samlet oppnå et virkelig uavhengig Angola. Se «Erklæring fra Folkerepublikken Kinas utenriksdepartement», 15. november 1975, s. 189 i denne boka.)

Da Kina sa fra at de ikke ville delta i avstemninga om Angola-resolusjonen i FNs sikkerhetsråd 31. mars 1976, var igjen borgerpressa frampå og hevdet at Kina nektet å støtte en resolusjon som fordømte Sør-Afrikas intervensjon i Angola. «Kina var i selskap med de mest reaksjonære stater» o.s.v.

De faktiske forhold var sjølsagt at Kina mer konsekvent enn noen annen hadde fordømt Sør-Afrika. Dette gjorde de også på sikkerhetsrådets møte 31. mars. I sitt innlegg slo imidlertid Kinas representant Huang Hua fast at de ikke kunne støtte en resolusjon om Angola som helt unnlot å fordømme Sovjet og de kubanske leiesoldatene.

Sitat fra Peking Review: nr. 15, 9/4—76.

Som Huang Hua peker på, stiller resolusjonen heller ikke noe krav om fullstendig tilbaketrekning av alle

fremmede tropper fra Angola. Dette var et av de kravene Kina så som viktigst. Kina avslørte raskt den frekke løgnen bak den såkalte «tilbaketrekkinga» av de kubanske styrkene, og viste at det var et rent propagandaframstøt fra revisjonistenes side. Tvert imot kom det nye kubanere til Angola. Kina slo fullstendig hull på revisjonistenes glansnummer om at kubanerne ble satt inn i Angola først da Sør-Afrika hadde gått til invasjon. De påviste at tusenvis av kubanere og sovjetiske «rådgivere» deltok for fullt i borgerkrigen i ukevis før Sør-Afrika invaderte 25. oktober 1975.

Dette ble seinere bekreftet fra flere hold, blant annet av Colin Legum i boka hans om Angola.

Da sikkerhetsrådet skulle behandle spørsmålet om å ta Angola opp som medlem i FN 23. juni 1976, grunnga den kinesiske representanten Lai Ya-li hvorfor Kina ikke ville delta i avstemninga. Se s. 000 i denne boka.

Kina holder altså konsekvent fast på sitt krav om at alle fremmede intervensjonstropper må ut av Angola. Å gi etter på dette kravet, ville være det samme som å godkjenne Sovjets fortsatte aggresjon mot Angolas folk. Det ville være en oppmuntring til Sovjet og de kubanske leietroppene til å foreta nye imperialistiske aggresjoner i resten av det sørlige Afrika og andre deler av verden.

På grunn av USAs veto i sikkerhetsrådet ble spørsmålet om Angolas FN-medlemskap utsatt. Det kom opp igjen i november 1976. Situasjonen i Angola var ikke forandret siden sist. De kubanske leietroppene sto fortsatt i Angola. Kina unnlot derfor også nå å stemme, med samme grunngeving. Denne gang ble Angola stemt inn som medlem.

Konklusjonen må bli at Kina hele tida har oppført seg korrekt etter den proletariske internasjonalismens ånd. De støttet alle de tre frigjøringsbevegelsene. De oppfordret stadig til enhet, til å løse motsetningene og samarbeide. De advarte gang på gang mot å la ulike motsetninger, som er helt normalt mellom frigjørings-

bevegelser, skape splid og åpen uenighet slik at imperialistmakter og andre fiender kunne spille på dem.

Kina pekte tidlig på faren som imperialismaktene, og da særlig USA og Sovjet, representerte, spesielt i fasen umiddelbart etter at Portugal var beseiret. Kina gikk i spissen for å avsløre Sovjets plutselige «våpenhjelp», som tok til i januar 1975, etter at den væpnede kampen mot Portugal var kronet med seier. Kina advarte likedan mot USAs forsøk på å trenge seg inn via andre veier.

Kina fordømte *alle* fremmede tropper og leiesoldaters nærvær i Angola og forlangte at de skulle trekke seg ut øyeblikkelig for å overlate Angola til det angolisiske folket.

Kina hadde ikke minst fordømt Sør-Afrikas intervensjon. Etter at Vorsterregimet hadde trukket tilbake sine tropper og de vesteuropeiske og amerikanske leiesoldatene var satt ut av spill, gjentok Kina kravet om at alle fremmede tropper måtte ut.

Den kampanjen som Bresnev og Co. satte i gang mot Kina i forbindelse med Angola, og som i sitt løgnaktige og hatske innhold øvergikk det meste som var blitt servert fra sosialimperialistisk hold tidligere, oppnådde likevel ikke sin hensikt. Målet var å sverte Kinas gode rykte blant arbeidere og andre deler av folket verden over, og særlig i den tredje verden. Tross den verdensomspennende hets- og løgnkampanjen, ble dette en fiasko, såvel i Norge som i resten av verden.

Tvert imot ble stadig flere klar over Kinas fortjenestfulle innsats for å støtte frigjøringa av Angola. Det sosialistiske Kina avslørte den falske «Afrika-vennen» Sovjet. Mange som tidligere hadde sett på Sovjet som en venn og støtte til frigjøringsbevegelsene og de afrikanske landa, så nå at Sovjet var ei imperialismakt.

Kinas korrekte holdning overfor frigjøringsbevegelsene i Angola ble lagt merke til. Kina oppmuntret konstant til enhet, men blandet seg ellers *overhodet ikke* inn i Angolas indre forhold.

I skarp kontrast til dette sto Sovjet. Sovjet ikke bare blandet seg inn i interne stridigheter innafor frigjøringsbevegelsene (MPLA), men kom også med trusler og press mot afrikanske land (Nigeria, Uganda), og drev uavbrutt med sitt imperialistiske renkespill bak kulissene.

Over hele verden, ikke minst i Norge, har mange flere fått øynene opp for hvor farlig den sovjetiske sosial-imperialismen er, takket være Kinas avsløringer av Sovjets rolle i Angola-spørsmålet. Gjennom sin politikk overfor Angolas folk, som har vært et strålende eksempel på proletarisk internasjonalisme, har Kina fått mange nye venner.

Erklæring fra Folkerepublikken Kinas utenriksdepartement

Peking, 15. november, 1975 (Hsinhua):

11. november 1975 ble det slutt på det fem hundre år lange portugisiske kolonistyre i Angola, og Angola ble et sjølstendig suverent land. Dette er en stor seier vunnet av Angolas folk som med støtte av folkene i Afrika og hele verden lenge holdt ut i en heltemodig kamp, og spesielt i væpnet kamp siden 1960-åra, mot portugisisk kolonialisme. Den kinesiske regjeringen og folket sender sine varmeste gratulasjoner til denne seieren for Angolas folk og alle de tre frigjøringsorganisasjonene i Angola.

Men det har ikke vært mulig å danne en nasjonal enhetsregjering, og etter sjølstendigheten har det oppstått en ulykkelig situasjon med splittelse og borgerkrig i Angola. Dette er i sin helhet resultatet av rivaliseringen mellom de to supermaktene, og spesielt den utilslørte ekspansjonen og grelle innblanding fra Sovjetunionen. Meningsforskjeller mellom de tre frigjøringsorganisasjonene i Angola var noe normalt og kunne ha blitt bilagt av dem gjennom fredelige konsultasjoner under den nasjonale enhetens fane fri fra innblanding utenfra. Men den sovjetiske ledelsen overså frekt de forskjellige avtalene som var inngått mellom de tre frigjøringsorganisasjonene i Angola med oppmuntring av Organisasjonen for afrikansk enhet om å styrke enheten og oppnå sjølstendighet på et felles grunnlag. De skapte bevisst en splittelse mellom frigjøringsorganisasjonene, sendte inn store mengder våpen, støttet bare en organisasjon og bakvasket og angrep vilkårlig de andre to organisasjonene og provoserte dermed på egen hånd fram borgerkrigen i Angola. Sovjetunionen har

også stadig prøvd å så splid og skape disharmoni mellom afrikanske stater. Disse handlingene fra den sovjetiske ledelsen har fullstendig avslørt deres sanne trekk som sosialimperialisme.

Mange ledere for afrikanske stater, og spesielt OAU, har gjort kolossale anstrengelser for å mekle for å hjelpe de tre frigjøringsbevegelsene i Angola til å blegge striden seg imellom og satte fram en rekke positive forslag om at de tre organisasjonene øyeblikkelig innstilte borgerkrigen og opprettet en nasjonal enhetsregjering. Dette rettferdige standpunktet til OAU er i full overensstemmelse med interessene til folket i Angola og hele Afrika. Det blir verdsatt høyt og resolutt støttet av den kinesiske regjeringen.

Den kinesiske regjeringen og folket har bestandig sympatisert dypt med og med fasthet støttet Angolas folk i den rettferdige kampen deres for nasjonal sjølstendighet mot portugisisk kolonialisme og håper oppriktig at de tre frigjøringsorganisasjonene i Angola, ved å legge vekt på interessene til nasjonen Angola, og hele situasjonen, vil forene seg, fjerne motsetningene seg imellom, bekjempe de felles fiendene, avvise supermaktfisking og innblanding og arbeide sammen for å opprette et enhetlig, forent og virkelig sjølstendig Angola med nasjonal enighet.

(Fra *Kina i dag*, nr. 12, 1975.)

Kinas standpunkt til Angola-spørsmålet

Den kinesiske talsmannen Huang Hua greidde ut om det prinsippfaste standpunktet til den kinesiske regjeringa på møtet i Tryggingsrådet i SN den 31. mars, der eit fråsegnsutkast om Angola-spørsmålet vart drøfta. Huang Hua kom med ei melding før røystinga. Han kunngjorde at Kina ikkje ville vera med på røystinga.

I talen sin sa Huang Hua: «Kina har alltid støtta folket i Angola i frigjeringsrørsla deira mot dei portugisiske kolonialistane. Vi har gjeve hjelp, irekna militærhjelp, til alle dei tre frigjeringsorganisasjonane. Når det gjeld usamhøva mellom dei tre angolesiske frigjeringsorganisasjonane har vi støtt ivra for at dei skulle leggja seg dei sams interessene for den nasjonale frigjeringa på minnet, og stå saman mot den samse fienden. Særskilt bør denne kjensgjerninga verta påpeikt: Etter at den angolesiske nasjonale frigjeringsrørsla og Portugal slutta Alvor-avtalen i januar 1975, som stadfesta at Angola var sjølvstendig, har Kina avstått frå å skaffa meir militærhjelp til dei tre frigjeringsorganisasjonane i Angola.»

Han minte om vitjingane som dei tre organisasjonane — UNITA, MPLA og FNLA — gjorde i Kina i 1975, og sa at under samtalanane hadde den kinesiske sida gong på gong uttrykt von om at dei leiande medlemene i kvar frigjeringsorganisasjon ville løysa usamhøva sine gjennom fredeleg samråding. Den kinesiske sida vona at dei ville lyfta fanen for sjølvstende, einskap og framgang høgt, slik at dei kunne nå sjølvstendet sitt så snart som

råd. Huang Hua sa: «Vi vonar at dei vil leggja seg dei nasjonale interessene på minnet, få slutt på supermaktsinnblanding og intervensjon og slutta seg saman i eit sams tak for å byggja eit verkeleg sjølvstendig og sameint Angola i nasjonal samhug.»

Han heldt fram: «Vi fordømer styresmaktene i Sør-Afrika hardt for dei væpna åtaka og intervensjonen deira i Angola. Vi gjev fast støtte til folket i Angola og resten av Afrika i den rettferdige striden dei fører mot aggresjonen frå Sør-Afrika i Angola.» «Likeins fordømer vi hardt den sovjetiske sosialimperialismen for den aggresjonen og intervensjonen han har synt mot Angola. Vi står heilt og fullt på at det sovjetiske militærpersonellet og dei utanlandske leigesoldatane til Sovjet må dra seg fullstendig attende frå Angola med ein gong.»

«Angola», påpeika Huang Hua, «tilhøyrer folket i Angola, som har full rett til å løysa sine eigne problem utan noka innblanding utanfrå. Kvar den som vyrdar kjensgjerningane og vil fremja rettferd, kan forstå at dette standpunktet vårt spring ut frå dei grunnleggjande interessene til folket i i Angola og resten av Afrika, og frå dei grunnleggjande interessene til den striden folka i verda fører mot dei to hegemoniske maktene i Angola og rivaliseringa mellom dei om hegemoni i det sørlege Afrika.»

Huang Hua nemnde: «Den alvorlege stoda i Angola vart skapt av den ville rivaliseringa mellom dei to hegemoniske maktene. No har rivaliseringa deira kome til det sørlege Afrika og ho veks i styrke. Vi har plikt på oss til å leggja vekt på at den aggresjonen den sovjetiske sosialimperialismen og leigetroppane hans syner mot Angola, er alvorleg. Det er ei hending utan føredøme i saga til den nasjonale frigjeringsrørsla i Afrika etter den andre verdskrigen. Dette er ein del av den ville rivaliseringa med den andre supermakta om overherredøme i verda og om Sør-Atlanteren. Det er del av ein

viktig plan om å gjera åtakstrategien deira i verds-
målestokk til røyndom.»

Han la til: «Kjensgjerningane har prova at innhaldet i den sovjetiske sosialimperialismen ikkje kan endra seg, og ikkje kjem til å gjera det. Han kan lura folk og herja fritt ei viss tid, men han kan ikkje vinna fram i lengda. Vi kan seia med visse at aggresjonen og ekspansjonen hans i Angola er nøydd til å støyta mot hard motstand frå fleire og fleire angolesarar og frå fleire og fleire folk og land i Afrika. Han kjem til å få ei endå meir skammeleg endelikt enn dei gamle kolonialistane.»

Huang Hua kunngjorde: «Den kinesiske utsendingsgruppa fordømer strengt den aggresjonen rasiststyret i Sør-Afrika syner mot Angola. Utsendingsgruppa krev at alle statar syner vyrdnad for sjølvstendet, suvereniteten og den territoriale integriteten til Angola. Utsendingsgruppa fordømer Sør-Afrika for det dei gjer seg nytte av Namibia til å stella til provokasjonar og aggressive handlingar mot Angola eller kva afrikansk granneland som helst. Folket i Angola har rett til å krevja vederlag for den skaden som all utanlandsk aggresjon valdar.

Men vi må peika på at fråsegnutkastet let vera å fordøma den sovjetiske sosialimperialismen og leigesoldatane hans for intervensjonen og aggresjonen mot Angola. Han speglar heller ikkje av det rettferdige kravet om at dei skal dra seg fullstendig attende frå Angola med ein gong.

Den tredje paragrafen i innleiinga viste til «prinsippet at ingen stat eller statsgruppe har rett til å intervenera, beinveges eller omveges, av nokon grunn i det heile, i sakene til ein annan stat heime eller ute». Men rett etter det syner den fjerde paragrafen i innleiinga til den ibuande og lovlege retten kvar stat har når han utøver sin eigen suverenitet til å be om hjelp frå kven som helst av andre statar eller statsgrupper. Når desse to prinsippa vert nytta samstundes i det spørsmålet som

Tryggingsrådet drøftar no, tyder det at det sistnemnde prinsippet slår det fyrstnemnde i hel. Paragraf 4 i innleiinga kjem heilt visst til å verta nytta av den sovjetiske sosialimperialismen til å gjera deira aggresjon og intervensjon i Angola lovleg. Dette kjem til å få alvorlege og uheppelege fylgjer for den rettferdige saka til folka i Angola og dei andre landa i Afrika, når det gjeld å nå fram til frigjering, verja statssuvereniteten og det nasjonale sjølvstendet, og stå mot intervensjon frå supermaktene. Dette har gjeve supermaktene eit fårleg føredøme for å skapa påskot til å syna aggresjon og intervenera andsynes andre suverene statar. Vi kan ikkje vera samde i det på nokon måte,» kunngjorde Huang Hua.

Møtet vedtok fråsegna med ni røyster for henne. Fem medlemsstatar i rådet, mellom dei Storbritannia, Frankrike, Italia og Japan, heldt seg frå å røysta.

(Frå *Peking Review*, nr. 15, 1976)

Kinas stilling til Angola

På møtet i Tryggingsrådet i SN den 23. juni 1976, forklåra den kinesiske talsmannen Lai Ya-li den prinsippfaste stillinga som Kina heile tida har teke til spørsmålet om Angola.

Lai Ya-li sa: «Den ellefte november 1975 kunngjorde folket i Angola høgtideleg sjølvstendet sitt. Dette var utkoma av at folket i Angola ikkje gav seg med dei heltemodige kampene mot den portugisiske kolonialismen, særskilt ikkje med den harde væpna striden som vara i lang tid, og som folka i Afrika og heile verda støtta. Det var òg ein stor siger for heile folket i Angola. I samband med dette sende regjeringa i Kina varme gratulasjonar til folket og frigjeringsorganisasjonane i Angola.»

Han påpeika: «Sjølv om Angola har vunne seg sjølvstende, vert innanrikssakene i Angola framleis utsette for grov innblanding. Den nasjonale einskapen til Angola og sjølvstendet og suvereniteten til landet, vert utsette for alvorlege overgrep som resultat av den aggresjons- og ekspansjonspolitikken den sovjetiske sosialimperialismen pressar fram så rasande.»

Han heldt fram: «Vi tek utgangspunkt i dei grunnleggjande interessene til folket i Angola og i resten av Afrika i striden dei fører mot imperialisme og kolonialisme og mot supermaktsrivalisering om overherredøme. Difor går vi hardt mot at den sovjetiske sosialimperialismen skal halda fram med væpna intervensjon i Angola. I og med at den sovjetiske sosialimperialismen framleis bit seg fast i Angola, er ut-

sendingsgruppa frå Kina heilt mot å skaffa han påskôt for å dra ut dei aggressive handlingane og innblandinga han driv med.» Han la til at ut frå den prinsippfaste stillinga som er vorte teke heile tida, vil ikkje den kinesiske utsendingsgruppa ta del i røystinga om det fråsegnsutkastet som Sovjetunionen og nokre andre land har fremja som rår til at Angola får vera med i Dei sameinte nasjonane.

Lai Ya-li understreka: «Den kinesiske regjeringa og det kinesiske folket har alltid støtta folket i Angola målmedvite i den rettmessige striden deira for nasjonal frigjering. Gjennom den sams striden vår har vi grunnfesta eit djupt venskap med folket i Angola, eit venskap som visseleg kjem til å utvikla seg og veksa seg sterkare i dei samse stridane dei to folka våre fører mot kolonialisme, imperialism og hegemonisme i framtida. Regjeringa og folket i Kina kjenner djup medkjensle med folket i Angola i den vanskelege stoda dei er i no. Vi er djupt overtydde om at sidan det heltemodige folket i Angola greide å slå dei gamle kolonialistane, kjem dei til å greia godt å få slutt på all aggresjon og innblanding frå utlandet, og byggja eit sjølvstendig og sameint nytt Angola med nasjonal einskap.»

Den kinesiske talsmannen viste òg skarpt attende baktalinga og åtaka som den sovjetiske talsmannen Malik hadde kome med.

Komiteen for opptak av nye medlemer greide ikkje å nå fram til semje om rapporten, som råde til at Angola fekk vera med i Dei sameinte nasjonane, på møtet om føremiddagen 23. juni. På møtet i Tryggingrådet om ettermiddagen la USA ned veto mot eit fråsegnsutkast som Sovjetunionen og nokre andre land la fram, som råde til at Angola fekk vera med i Dei sameinte nasjonane.

(Frå *Peking Review*, nr. 27, 1976)

UNITA

Sluttkommunike frå konferansen som politisk utval i sentralkomiteen i UNITA held, der politiske og militære kadrar var med.

Halden i Cuanza, Angola, frå sjuande til tiande mai 1976.

1. Vi meiner at alvoret i den politiske og militære stoda i landet oppstod med den sovjetisk-kubanske invasjonen, rett etter den fjorten år lange kolonikrigen.

2. Vi meiner at mindretals- og marionettstyret til Agostinho Neto har selt landet vårt til utlendingar for å gjera det til koloni att. Med dette viser dei endå ein gong at dei ikkje kan stå for ynskja til fleirtalet i det undertrykte og utbytta folket vårt.

3. Vi meiner at Neto-styret no har teke i bruk fascistiske undertrykkingsmetodar. Dette syner seg i skipinga av undertrykkingsinstitusjonar som Direktoratet for etterretning og tryggleik i Angola (DISA). Mønstret og agentane til dette kjem for det meste frå PIDE (Det portugisiske Gestapo i kolonilanda).

Vi ser at dei rettkomne krava til arbeidarane i Angola som no vert utbytta av kubanarar, vert undertrykte. Vi ser at patriotar som har vigd livet sitt til fridom og fullt sjølvstende, vert plaga og forfylgde.

4. Vi ser at dei såkalla «Folkedomstolane» er skipa for å forfylgja, fengsla og likvidera patriotar som er mot den russiske og kubanske nykolonialiseringa. Dette stadfester endå ein gong at Netoklikken manglar støtte frå folket.

5. Vi har sett at Neto har gjeve lovnader for å vinna

tid, som han ikkje kan oppfylla, om å normalisera ferds-
la etter Benguela-jarnvegen. Slik freistar han å gjera
seg truverdig i augo åt dei utlendingane som har stødd
han finansielt. Fyrst bløffa han om å opne jarnvegen i
mai, så juni og no sist i september.

På grunnlag av dette har konferansen vedteke:

1. Å omorganisera styringsorganet i UNITA.
UNITA er frå no eit *politisk parti*. Det skal styrast etter
revolusjonære politiske prinsipp og ha ein væpna hær.

2. Å omorganisera leiinga i dei væpna styrkane for
frigjering av Angola (FALA), for å omordna dei
politiske og militære måla for denne hæren av arbeidar-
og bondesøner og -døtre heilt klårt, slik at vi kan gjen-
nomføra partiet sitt minimumsprogram (å likvidera
mindretalsstyret av svikarar i Luanda). Så kan vi ta til
på den lange marsjen mot måla i maksimums-
programmet (å setja inn og halda oppe ei nasjonal
samlingsregjering som skal setja i verk den sosialistiske
økonomiske politikken vår).

3. Å styrka den væpna kampen mot mindretalsstyret
Kuba og Russland har tvinga på oss. Dialog med Neto-
regimet er uråd så lenge dei treng vern frå utanlandske
troppar for å overleva. Så lenge det er slik, er det uråd å
setja ein alliansefri politikk, afrikanisme og verkeleg
demokrati ut i livet.

4. Å oppmoda alle patriotar som med urette vert
førde fram for fascistdomstolane til Neto om ikkje å
vakla. Dei må halda fram å fordøma at utanlandske
styrkar står i landet og at undertrykkjarstyret til Neto
stør seg på dei.

5. Å gjera det heilt klårt for alle land at Benguela-
jarnvegen ikkje vert opna att under Neto-regimet. Dette
gjeld same kva vern dei sovjetisk-kubanske styrkane
gjev. Vi kjem til å halda fram med systematiske og lam-
mande åtak på jarnvegen. Dette er ikkje fiende-

handlingar mot grannene, systerlanda våre, Zaire og Zambia. Det er naudsnynt på grunn av striden mot sovjetimperialismen. Å sjå bort frå at Sør-Afrika har dei viktigaste økonomiske interessene sine i sør, er eit mistak som ikkje let seg orsaka. Dei sør-afrikanske styrkane gjekk inn i Angola for å verna desse interessene. Det var slett ikkje naudsnynt å invitera dei hit eller halda drøftingar med dei, slik Neto hadde i Ochikango.

Desse folka som stal våpna våre, kan ikkje seia kor mange slag kubanarane kjempa mot sør-afrikanarane i Angola. Det måtte vel høva bra for folk som kom til Angola for å jage sør-afrikanarane ut! Nei — dei kan ikkje fortelja oss det fordi ikkje *eitt* slag vart kjempa. Kubanarane var heile tida livredde for å gå mot sør-afrikanarane. Ærendet deira var eit anna. Dei kom for å drepa svarte angolesarar. Sidan sør-afrikanarane drog seg ut (eller skifta side) etter forlikingsmiddagen mellom Neto, Kuba og Sør-Afrika i Ochikango i april 1976, har apologetane* til Neto ikkje kunna gjera greie for kvifor kubanarane framleis er i Angola.

Netobanden, dei kubanske agentane, dei russiske sosialimperialistane og agentane deira i Afrika prøver heile tida å gløyma at det finst ei rad faktorar som i samspel gjer at kampen vår ikkje berre er mogleg. Dette samspelet gjer at vi kjem til å sigrar til sist. Dei er:

a. Eit kjempestort landområde som Portugal aldri greidde å kontrollera heilt og fullt dei 500 åra dei var her.

b. Ein folkesetnad der to tredelar er på UNITA si side, takk vera mobilisering og organisering av massane.

c. Veg- og jarnvegsnettet er vidgreint, og 43 av dei viktigaste bruene er øydelagde. Vegane og jarnvegane

* apologet: ein som grunngjer, forklarar eller rettferdiggjør ein person, ein ideologi eller ei handling.

går ofte gjennom aude område. Dette gjer sabotasje og åtak lettare.

d. Økonomien er øydelagt av borgarkrig og massefråflytting av portugisarar.

e. Administrasjonen fungerer rett og slett ikkje.

f. Den utanlandske okkupasjonshæren står framleis i landet. I tillegg er det kome 8000 kubanske settlarar. Meir enn hundre kubanske familiar har no teke over gods portugisarane hadde drive fram i det rike jordbruksområdet Cela.

g. Arbeidsløysa er stor og naudsynthe varer manglar heilt i alle byar og landsbyar i Angola.

h. Luandabanden er fullt ut borgarleg. Det er heilt uråd for han å sameina seg med dei undertrykte og utbytta massane.

i. UNITA finst, og er fortroppen til dei fattige bøndene, arbeidarane, intellektuelle frå by og land, småhandlarar som vonar på eit betre liv, og alle patriotar som er mot at utanlandske troppar står i landet.

j. FALA (dei væpna styrkane til UNITA) finst, og er herda gjennom 10 års strid saman med folket i byane og på landet. Dei har greidd seg utan utanlandsk hjelp, dei har lite på seg sjølve og alltid vorte støtta av det skapande tiltaket i dei undertrykte massane.

k. Leiarane i UNITA og FALA har djupe røter i folket og rik røynsle i krigføring frå det indre av landet. Dei evnar å analysera den indre og ytre situasjonen rett, og kan leggja opp den mest realistiske politiske lina til sann frigjering og nasjonalt sjølvstende for folket i Angola.

1. Vi kan slå den russiske sosialimperialismen. Den arabiske republikken Egypt i Afrika, Folkerepublikken Kina i Asia og Den demokratiske folkerepublikken Albania i Europa har synt oss at det går an å kjempa mot dei som vågar å kalla seg sosialistar, men i røynda

er imperialistar som prøver seg mot alle land dei synest ser små og veike ut.

Vi går inn for å kjempa mot sosialimperialismen med våpen. Dette er den einaste rette lina og ho står i motsetnad til alle kompromiss med Luandastyret, for det fekk makta si av kubanske troppar og russiske våpen.

Mange opportunistregjeringar i dei afrikanske landa godkjende Luandastyret med ein hastverk som rett ut var umoralsk. Mot denne opportunismen, held vi fram at den einaste tenkjelege måten å leva saman med dette styret på, er væpna samlivnad. Det trekk i retning av at grannelanda våre styrkjer forsvaret sitt, og slik vedgår regjeringane deira at Neto-regimet ikkje vekkjer tillit. Imperialismens natur endrar seg ikkje, og viktigaste drivkrafta i han er ekspansjonisme og forsvar av flankane. Om landet vårt, Angola, er eit hærsetjingsmål i dag som den russiske imperialismen trår sterkt etter, då er det synbert for alle grannane våre at deira eigne land er flankane i dette spelet med den russiske imperialismen som hærsetjar.

Vi må knusa styret i Luanda, den trojanske hesten i landet. Det er den einaste verkelege garantien for fredeleg samlivnad på den sørlege delen av kontinentet vårt. Dette styret vart innsett av dei kubanske pseudo-internasjonalistane og dei russiske ekspansjonistane. For UNITA er nøytralitetstida over. Berre dei som på ein eller annan måte gjev konkret støtte til striden vår for at folket vårt skal verta fritt, er våre vener. Dei nøytrale spelar med fiendane våre og mange av dei har godkjent mindretalsstyret i Luanda, stort sett for å tene på stoda i ein fart og verna eigeninteressene sine.

Det vert ikkje fred i Angola! Det vert ikkje økonomisk utvikling! Det vert ikkje ferdsle på jarnvegane! Det skal ikkje finnast hamner i arbeid så lenge Luanda-styret klengjer seg til makta med kubanske troppar og russiske stridsvogner og fly.

For at UNITA ein gong skal gå med på drøftingar med mindretalsstyret i Luanda, krev vi at:

1. Alle utanlandske styrkar må straks ut av Angola.
2. Alle dei offisielle undertrykkingsagentura til MPLA må oppløysast. Dette gjeld «Folkedomstolane», Direktoratet for informasjon og tryggleik i Angola og det løynlege politiet til Neto som dei har skore over leisten til det portugisiske Gestapo (PIDE).
3. Alle kadrar og medlemmer i UNITA, alle som stør oss, og alle andre patriotar som sit fengsla, må gjevast fri. Det einaste brotsverket dei har gjort, er å ynskja verkeleg fridom og sjølvstende for folket i Angola. Dei er patriotar som slost mot det portugisiske styret og sat i fengsel i kolonitida. Vi kan nemna kamerat Joaquim Pinto de Andrade, Carlos Aniceto Vieira Dias, Gentil Viana og fleire andre som var med i Aktiv motstand-gruppene i MPLA. I dag held dei fram motstanden i dei mørke fengselscellene til Luanda-styret.
4. MPLA må utan atterhald godta prinsippet om at ei nasjonal samlingsregjering skal styra landet. Dette er den einaste garantien for verkeleg nasjonal semje og einskap.

Vi har analysert grunndraga i den sovjetiske imperialismen. Analysen seier oss at vi snart kjem til å få sjå motseiingar mellom dei russiske imperialistane og bikkjene deira frå Kuba. Beinet dei kjem til å krangla om, er rikdommane i landet vårt. På den andre sida vil det koma opp motseiingar mellom russarane og kubanarane på den eine sida og Neto-banden på den andre. Sprellemennene for russarane er nøydde til å stå fram for folket i Angola med ei maske av sjølvstende, og dei må prøva å påstå at dei er herrar over dei avgjerdene dei tek. Vi har fått etterretningsmeldingar frå Luanda som tydeleg viser at dei fyrste motseiingane mellom kubanarane og hærstyrkane til MPLA er i ferd med å skjerpa seg. Dei kjem i hovudsak av at no nektar kubanarane å dra ut til fronten utan rennande vatn og elektrisitet.

Folket i Angola veit, og verda utanfor bør heller ikkje gløyma, at MPLA ikkje vann striden om byane med UNITA. Dei sigrane dei mellombels har vunne, var det vanlege hærstyrkar frå Kuba med våpen og pengar frå Russland som stod for. Difor *er Netoregjeringa ikkje noko uttrykk for folkeviljen i Angola*. Det er ei regjering som lever på nåde frå Havana og Moskva.

Konferansen vil difor slå fast at alle tiltak dei reaksjonære i landet vårt og i utlandet og lakeiane for sosialimperialismen set i verk mot Angola, ikkje berre skal, men *må* slåast ned.

Luandabanden har russiske pengar, russiske stridsvogner, russiske fly og kubanske soldatar. Men all denne overlegne styrken står på utrygg grunn. Vi kjempar ein folkeleg og revolusjonær strid. Det store fleirtalet i Angola avviser den utanlandske invasjonen. Dette vil avgjera korleis striden vil ende.

Vi ynskjer å nå måla våre på så stutt tid som råd. Difor ber vi heile partiet vårt, alle som er med i dei væpna styrkane våre (FALA), alle partileiarar, leiarane for masseorganisasjonane, alle målsmennene våre i utlandet, alle landsmenn, og særleg alle patriotiske soldatar, som ikkje vil finna seg i den skamma det er at vi skal verta den fyrste russiske kolonien i Afrika, om å:

a. Passa på at falske angolesarar som arbeider for den sovjetiske sosialimperialismen ikkje får infiltrera hjå oss.

b. Vera på vakt mot dei falske meklarane dei nye tsarane har på lønningslista. Vi kan berre vinna einskap og semje i folket vårt om alle held seg til desse prinsippa; — fridom, verkeleg demokrati, afrikanisme og alliansefridom.

c. Samarbeida med oss og dei væpna styrkane våre kvar dei enn går når dei skal reinsa landet vårt for utanlandske soldatar og svikarar. Dei som har våpen bør skipa geriljastyrkar, sjølv om våpna er dårlege. Geriljastyrkane skal plaga fienden til vanlege FALA-einingar kan ta over.

d. Sabotera all kommunikasjon — vegar, jarnvegar, telefon, osb. Slik kan vi setja fart i oppløysinga av det reaksjonære styret i Luanda.

e. Skipla vanlege arbeidsrutinar, øydeleggja maskinar, halda seg borte frå undervisninga og lamma administrasjonen. Slik kan vi få fienden til å kjenna at han sit på toppen av ei maurtue.

f. Nekta alt samarbeid med dei utanlandske okkupasjonsstyrkane, berre gje dei range opplysningar og nekta dei mat og hus.

g. Alltid hjelpa FALA-styrkane med opplysningar og etterrøkingar om fiendeaktivitet, gje dei mat, og aldri fortelja noko om såra geriljasoldatar eller hær-soldatar som av ein eller annan grunn må verta att, anten det er sjukdom eller noko anna.

h. Auka hausten av mais, poteter, kassava og andre viktige matvarer i områda som ligg langt borte frå hovudvegane, slik at folket og soldatane får nok mat. Det må skipast produksjons-, distribusjons- og forbrukarkooperativ som kan fremja rasjonell produksjon og god utnytting av arbeidskrafta.

i. Organisera folkemilitsar som kan verna produksjonsområda.

j. Utvikla jordbruksproduksjonen og feavl i baseområda og dei frigjorde delane av landet, og samstundes vera flinke til å nytta ressursane fullt ut.

k. Øva frigjeringsstyrkane godt opp. Dei må kunna bruka våpna sine skikkeleg når dei skal kasta ut sosialimperialistane frå Kuba og Russland.

l. La alle soldatar få full opplæring, få dei til å skjønna den historiske skyldnaden dei har til å vinna attende landet vårt og gje Angola ære og vørtnad att.

m. Førebu nasjonen på full folkeleg oppreist.

Venene våre må vera med oss no når vi kjempar mot sosialimperialismen. UNITA og folket i Angola vil ikkje finna seg i fleire orsakingar når vi har vunne. I 1974 såg vi orsakingane i augo på ein del av dei folka som var

fyrst ute for å omfamna oss etter å ha audmjukt og forfylgt oss åtte år.

Vi veit vi skal vinna. Dei som tvilar på dette, undervurderer mennesket si skaparkraft når det har ærefulle, rettkomne og kollektive mål. Dei som ikkje vil teljast saman med oss, kan berre halda seg borte. Det er betre enn å ha opportunistar som spelar dobbel-spel mellom oss. Vi vil heller at dei som er slike spesialistar på svindel og løgn vert verande på marionettstyret si side. Vi kjem til å gå vår eigen veg, slik vi alltid har gjort det. Vi er ikkje, og har aldri vore, lakeiar for amerikansk imperialisme. Vi har aldri vore agentar for Sør-Afrika. Og vi nektar å verta lakeiar og sprellemenn for den russiske sosialimperialismen. Imperialisme er alltid imperialisme. Uansett kvar han kjem frå eller kva bunad han kler seg i, er han fienden til alle folkeslag og det nasjonale sjølvstendet deira.

UNITA har mot til å stri ope mot den sovjetiske sosialimperialismen. Vi kjem til å få Afrika og resten av verda til å undra seg på same måten som vi gjorde det i 1974. Då kalla dei som alltid har undervurdert oss for «den minste styrken i Angola.» Dei som har folket på si side, er aldri små, sjølv ikkje når dei står mot den gigantiske russiske imperialistinvasjonen. Med folket på di side, vinn du alltid. Mot folket er du dømd til å tapa.

Våpenbrør, landsmenn og vener over heile verda. Vi veit at oppgåva vår er vanskeleg og vegen lang og tung. Men vi veit og at strevet vårt skal føra fram. Ein dag skal det kjære landet vårt koma ut av den skuggen den sosialimperialistiske kuinga har lagt over det. Vi skal atter leva som frie menneske, og ha rett til å velja regjeringa vår og det politiske systemet vårt sjølv. Vi vann mange militære sigrar dei siste to månadene under folkemotstanden. Desse er prov på at vi skal vinna. Vi skal atter få møta huslydane våre, venene våre og landsmennene våre i ein einaste stor angolesisk familie. Vi skal verta frie, vi skal vinna einskap, vi skal få sjølv-

stende. Åtaka på dei russisk-kubanske inntrengjarane skal halda fram over heile landet. Ned med Neto-banden! Ned med sosialimperialismen!

Helsa vere ei nasjonal samlingsregjering i Angola! Helsa vere det verkeleg frie og sjølvstendige Angola! Makta til fleirtalet i Angola! Siger eller daude, saman skal vi vinna!

Underteikna politisk utval i sentralkomiteen:

Jonas Savimbi (formann), Miguel Puna (generalsekretær), Ernesto Mulato (fast sekretær), Antonio Dembo (sekretær).

For FALA:

Samuel Chiwale (hærsjef), oberstløytnant Chinondo (generalstabssjef), oberstløytnant Smart Chata (sjef for austfronten), Oberstløytnant Antunes Cahali (sjef i sentralområda).

Cuanza, den tiande mai 1976.

Cuanzamanifestet

(Utferda av politisk utval i sentralkomiteen i UNITA og overkommandoen i Dei væpna styrkane for frigjering av Angola (FALA) i Cuanza, Angola, den tiande mai 1976.)

Styringsorgana i Den nasjonale unionen for full fridom for Angola (UNITA) har hatt møte ved Cuanzaelva frå den sjuande til den tiande mai 1976. Vi har gått grundig gjennom den politiske og militære situasjonen den sovjetiske og kubanske aggresjonen og invasjonen har skapt.

Formannen, Jonas Savimbi, greidde ut for møtet om grunnane til at vi mellombels har lidd tap i byane. Han viste til den ekspansjonistiske håtten til den russiske sosialimperialismen og bruken av kubanske soldatar som kanonføde. Møtet samanfatta så dei subjektive og objektive tilhøva som talar for den folkelege og revolusjonære væpna striden vi fører mot utanlandsk herredøme.

I fjorten år kjempa folket i Angola for å frigjera landet vårt frå det portugisiske koloniveldet. Då kolonistynet vart styrta den 25. april 1974, vona folket i Angola berre på fred og einskap for alle søner og døtre av Angola. Då kunne vi greia det enorme arbeidet det er å atterreisa landet økonomisk.

UNITA har med alle krefter gått inn for alle rådgjerdar som kunne konsolidera freden og den nasjonale einskapen. Utan kan vi ikkje gjennomføra den

økonomiske atterreisinga. Folket i Angola og i resten av verda kan ikkje nekta for at alle freistnader på å skape einskap, kom fra styringsorgana i UNITA:

1. Avtalen om fred og samarbeid mellom UNITA og FNLA, Kinshasa, Zaire, 25/11-1974.

2. Avtalen om fred og samarbeid mellom UNITA og MPLA, Luso, Angola, 22/12 — 1974.

3. Avtalen mellom dei tre frigjeringsrørslene om ei sams tuft for drøftingar med den portugisiske regjeringa, Mombasa, Kenya, 5/1-1975.

4. Alvor-avtalen mellom Portugal og dei tre frigjeringsrørslene om skiping av ei overgangs-(koalisjons-)regjeringa i Luanda, 31/1-1975.

5. Sjølv etter at borgarkrigen hadde brote ut, greidde UNITA endå ein gong å samla til ein fredskonferanse mellom dei tre frigjeringsrørslene i Nakuru, Kenya, 15/6-1975.

Netofraksjonen i MPLA har brote og rive sund alle avtalane. Dei har tvinga på oss ein øydeleggjande borgarkrig, og har invitert intervensjonen frå Russland og Kuba.

Det er det same kor mange entusiastiske, men usanne, argument Netobanden vil koma med for å rettferdiggjera pantsetjinga av sjølvstende og fridom til russarane. Historia vil til fulle visa at det var Neto som var ansvarleg for borgarkrigen.

Politikken marionettstyret i Luanda fører i dag, er ikkje berre tilfeldige utslag av det som var lettast å få til. Sidan november 1974 har Neto heile tida sagt høgt og klårt at han ikkje ville spilla tid på å gjera greie for seg. I Dar-es-Salaam sa han at det endelege målet hans var å etterapa det russiskdominerte styret på Kuba, og den undertrykkjar- og politistaten dei har der.

Apologetane Neto har i Afrika prøver framleis å syna at MPLA fyrst ba dei kubanske troppane om å koma etter at Sør-Afrika hadde trengt inn i Angola og teke parti for UNITA. Dette er den skitnaste av alle dei mange løgnene desse falske afrikanske revolusjonære

har laga. Dette er dei same skamlause sjarlatanane som stal 93 tonn våpen som venene våre i Folkerepublikken Kina sende oss i 1975. Kan dei gjera greie for kvifor Neto-MPLA og dei dyktige kubanske leiarane deira måtte rådleggja saman med Sør-Afrika i Ochikango (på grensa til Namibia) i april 1976? Det var sjølv sagt for å garantera vern til alle sør-afrikanske pengeplasseringar i Angola.

Sigrane vi har vunne dei siste tre månadene er prov på at fleirtalet i Angola framleis stør UNITA, trass i at dei vart vonbrotne når det ikkje vart fred og sjølvstende i Angola. Dette får oss til å kunngjera for heile verda at den russiske sosialimperialismen har grave si eiga grav i Angola, og folket skal gravleggja han der.

Makta til fleirtalet i Angola.

Vi skal vinna eller døy, saman skal vi vinna.

Politisk utval i sentralkomiteen,

*Sentralkomiteen, Dei væpna styrkane for frigjering av
ANGOLA (FALA).*

MPLA og Sør-Afrika. Nokre spørsmål vi ikke har fått svar på

Tidleg i april 1974 kom dei sjølvutnemnde regjeringane i Angola og Sør-Afrika saman «i en vennlig og avslappet atmosfære» til drikkelag og middag. Dei skulle drøfta korleis tilhøvet mellom dei to regjeringane skulle vera i framtida. Dette møtet skulle fjerna alle sjansar for væpna strid mellom dei to landa. Det enda opp i den ikkje enno vidgjetne Ochikangoavtalen. Detaljane i denne er ikkje gjort kjende korkje i sovjetisk eller vestleg presse. Dette er ein del av «gentlemanns»-avtalen mellom USA og SSSR om å halda tett med løyndomar frå marionettstatane deira. Dei som fylgjer nøye med i det som hender i Angola, vil likevel ha ein del spørsmål dei ikkje har fått svar på. Særleg tvil må dei reisa om integriteten til MPLA som revolusjonær organisasjon når ein ser på fylgjene av Ochikangoavtalen:

1. *Kvifor vart det sett i verk rettssaker mot Gerhardt og kompani, men ingen saker eller avrettingar av sør-afrikanske soldatar?* Fordi det ikkje var slag mellom sør-afrikanarane og MPLA. Soldatar som eventuelt vart fanga under mindre operasjonar, vart frigjevne i samråd med Sør-Afrika.

2. *Kvifor har MPLA slutta å sjå på Sør-Afrika som fiende og i staden gjort dei til partnerar.* Drøftingar om ein avtale inneber at dei to statane godkjenner kvarandre innbyrdes som rette representantar. Gjennom avtalen prøvde MPLA å få, og fekk, godkjenning og legitimitet frå Sør-Afrika.

3. *Kva vil henda med SWAPO-styrkar som kjempa frå UNITA sine område?* MPLA har i avtalen gått med på at Sør-Afrika er den rette styresmakta i Namibia. Dei er vortne samde om sams grensepatruljer og kontrollpostar med mannskap frå Sør-Afrika, Kuba og MPLA. MPLA godkjenner ope at Sør-Afrika har råderett i Namibia. Dei stormodige feigingane i MPLA har godkjent eit styre som det namibiske folket, OAU og SN går mot.

4. *Kvifor er Sør-Afrika sine økonomiske interesser heilt urørde i Angola?* Ikkje berre er dei urørde, men MPLA og kubanarane hjelper til å halda vakt om vasskraftkjeldene til Sør-Afrika mot geriljaåtak! Når vi les at MPLA nasjonaliserer må vi lese mellom linene. Dei nasjonaliserer tome skal, firma portugisarane har lete etter seg. Men DIAMANG-diamantselskapet De Beer-kompaniet (sør-afrikansk) kontrollerer i Angola, held fram med drifta. MPLA samarbeider fullt ut. Det same gjeld Gulf Oil og andre vestlege interesser.

Det einaste verkelege svaret på desse spørsmåla er at militært, politisk og økonomisk, er:

Afrika selt endå ein gong.

Den Kommunistiske Organisasjonen i Angola:

MPLA representerer det nye angolanske borgerskapet.

1. oktober 1975 holdt Den kommunistiske Organisasjonen i Angola (OCA) sin 1. konferanse. Organisasjonens erklærte mål er å bygge et kommunistisk parti i Angola med grunnlag i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning. Fra ei brosjyre OCA har gitt ut på portugisisk har vi oversatt et avsnitt som gjengir den analysen den 1. konferansen la fram av MPLA. Avsnittet er oversatt av redaksjonen i AKP(m-l)s tidskrift «Internasjonalen».

OM KLASSEKARAKTEREN TIL MPLA OG NØDVENDIGHETEN AV EN SJØLSTENDIG KOMMUNISTISK ORGANISASJON

Den 1. kongressen (i OCA) slo fast følgende om klassekarakteren til MPLA:

a) — Etter at småborgerskapet begynte å stige opp til å bli et utbytende borgerskap, var det og det partiet som representerer dette nye borgerskapet, MPLA, ikke interessert i å skape et folkedemokratisk regime, og heller ikke i å avskaffe menneskets utbytting av mennesket. De prøver straks å ta makta for å overta privilegiene til det flyktende koloniale borgerskapet og for å opprettholde utbyttinga av arbeiderne og bøndene. Samtidig undertrykker de også de delene av småborgerskapet som ikke er korrumperte.

b) — Som en følge av dette viser det seg at det oppstigende småborgerskapet og partiet som representerer

det, er ute av stand til å løse de konkrete problemene til folkemassene. De bruker en populistisk demagogi for å føre dem bak lyset, men de borgerlige, fascistiske og korruperte handlingene de utfører og den systematiske krenkinga av de demokratiske frihetene viser stadig klarere at de har en populist-fascistisk karakter. Det var dette som skjedde da MPLA stengte progressive aviser og dermed la hindringer i veien for ytringsfriheten for folk som talte på vegne av massene. Det samme skjedde da MPLA tok fullstendig kontroll over alle arbeiderorganisasjoner og folkelige organisasjoner og forvandla dem til MPLA-komiteer i stedet for komiteer som var kontrollerte av folket. Det skjedde da MPLA begynte å bruke UNTA for å overvåke, kontrollere og inpsisere arbeiderene på samme måte som det skjedde med de fascistiske fagforeningene, og skapte fascistiske «overvåkingskomiteer» på fabrikkene. Og det skjedde da MPLA begynte med skremsler, fengslinger og trusler om henrettelse mot alle revolusjonære og mot demokratiske og progressive grupper i sine egne rekker.

c) — Fordi MPLA er et borgerlig parti har det vist seg at det ikke er i stand til å føre en virkelig folkekrig mot utenlandsk aggresjon. Det opprettholder en hær som er atskilt fra massene, med befal som ofte er fascister, borgere eller korruperte personer som ønsker å leve et makelig og behagelig liv, og som gjør overgrep mot soldatene og folket og undertrykker dem. Det skapte forsvarskomiteer i stedet for å skape virkelige folkemilitser og væpne folket. Det førte en klassisk, borgerlig stillingskrig og ikke en virkelig folkekrig (som MPLA ikke kan og ikke vil føre) som fremmer brei deltaking fra det væpna folket, mobiliserer det og organiserer det i stor målestokk, bekjemper korrupsjon og borgerlig praksis og skaper en solid proletarisk disiplin. Men MPLA gjorde ikke dette, og grunnen er at det har ei borgerlig politisk linje som tjener det nye utbytende borgerskapet (i dag angolanske) som holder på å bli forma. Dermed blir det helt umulig å oppnå

seier mot imperialismens angrepsstyrker. Bare med ei revolusjonær politisk linje, ei kommunistisk linje, som forener og leder de store folkemassene i en virkelig, langvarig folkekrig, er det mulig å vinne over den utenlandske aggresjonen og drive imperialismen fullstendig ut av landet vårt.

d) — *Med den klassebasisen MPLA har, med den populist-fascistiske linja til ledelsen som er støtta av det nye PIDE (sikkerhetspolitiet), er det absolutt umulig å greie å forandre denne borgerlige rørsle innafor. Det er også umulig å få den til å respektere sine egne ideer og de demokratiske reglene* — i motsetning til det forskjellige (svært troskyldige progressive og demokratiske grupper tror. De har ikke kuttet navlestrengen til den borgerlige rørsle og er ute av stand til å gjøre en klasseanalyse av den nye politiske situasjonen og si egen rørsle. Derfor ender de opp med å falle over i leiren til de allierte for fascismen og kontrarevolusjonen, og hjelper i siste instans dem.

e) — *MPLA er ikke annet enn partiet til det byråkratiske småborgerskapet som holder på å stige opp til borgerskapet. Det forsvarer utbytterinteressene til et nytt borgerskap, som faller sammen med utbytterinteressene til sosialimperialismen.*

Men MPLA drar fordel av den prestisjen det vant i frigjøringskrigen (som småborgerskapet hadde all interesse av å føre, fordi imperialismen hindra det fra å oppnå målet sitt i utbyttinga). Det drar også fordel av den fascistiske og terroristiske karakteren til de andre bevegelsene. På grunnlag av dette forsøker MPLA å framstå for massene som ei demokratisk rørsle som støtter «folkemakta» i ord. På denne måten får det en viss prestisje blant massene.

Men i praksis forsøker MPLA å kontrollere og begrense virksomheten til folkets og arbeidernes organisasjoner. Det løser ikke noen av de viktigste problemene for massene (sult, brødmangel, vann, transport, spekulasjon osv.). Det støtter og oppmuntrer

korupsjonen som det nye borgerskapet driver med, prøver å «kontrollere» folket og innsette seg sjøl som nye herskere over det og utsetter det for ny undertrykking. Det tyr til svært grove krenkinger av demokratiet, bruker trusler, vilkårlige fengslinger, krenker kvinner i fengslene, bruker tortur og vold for å undertrykke progressive aviser og alle progressive krefter.

Under den «folkelige» kappa viser det seg at MPLA i virkeligheten er folkefiendtlig, borgerlig og for utbytting. Under den «demokratiske» kappa viser det seg at MPLA i virkeligheten er antidemokratisk og for undertrykking. Den kappa av populistisk demagogi MPLA omgir seg med, klarer ikke å skjule fascismen som kommer tydeligere fram dag for dag. Og folket begynner å oppfatte dette bedre og bedre for hver gang.

På det politiske planet er det helt presist å karakterisere MPLA som et populist-fascistisk parti — populistisk i ord og fascistisk i handling.

Dag for dag blir stadig nye deler av arbeiderklassen tvunget til å arbeide for de korrupte arbeiderkommisjonene og de fascistiske overvåkingsskomiteene, og nye deler av bøndene og nye deler av det småborgerskapet som ikke er bestukket, blir bevisste om at MPLA har en folkefiendtlig, anti-demokratisk og fascistisk karakter. (Bøndene ser ikke noenting til noen jordreform. De ser den jorda kolonialistene har forlatt, men blir ikke mobilisert til å overta den og væpne seg for å forsvare den. Det småborgerskapet som ikke er bestukket, er daglig vitne til en strøm av klanderverdige forhold, en utstilling av luksusbiler, et forbruk av kostbare drikkevarer som aldri blir kalt alkoholisme i borgerskapet, kadre i MPLA og ledere for FAPLA som utvikler seg til borgere og selger seg sjøl, og korrupsjon og undertrykkelse hver eneste dag.)

f) — *Ettersom undertrykkelsen blir kraftigere, massenes nødvendige behov ikke blir tilfredsstilt og motsigelsene mellom borgerskapet og folket og mellom*

offiserene og soldatene skjærer seg, ser MPLA seg tvunget til å ty stadig mer til venstrefraser. Snart vil det begynne å snakke frekt om folkedemokrati og sosialisme og arbeiderklassens ledelse (i den borgerlige rørsle som ledes av borgerskapet!). I handlingene sine opptrer MPLA helt motsatt. Det forfølger alle som virkelig forsvarer folkedemokratiet og arbeiderklassens ledende rolle, og truer dem med henrettelse. (Arbeiderklassens ledelse kan bare bli utøvd gjennom arbeiderklassens parti som må bli skapt utafor den borgerlige rørsle.) Disse nye demagogiske og populistiske manøvrene narrer ikke de revolusjonære og vil snart bli avslørt av massene.

Det er bare de naive progressive som blir begeistra og roper «Se her, ledelsen har ikke skylda, dette vil forandre seg» hver gang de hører noen demagogiske «venstre»-fraser (som alltid kommer før eller etter undertrykking av de revolusjonære).

Men undertrykkinga, fengslingene, henrettelsene, korrupsjonen og borgerliggjøringa er kjennetegn ved MPLA som ei borgerlig rørsle, og det kan ikke (og ønsker ikke) å gjøre noe for å rette på disse tinga. Det er ledelsen som styrer over MPLA og som bestemmer denne borgerlige politikken. Og denne bekymringsløse og rolige «venstre»-fløyen i MPLA forsoner seg med det og sier — som den har sagt i 14 år — at «dette vil forandre seg». I virkeligheten vil disse «venstre»-elementene i MPLA falle over i den kontrarevolusjonære leiren.

g) — Som en siste manøver for å forsøke å få bukt med de indre motsigelsene sine og motsigelsene mellom seg og folket, er det mulig at de revisjonistiske delene av MPLA (som er fjernstyrt fra Moskva og Lisboa gjennom P«C»P) vil prøve å «stifte» et falskt kommunistparti innafor den borgerlige rørsle, for å prøve å bedra massene bedre.

Det er viktig at alle revolusjonære og hele folket forstår følgende en gang for alle: MPLA er, som en kan se, ei borgerlig rørsle som det stadig blir mer grunn til å

kalle populist-fascistisk, som selger seg stadig mer for de våpna den får fra Russland, Cuba og Portugal (i det siste tilfellet tenker vi på revisjonistene fra «PCE» som blir sendt til Angola og til MPLA, og som det alltid står en ledende stilling og venter på).

MPLA forandrer seg ikke innafra. Hver venstre frase får følge av et skritt til høyre. Det kjærlige «forsvaret» for folkedemokratiet og forsøket på å danne et falskt parti innafor MPLA er ikke noe annet enn nye demagogiske manøvrer for å narre de troskyldige, men det er lenge siden det narra massene.

h) — Av analysen av den politiske situasjonen, klassekarakteren til MPLA, dens borgerlige linje og tjenestene den gjør det nye borgerskapet som er i ferd med å stige fram, og den borgerlige krigen den fører, kan vi slå fast at det bare er et ekte sjølstendig og uavhengig kommunistisk parti (som er skapt utafor MPLA og holder seg utafor MPLA) og bygger på de vitenskapelige prinsippene i marxismen-leninismen, som kan lede arbeiderklassen, bøndene, de delene av småborgerskapet som ikke er bestukket og de intellektuelle i kampen for folkedemokrati og mot den utenlandske invasjonen.

Bare et ekte kommunistisk parti som er sjølstendig og uavhengig av MPLA, kan utløse og lede en folkekrig, som er den eneste måten å knuse den utenlandske aggresjonen på og drive imperialismen ut av landet vårt.

Bare et ekte kommunistisk parti kan forene folket om ei riktig politisk linje og lede det etter den, reise det for å knuse det utbytende borgerskapet som holder på å danne seg, og avsløre den borgerlige, korrupte og populist-fascistiske karakteren til MPLA fullstendig. Bare et slikt parti kan knuse utbytterstaten og skape en folkedemokratisk stat med arbeiderne og bøndene ved makta. Det er den eneste måten menneskets utbytting av mennesket kan bli avskaffa på i landet vårt, og den

eneste måten vi kan kjempe mot imperialismens og sosialimperialismens herredømme.

Derfor er det ei uomgjengelig oppgave for alle kommunister og revolusjonære å organisere seg på sjølsten-dig og uavhengig vis og kjempe for å bygge Angolas Kommunistiske Parti på så kort tid som mulig.

Det er ei oppgave for alle progressive som fortsatt kjemper med illusjoner — og som støtter framveksten av populist-fascismen fordi de har illusjoner — å gjøre et valg en gang for alle, støtte bygginga av det kommunistiske partiet, avsløre den borgerlige rørsle og forlate den.

Det er sikkert at arbeiderklassen ikke vil slåss aleine i krigen mot den utenlandske aggresjonen. Det er nødvendig å danne en brei anti-imperialistisk front. Men denne fronten må dannes rundt det kommunistiske partiet, utafor MPLA, uavhengig av dens ledelse og uavhengig av den borgerlige linja den står for.

Denne fronten må være leda etter arbeiderklassens linje, etter linja til det kommunistiske partiet. De borgerne som vil slutte seg til fronten, må godta denne ledelsen i stedet for å bruke demagogi for å trekke arbeiderklassen over til den rørsle som borgerskapet har makta over, for å kunne narre dem og forråde dem der.

HVA SKJEDDE I ANGOLA?

Høsten 1975 måtte Portugal innrømme nederlaget sitt og gi opp kolonierredømmet over landet. Månedene før og etter uavhengighetsdagen var Angola førstesidestoff i aviser over hele verden. Oppslaga gjaldt ikke frigjøringa, men en blodig borgerkrig mellom frigjøringsbevegelsene. Den ene av dem, MPLA, vant en foreløpig seier i februar 1976 — med massiv sovjetisk støtte og 15.000 kubanske soldater på si side.

Hvorfor brøt denne borgerkrigen ut? Hvorfor ga Sovjet over 7 ganger så mye militært materiell og annen støtte til MPLA på disse få månedene enn de ga til frigjøringskrigen de 15 åra før? Hvem vant krigen — det angolesiske folket eller den sovjetiske sosialimperialismen?

Svar på disse spørsmåla finner du i denne boka. Den bygger på artikler som blei skrevet i AKP(m-l)s avis KLASSEKAMPEN mens krigen raste. Klassekampen var den eneste avisa som ikke nøydde seg med å gjengi Sovjets propaganda om krigen, men undersøkte forholda sjøl og trakk konklusjoner ut fra det.

SUPERMAKTENE KJEMPER OM AFRIKA

Angola-krigen forteller at nyoppdelinga av verden mellom de to imperialistiske supermaktene Sovjet og USA er begynt. Det varsler en ny imperialistisk verdenskrig.

Afrika vil høyst sannsynlig bli en dramatisk skueplass for kappestriden mellom de to supermaktene i åra framover. Derfor er det viktig at du leser denne boka og studerer erfaringene fra Angola-krigen i 1975.

ISBN 82-7094-155-7

Pris kr 38,—

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no) 2020